

**Πανόραμα προσφοράς
των προγραμμάτων της ΑνΑΔ
κατά το 2002**

ΑΡΧΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

**ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ
ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑνΑΔ
ΚΑΤΑ ΤΟ 2002**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2003

ISBN 9963-43-746-X

Υπεύθυνος Λειτουργός

Χριστάκης Χριστοφής, *Λειτουργός Α΄*

Συνεργασία με Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Σούλα Χειμωνίδου, *Πρώτος Ασφαλιστικός Λειτουργός*

Γενική ευθύνη

Δρ. Γιώργος Όξινος, *Διευθυντής Έρευνας και Προγραμματισμού*

Αναδημοσίευση μέρους ή ολόκληρης της μελέτης επιτρέπεται νοουμένου ότι αναφέρεται η πηγή.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ανάπτυξη και προώθηση κατάλληλων δραστηριοτήτων κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της οικονομίας, αποτελεί βασική αρμοδιότητα της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού. Απώτερος στόχος είναι η ικανοποίηση των αναγκών κατάρτισης των επιχειρήσεων και των εργοδοτούμενων τους.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού η Αρχή έχει αναπτύξει ανάλογη πολιτική χορηγιών καθώς και μηχανισμούς ενεργοποίησης τόσο των επιχειρήσεων όσο και των ιδρυμάτων κατάρτισης, για το σχεδιασμό και την εφαρμογή των κατάλληλων δραστηριοτήτων.

Βασική επιδίωξη της κατά βάση απολογιστικής αυτής μελέτης, είναι η ανάλυση και η εξέταση της προσφοράς προγραμμάτων της Αρχής κατά το 2002. Από τη μελέτη προκύπτουν χρήσιμα επιμέρους συμπεράσματα και πορίσματα καθώς και εισηγήσεις για περαιτέρω ενίσχυση και βελτίωση της προσφοράς των προγραμμάτων κατάρτισης.

Είμαι βέβαιος ότι τα συμπεράσματα που απορρέουν από τη μελέτη καθώς επίσης και οι σχετικές εισηγήσεις που διατυπώνονται θα αξιοποιηθούν κατάλληλα από τις Υπηρεσίες της Αρχής, στη διαμόρφωση πολιτικής και στον προσδιορισμό των προσφορότερων δράσεων για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου.

Για την ολοκλήρωση της μελέτης ήταν αναγκαία η συνεργασία με το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στο οποίο έχει ανατεθεί από την Αρχή η είσπραξη του Τέλους ανθρώπινου δυναμικού από τις επιχειρήσεις. Για την επιδειχθείσα συνεργασία η Αρχή εκφράζει δημόσια τις ευχαριστίες της.

Τα θερμά μου συγχαρητήρια και ευχαριστίες εκφράζω σε όλους τους συντελεστές της Διεύθυνσης Έρευνας και Προγραμματισμού για την επιτυχή διεξαγωγή της παρούσας μελέτης.

Μιχάλης Λ. Φυσεντζίδης
Γενικός Διευθυντής

ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Βασική ευθύνη και αρμοδιότητα της Αρχής είναι η προώθηση της κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού σύμφωνα με τις προτεραιότητες της οικονομίας. Η προσφορά προγραμμάτων κατάρτισης πρέπει να συνάδει με τις ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων, όλων των επαγγελματικών κατηγοριών και τομέων της οικονομίας.

Σκοπός της μελέτης

Ο βασικός σκοπός της μελέτης είναι η **ανάλυση και η εξέταση της προσφοράς προγραμμάτων της Αρχής κατά το 2002**, σε συσχετισμό με τον αριθμό προγραμμάτων κατάρτισης, τον αριθμό επιχειρήσεων και ατόμων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης και το ύψος των χορηγιών κατάρτισης σε σύγκριση με το ύψος εισπράξεων του τέλους. Επίσης γίνεται σύγκριση των στοιχείων της προσφοράς των προγραμμάτων της Αρχής κατά το 2002, με τα αντίστοιχα στοιχεία της προσφοράς των προγραμμάτων κατάρτισης που ολοκληρώθηκαν το 2001.

Έκταση της μελέτης

Η μελέτη καλύπτει το σύνολο των συμμετοχών επιχειρήσεων και ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002. Συγκεκριμένα καλύπτει όλα τα προγράμματα κατάρτισης, που ολοκληρώθηκαν το 2002 και πληρώθηκε μέρος ή όλο το ποσό της επιχορήγησης.

Μεθοδολογία

Για τη συλλογή και ανάλυση των στοιχείων της μελέτης χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία και αξιοποιήθηκαν οι δυνατότητες της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων που διαθέτει η Αρχή.

Η ταξινόμηση των στοιχείων κατά επαρχία, όσον αφορά την κατανομή των επιχειρήσεων, των συμμετοχών ανθρώπινου δυναμικού και της χορηγίας προς τις επιχειρήσεις, έγινε με βάση τον κώδικα επαρχίας της επιχείρησης.

Η κατανομή των Μονοεπιχειρησιακών προγραμμάτων έγινε με βάση τη γεωγραφική θέση της επιχείρησης και η κατανομή των Πολυεπιχειρησιακών προγραμμάτων έγινε με βάση την επαρχία στην οποία υλοποιήθηκαν τα προγράμματα.

Βασικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Οι πιο σημαντικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα, τα οποία έχουν προκύψει από τη μελέτη και από τις συγκρίσεις των διαφόρων στοιχείων και παραμέτρων, παρουσιάζονται στη συνέχεια:

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για το φάσμα των προγραμμάτων κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού

- (i) Τα **Μονοεπιχειρησιακά και Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης** αποτελούν το μεγαλύτερο όγκο προγραμμάτων κατάρτισης.
- (ii) **Στους βασικούς κλάδους υλοποιήθηκε το μεγαλύτερο ποσοστό προγραμμάτων**, όπως η Μεταποίηση, το Εμπόριο, οι Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και τα Ξενοδοχεία/εστιατόρια.
- (iii) **Η πλειοψηφία των προγραμμάτων κατάρτισης έγιναν στην επαρχία Λευκωσίας.**

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα σε σχέση με τη συμμετοχή των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης

- (i) Σε σχέση με την **ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης** κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, το μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρήσεων προέρχονται από τους κλάδους του Εμπορίου και της Μεταποίησης.
- (ii) Σε σύγκριση με το συνολικό αριθμό επιχειρήσεων της οικονομίας με μέγεθος 1-9 άτομα, **πολύ μικρό ποσοστό επιχειρήσεων με μέγεθος 1-9 άτομα (2,3%) συμμετείχαν σε κατάρτιση.**

- (iii) Το μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, προέρχονταν κατά πρώτο λόγο από τη **Λευκωσία** και κατά δεύτερο λόγο από τη **Λεμεσό**. Η Λευκωσία είχε αυξημένο μερίδιο συμμετοχής επιχειρήσεων σε προγράμματα το 2002.

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα αναφορικά με τη συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης

- (i) **Ο μεγαλύτερος αριθμός συμμετοχών** σε προγράμματα κατάρτισης προέρχεται από τους κλάδους των **Χρηματοπιστωτικών οργανισμών, των Ξενοδοχείων/εστιατορίων, της Μεταποίησης και του Εμπορίου**.
- (ii) **Τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχών** σε προγράμματα κατάρτισης παρουσιάστηκαν στις επιχειρήσεις με **μέγεθος απασχόλησης πάνω από 250 άτομα με 36%**.
- (iii) **Τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης, είχαν η Λευκωσία με 63% και η Λεμεσός με 17%**. Από σύγκριση των ποσοστών αυτών με τα ποσοστά κατά επαρχία του συνόλου των απασχολουμένων, διαπιστώνεται ότι η Λευκωσία είχε το μεγαλύτερο ποσοστό θετικής απόκλισης (+19%), και η Λεμεσός το μεγαλύτερο ποσοστό αρνητικής απόκλισης (-10%) .
- (iv) Αναφορικά με τη συμμετοχή ανθρώπινου δυναμικού σε κατάρτιση, διαπιστώνεται ότι τα μεγαλύτερα ποσοστά αφορούν τις επαγγελματικές κατηγορίες των **Διευθυντών, του Επιστημονικού προσωπικού και του Γραφειακού προσωπικού**.
- (v) Από τους συμμετέχοντες σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, το **59,8%** ήταν **άνδρες** και το **40,2%** ήταν **γυναίκες**.
- (vi) Η μεγαλύτερη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης παρουσιάστηκε στους τομείς του **Ανθρώπινου δυναμικού, του Μάρκετινγκ/πωλήσεις, των Χρηματοοικονομικών και τα Εξειδικευμένα θέματα για συγκεκριμένα επαγγέλματα**.

- (vi) Από εξέταση διαφόρων στοιχείων όπως η κατανομή των συμμετοχών κατά κατηγορία κατάρτισης και κλάδο, προκύπτει το συμπέρασμα ότι **η γεωγραφική κατανομή των συμμετοχών ανθρώπινου δυναμικού σε κατάρτιση, πρόσθετα από άλλους παράγοντες, επηρεάζεται σημαντικά από τη γεωγραφική θέση της αντίστοιχης υποδομής κατάρτισης.**

Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τη κατανομή των εισπράξεων του τέλους και των χορηγιών κατάρτισης

- (i) **Το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού εισπραχθέντος τέλους προήλθε** από το Εμπόριο, τη Μεταποίηση, τους Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, τις Κατασκευές και τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια. Παράλληλα **το μεγαλύτερο μέρος της χορηγίας κατευθύνθηκε** προς τις επιχειρήσεις του τομέα της Μεταποίησης, του Εμπορίου, τους Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια.
- (ii) **Το μεγαλύτερο μέρος των εισπράξεων τέλους κατάρτισης προερχόταν από επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 50-249 με 27%. Ταυτόχρονα το μεγαλύτερο μέρος των χορηγιών κατανεμήθηκε στις επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 50-249 με 27%.**
- (iii) Το μεγαλύτερο ποσοστό του εισπραχθέντος τέλους κατά την εξεταζόμενη περίοδο **προήλθε από εργοδότες της επαρχίας Λευκωσίας.** Ταυτόχρονα, το μεγαλύτερο μέρος της χορηγίας για συμμετοχή σε κατάρτιση, κατευθύνθηκε προς επιχειρήσεις επίσης της Λευκωσίας.

Πορίσματα

- (i) Από την ανάλυση και επεξεργασία των στοιχείων της μελέτης, διαπιστώνεται η **ύπαρξη σημαντικών περιθωρίων για αύξηση της συμμετοχής επιχειρήσεων σε δραστηριότητες κατάρτισης** από όλους τους τομείς της οικονομίας. Μεγάλα περιθώρια για αύξηση της συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης, ιδιαίτερα των μικρότερων σε μέγεθος

επιχειρήσεων, υπάρχουν στους παραδοσιακούς οικονομικούς τομείς όπως οι **Κατασκευές**, το **Εμπόριο** και τα **Ξενοδοχεία/εστιατόρια**.

- (ii) **Οι μεγαλύτερες σε μέγεθος επιχειρήσεις συμμετείχαν σε μεγαλύτερο βαθμό σε προγράμματα κατάρτισης** από τις μικρότερες. Το αποτέλεσμα αυτό υποδεικνύει ότι οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις έχουν συνειδητοποιήσει σε μεγαλύτερο βαθμό τη σημασία της κατάρτισης. Η διαπίστωση αυτή θα πρέπει να σταθμιστεί με το γεγονός ότι **οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις έχουν αυξημένες δυνατότητες πρόσβασης σε κατάρτιση**, λόγω ύπαρξης της αναγκαίας υποδομής, λόγω ύπαρξης διευθυντικής δομής, αλλά και λόγω του αριθμού των απασχολουμένων τους.
- (iii) Το μεγαλύτερο ποσοστό υλοποιηθέντων προγραμμάτων (60%), το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης (48%), το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχών εργαζομένων σε δραστηριότητες κατάρτισης (63%), το μεγαλύτερο ποσοστό εισπράξεων του τέλους (55%) και το μεγαλύτερο ποσοστό χορηγιών (60%) είχε η **Λευκωσία**.
- (iv) Συγκριτικά χαμηλή παραμένει η συμμετοχή σε κατάρτιση, από σημαντικό αριθμό επαγγελματικών κατηγοριών, όπως **χειριστές μηχανημάτων, τεχνίτες, υπάλληλοι υπηρεσιών/πωλητές** και διάφορα **επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης**. Επίσης χαμηλή παραμένει η συμμετοχή και σε ένα αριθμό θεματικών τομέων, όπως η **Ανάπτυξη και παραγωγή προϊόντων**, οι **Γλώσσες**, η **Νομοθεσία**, **κανονισμοί και συμβάσεις** και τα **Θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης**.
- (v) Η συμμετοχή **γυναικών** στα προγράμματα κατάρτισης της Αρχής ήταν **40,2%**, ενώ των **ανδρών 59,8%**. Σημειώνεται ότι η ποσοστιαία κατά φύλο αναλογία συμμετοχής στην απασχόληση ήταν 42,1% γυναίκες και 57,9% άνδρες. **Επομένως διαπιστώνεται ότι αναλογικά το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης έχει προσεγγίσει τα ποσοστά απασχόλησης, παρά το γεγονός ότι υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω αύξηση της συμμετοχής τους.**

- (vi) Το **μεγαλύτερο** κατά σειρά **τέλος** προήλθε από τους τομείς Εμπόριο (**≅€1,4 εκ.**), Μεταποίηση (**≅€1,1 εκ.**), Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί (**≅€1,0 εκ.**), Κατασκευές (**≅€0,8 εκ.**) και Ξενοδοχεία/εστιατόρια (**≅€0,8 εκ.**). Το **μεγαλύτερο** κατά σειρά ποσό **χορηγίας** είχε η Μεταποίηση (**≅€0,8 εκ.**), το Εμπόριο (**≅€0,6 εκ.**) οι Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί (**≅€0,5 εκ.**) και τα Ξενοδοχεία/εστιατόρια (**≅€0,5 εκ.**).

Εισηγήσεις

Για την περαιτέρω ενίσχυση και βελτίωση της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης της Αρχής, διατυπώνονται με βάση τα στοιχεία της μελέτης, οι πιο κάτω εισηγήσεις:

- 1. Ενίσχυση της προσπάθειας ενημέρωσης των επιχειρήσεων για τις δραστηριότητες κατάρτισης και τη σημασία της ανάγκης για συνεχή κατάρτιση**

Από τα στοιχεία και τις πληροφορίες της μελέτης **διαπιστώνονται αρκετά περιθώρια για μεγαλύτερη συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης των επιχειρήσεων και των εργοδοτούμενων τους.**

Γι' αυτό επιβεβαιώνεται η ανάγκη για **ανάληψη ανανεωμένης προσπάθειας ενημέρωσης των επιχειρήσεων για τη σημασία της κατάρτισης/ ανάπτυξης του προσωπικού καθώς και τις δραστηριότητες και τα σχέδια της Αρχής.**

Με στόχο τη **συνειδητοποίηση της σημασίας της κατάρτισης** και της ανάγκης για συνεχή κατάρτιση, προτείνεται η **ανάληψη από την Αρχή, προγραμματισμένης εκστρατείας, με σειρά διαλέξεων, ημερίδων και εργαστηρίων, σε συνεργασία με άλλους φορείς, όπως τα Επαρχιακά Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια, τις Κλαδικές και Τοπικές Εργοδοτικές Οργανώσεις, τις Συντεχνίες και τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας.**

2. Ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ιδρυμάτων

Με στόχο την ποσοτική και ποιοτική βελτίωση της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις και τα ιδρύματα κατάρτισης, γίνεται εισήγηση να αναληφθεί από την Αρχή η **οργάνωση και υλοποίηση δραστηριοτήτων με τη μορφή συναντήσεων/συνεδρίων** που να απευθύνονται τόσο προς τις επιχειρήσεις όσο και προς τα ιδρύματα κατάρτισης, με στόχο την ενδυνάμωση της μεταξύ τους συνεργασίας.

Οι δραστηριότητες της Αρχής, που ήδη έχουν αρχίσει να εφαρμόζονται και αφορούν την οργάνωση **ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης για τους υπευθύνους κατάρτισης των επιχειρήσεων**, θα πρέπει να συνεχιστούν.

3. Επαύξηση της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης τόσο σε ειδικούς θεματικούς τομείς όσο και σε διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες

Για την επαύξηση της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης σε ειδικούς θεματικούς τομείς, γίνεται εισήγηση για παραπέρα **ενθάρρυνση των ιδρυμάτων, επιχειρήσεων και εργαζομένων για οργάνωση και συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης για συγκεκριμένους θεματικούς τομείς**.

Στα πλαίσια μιας ανανεωμένης προσπάθειας ενθάρρυνσης όλων των εμπλεκομένων, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η ανάγκη για **τόνωση του ενδιαφέροντος για κατάρτιση εργαζομένων σε συγκεκριμένες επαγγελματικές κατηγορίες, όπως χειριστές μηχανημάτων, τεχνίτες, υπάλληλοι υπηρεσιών/ πωλητές και τεχνικοί βοηθοί**.

Επιπρόσθετα, γίνεται εισήγηση για περαιτέρω **προώθηση της Μονοεπιχειρησιακής μορφής κατάρτισης** η οποία συμβάλλει θετικά στην προσφορά κατάρτισης για το μη διευθυντικό προσωπικό.

4. Προώθηση Νέου Σχεδίου Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Κατάρτισης για Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα

Οι Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα αποτελούν το μεγάλο όγκο των κυπριακών επιχειρήσεων και φθάνουν το 87,6% του συνόλου των επιχειρήσεων. **Από τα στοιχεία της μελέτης προκύπτει ότι υπάρχουν τεράστια περιθώρια για αύξηση της συμμετοχής, ιδιαίτερα των Μικροεπιχειρήσεων, σε προγράμματα κατάρτισης.** Με στόχο την αύξηση της συμμετοχής των Μικροεπιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης, **επιβεβαιώνεται η ανάγκη για προώθηση και λειτουργία ενός νέου Σχεδίου Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Κατάρτισης.** Το νέο αυτό Σχέδιο θα απευθύνεται ειδικά στις επιχειρήσεις με μέγεθος 1-4.

5. Προώθηση της ένταξης Αυτοεργοδοτούμενων στη σφαίρα αρμοδιοτήτων της ΑνΑΔ

Από τα στοιχεία της μελέτης διαφαίνονται μεγάλα περιθώρια για αύξηση της συμμετοχής εργοδοτούμενων καθώς και των μικρότερων επιχειρήσεων, σε προγράμματα κατάρτισης. Παράλληλα, έχει διαπιστωθεί από αντίστοιχη μελέτη της Αρχής, ότι οι αυτοεργοδοτούμενοι οι οποίοι αποτελούν ένα σημαντικό μέρος των απασχολούμενων, αντιμετωπίζουν σημαντικές ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης.

Επομένως η προώθηση της ένταξης των αυτοεργοδοτούμενων στη σφαίρα αρμοδιοτήτων της Αρχής, θα συμβάλει καθοριστικά στην **αύξηση της συμμετοχής ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης** αλλά και στην **απόκτηση όλων των αναγκαίων γνώσεων και δεξιοτήτων από τους αυτοεργοδοτούμενους.**

Για το σκοπό αυτό γίνεται εισήγηση, σε περίπτωση ένταξης των αυτοεργοδοτούμενων στη σφαίρα αρμοδιοτήτων της ΑνΑΔ, να εξεταστεί σε εύθετο χρόνο η δυνατότητα **σχεδιασμού και εφαρμογής ενός Σχεδίου παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και κατάρτισης των αυτοεργοδοτούμενων.**

6. Ενίσχυση των ενεργειών για προσαρμογή των δεξιοτήτων Νεοεισερχομένων και Ανέργων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας

Το πρόβλημα της ορθολογικής στελέχωσης που αντιμετωπίζουν αρκετές επιχειρηματικές μονάδες καθώς και η αδυναμία ενσωμάτωσης των ανέργων στο σύστημα κατάρτισης, αποτελούν παράγοντες που επενεργούν αρνητικά μεταξύ άλλων και στην αυξημένη συμμετοχή ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης.

Επίσης έχει επισημανθεί ότι το ποσοστό συμμετοχής των ανέργων σε δραστηριότητες κατάρτισης, βρίσκεται σε χαμηλότερο συγκριτικά επίπεδο.

Επομένως επιβεβαιώνεται η σκοπιμότητα εισαγωγής εξειδικευμένων σχεδίων που να στοχεύουν στην ομαλή ένταξη ανέργων και νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας.

Τονίζεται ότι για το σκοπό αυτό είναι αναγκαία η στενή συνεργασία της Αρχής με τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

7. Προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας Αδρανούς Γυναικείου Δυναμικού

Σύμφωνα με τα στοιχεία της μελέτης, το 40,2% των συμμετοχών σε κατάρτιση το 2002 ήταν γυναίκες σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών 59,8%. Υπάρχουν σημαντικά περιθώρια αύξησης της συμμετοχής των γυναικών σε κατάρτιση, αφού η συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης της Αρχής στο σύνολο των απασχολούμενων γυναικών το 2002, ήταν 13%. Το ποσοστό συμμετοχής των οικονομικά αδρανών γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης είναι συγκριτικά χαμηλό σύμφωνα με άλλη σχετική μελέτη της Αρχής.

Η κατάρτιση των αδρανών γυναικών θα επενεργήσει καταλυτικά στην αναζήτηση εργασίας, με αποτέλεσμα να αντιμετωπισθούν ελλείψεις στελέχωσης που αντιμετωπίζουν αρκετές επιχειρήσεις και ταυτόχρονα αύξηση της δυνατότητας απασχόλησης και απασχολησιμότητας των γυναικών.

Η προώθηση της κατάρτισης και η βελτίωση της απασχολησιμότητας του αδρανούς γυναικείου δυναμικού, είναι δυνατό να επιτευχθεί, μέσα από τρεις άξονες:

- **Ενημέρωση** του αδρανούς γυναικείου εργατικού δυναμικού για τις προοπτικές εργοδότησης και τις ευκαιρίες κατάρτισης.
- **Διοργάνωση προγραμμάτων** στα πλαίσια των υφιστάμενων ρυθμίσεων, για επανένταξη του οικονομικά αδρανούς γυναικείου δυναμικού στην αγορά εργασίας.
- **Προώθηση και λειτουργία ειδικού Σχεδίου** που να στοχεύει στην παροχή κατάρτισης για απόκτηση νέων και βελτίωση υφισταμένων γνώσεων και δεξιοτήτων.

8. Εξέταση των δυνατοτήτων δημιουργίας, ενίσχυσης ή ενεργοποίησης πρόσθετης υποδομής κατάρτισης

Με βάση τα πορίσματα της μελέτης, προκύπτει ότι η ύπαρξη υποδομής επενεργεί καταλυτικά για τη δημιουργία προσφοράς και ταυτόχρονα ζήτησης για δραστηριότητες κατάρτισης. Επομένως η **δημιουργία νέας υποδομής ή ενεργοποίηση υπάρχουσας υποδομής κατάρτισης** για συγκεκριμένες δραστηριότητες, αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για εξισορρόπηση της ποσοτικής και ποιοτικής προσφοράς κατάρτισης.

Η ενδυνάμωση της υποδομής κατάρτισης πρέπει να είναι **επιλεκτική** κατά περίπτωση, αφού ληφθούν υπόψη διάφορες πτυχές όπως οι επαγγελματικές κατηγορίες προς τις οποίες απευθύνεται, ο οικονομικός κλάδος και ο θεματικός τομέας στόχευσης καθώς και διάφορα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων-στόχων, όπως το μέγεθος.

Στη συνέχεια θα πρέπει να αναληφθούν **πρωτοβουλίες και ενέργειες σε συνεργασία με διάφορους φορείς**, όπως είναι τα Δημόσια Ιδρύματα, το Πανεπιστήμιο, οι εργοδοτικές και συντεχνιακές οργανώσεις καθώς και τα ιδιωτικά ιδρύματα και οργανισμοί που σχετίζονται άμεσα με την προσφορά κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε η υποδομή κατάρτισης να ενισχυθεί με τον κατάλληλο τρόπο και στον επιθυμητό βαθμό.

9. Αξιοποίηση του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών πληροφορικής στα θέματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού

Η αξιοποίηση σε μεγαλύτερο βαθμό του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών πληροφορικής, θα συμβάλει στην πληρέστερη και συνεχή ροή πληροφοριών προς όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες, στα θέματα της κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.

Οι νέες τεχνολογίες θα μπορούσαν ενδεικτικά να χρησιμοποιηθούν, για :

- **Δημιουργία τράπεζας πληροφοριών ιδρυμάτων/οργανισμών κατάρτισης**, ώστε να υπάρχουν διαθέσιμα όλα τα στοιχεία που αφορούν τις υπηρεσίες που προσφέρουν.
- Συνέχιση και ποιοτική αναβάθμιση της **καταχώρησης στην ιστοσελίδα της Αρχής των μελετών της Αρχής**, ώστε να υπάρχει πρόσβαση στα στοιχεία, τα πορίσματα και τις εισηγήσεις που περιέχουν για άμεση αξιοποίηση τους από κάθε ενδιαφερόμενο και κυρίως από τα ιδρύματα κατάρτισης.
- Συνέχιση και ποιοτική βελτίωση της καταχώρησης στην ιστοσελίδα της Αρχής των **εγκριμένων προγραμμάτων κατάρτισης** καθώς και του **θεματολογίου προτεραιοτήτων κατάρτισης** για άμεση ενημέρωση τόσο των επιχειρήσεων και των εργοδοτούμενων τους όσο και των ιδρυμάτων και οργανισμών κατάρτισης.
- Βελτίωση της δυνατότητας χρήσης και αξιοποίησης του διαδικτύου και της τεχνολογίας των ηλεκτρονικών υπολογιστών σε σχέση με τις **διαδικασίες ενημέρωσης, υποβολής και έγκρισης προγραμμάτων κατάρτισης**.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ		iii
ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ		v
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1.	Σκοπός της μελέτης	1
1.2.	Έκταση της μελέτης	3
1.3.	Μεθοδολογία	4
1.4.	Περίγραμμα της μελέτης	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:	ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	6
2.1.	Προγράμματα κατά κατηγορία κατάρτισης	8
2.2.	Προγράμματα κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	10
2.3.	Προγράμματα κατά επαρχία	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	14
3.1.	Συμμετοχές κατά κατηγορία κατάρτισης	15
3.2.	Συμμετοχές κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	17

3.3.	Συμμετοχές κατά μέγεθος απασχόλησης	23
3.4.	Συμμετοχές κατά επαρχία	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	33
4.1.	Συμμετοχές κατά κατηγορία κατάρτισης	33
4.2.	Συμμετοχές κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	34
4.3.	Συμμετοχές κατά μέγεθος απασχόλησης	40
4.4.	Συμμετοχές κατά επαρχία	44
4.5.	Συμμετοχές κατά επαγγελματική κατηγορία	48
4.6.	Συμμετοχές κατά φύλο	54
4.7.	Συμμετοχές κατά θεματικό τομέα	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5:	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	61
5.1.	Εισπράξεις τέλους κατάρτισης από επιχειρήσεις	61
5.1.1.	Ανάλυση εισπράξεων τέλους κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	61
5.1.2.	Ανάλυση εισπράξεων τέλους κατά μέγεθος απασχόλησης	63
5.1.3.	Ανάλυση εισπράξεων τέλους κατά επαρχία	64

5.2.	Χορηγίες κατάρτισης σε επιχειρήσεις	65
5.2.1.	Χορηγίες κατά κατηγορία κατάρτισης	65
5.2.2.	Χορηγίες κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	67
5.2.3.	Χορηγίες κατά μέγεθος απασχόλησης	74
5.2.4.	Χορηγίες κατά επαρχία	79
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6:	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	83
6.1.	Διαπιστώσεις και συμπεράσματα	83
6.2.	Πορίσματα	92
6.3.	Εισηγήσεις	95

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	103
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	105
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΤΟ 2002	115
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3: ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002	119
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4: ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002	127
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5: ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝ ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002	141
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	151
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	153
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	159

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο της Αρχής (αρ. 21 του 1974), ο σκοπός της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού είναι η προώθηση και η παροχή κατάρτισης προς το σύνολο του εργατικού δυναμικού, στα πλαίσια πάντοτε της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής της Κυβέρνησης.

Ο γενικός αυτός σκοπός επαναβεβαιώνεται και από τη νέα νομοθεσία που διέπει την Αρχή, με τον περί Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Νόμο του 1999, με τον οποίο μετονομάστηκε σε Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου.

Επομένως η προώθηση της κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού από την Αρχή, αναμένεται ότι θα συνάδει και θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες κατάρτισης των εργοδοτούμενων του συνόλου των επιχειρήσεων, όλων των επαγγελματικών κατηγοριών και σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας.

Ο όρος «**Προσφορά προγραμμάτων της Αρχής**» ο οποίος αποτελεί το αντικείμενο διερεύνησης της μελέτης, καλύπτει τις επιχειρήσεις και τα άτομα που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης, τον αριθμό προγραμμάτων κατάρτισης και τις χορηγίες κατάρτισης.

Ο υπό εξέταση πληθυσμός της μελέτης αφορά το σύνολο των επιχειρήσεων οι οποίες ήταν αποδέκτες της προσφοράς της Αρχής, μέσω συγκεκριμένων προγραμμάτων, κατά το 2002.

1.1. Σκοπός της μελέτης

Ο κύριος σκοπός της μελέτης είναι η εξέταση και η ανάλυση της προσφοράς προγραμμάτων της Αρχής κατά το 2002. Η προσφορά προγραμμάτων της Αρχής, εξετάζεται με βάση **4 κύριους άξονες**:

- αριθμό προγραμμάτων κατάρτισης
- αριθμό συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης
- αριθμό συμμετοχών ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης
- ύψος των χορηγιών κατάρτισης

Τα στοιχεία αυτά συγκρίνονται και συσχετίζονται με στοιχεία και πληροφορίες για το σύνολο των επιχειρήσεων και των απασχολουμένων τους και τις αντίστοιχες εισπράξεις του τέλους κατάρτισης. Επίσης γίνεται σύγκριση των στοιχείων του 2002 με τα αντίστοιχα στοιχεία του 2001.

Μέσα από την αναλυτική και συγκριτική αυτή εξέταση επιδιώκεται η εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων αναφορικά με την προσφορά της Αρχής προς το σύνολο των επιχειρήσεων και των εργαζομένων.

Οι επιμέρους στόχοι της μελέτης είναι:

- **Εξέταση των προγραμμάτων κατάρτισης που υλοποιήθηκαν κατά το 2002**, σε σχέση με τον αριθμό τους στις επιμέρους κατηγορίες κατάρτισης, τον οικονομικό κλάδο καθώς και την επαρχία.
- **Εξέταση και ανάλυση στοιχείων των επιχειρήσεων οι οποίες συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης που έληξαν το 2002 και πληρώθηκε μέρος ή όλο το ποσό της επιχορήγησης κατάρτισης.** Η ανάλυση γίνεται σε σχέση με την κατηγορία κατάρτισης, τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, το μέγεθος απασχόλησης και την επαρχία.
- **Ανάλυση του αριθμού των συμμετοχών ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης το 2002.** Η ανάλυση των στοιχείων και των πληροφοριών γίνεται σε σχέση με την κατηγορία κατάρτισης, τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, το μέγεθος απασχόλησης, την επαρχία, την επαγγελματική κατηγορία, το φύλο και το θεματικό τομέα.
- **Η ανάλυση των εισπράξεων του τέλους ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού για το 2002**, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, μέγεθος απασχόλησης και επαρχία.
- **Η ανάλυση των χορηγιών κατάρτισης για το 2002**, κατά κατηγορία κατάρτισης, κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, μέγεθος απασχόλησης και επαρχία.

1.2. Έκταση της μελέτης

Η μελέτη καλύπτει το σύνολο των συμμετοχών επιχειρήσεων και ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης κατά το 2002.

Συγκεκριμένα η μελέτη καλύπτει στοιχεία για τα προγράμματα κατάρτισης που ολοκληρώθηκαν το 2002 και πληρώθηκε μέρος ή όλο το ποσό της επιχορήγησης κατάρτισης.

Στον Πίνακα 1, παρουσιάζονται τα συνολικά στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης και τις συμμετοχές σ' αυτά καθώς και το ύψος χορηγιών της Αρχής για το 2002.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΤΟ 2002

Στοιχεία για τα προγράμματα κατάρτισης που εφαρμόστηκαν το 2002	
Αριθμός προγραμμάτων κατάρτισης	3.420
Αριθμός συμμετοχών επιχειρήσεων	3.304
Αριθμός συμμετοχών ατόμων	37.146
Ύψος χορηγίας της Αρχής	£3.958.971

Συγκεκριμένα, το 2002 υλοποιήθηκαν 3.420 προγράμματα κατάρτισης με συμμετοχές από 3.304 επιχειρήσεις. Ο συνολικός αριθμός των συμμετοχών ατόμων στα προγράμματα αυτά, έφθασε τις 37.146. Η Αρχή δαπάνησε ως χορηγίες κατάρτισης το ποσό των £3.958.971.

Για σκοπούς σύγκρισης, επισημαίνεται ότι κατά το 2001, υλοποιήθηκαν 2.997 προγράμματα κατάρτισης με 33.388 συμμετοχές από 3.037 επιχειρήσεις και δαπανήθηκε ως χορηγία κατάρτισης το ποσό των £3.288.037.

1.3. Μεθοδολογία

Για τη συλλογή και την ανάλυση των στοιχείων της μελέτης αξιοποιήθηκαν οι δυνατότητες της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων ΣΥΠΡΟ της Αρχής, επίσημα στοιχεία από την απογραφή επιχειρήσεων του 2000 που διεξήγαγε η Στατιστική Υπηρεσία καθώς και επίσημα στοιχεία του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τις εισπράξεις του τέλους κατάρτισης.

Η ταξινόμηση κατά επαρχία των επιχειρήσεων που κάλυψε η μελέτη, των συμμετεχόντων στα προγράμματα κατάρτισης και της χορηγίας της Αρχής προς τις επιχειρήσεις, έγινε με βάση την ταξινόμηση που υπάρχει στο ΣΥΠΡΟ και τον κώδικα επαρχίας της επιχείρησης.

Αναφορικά με την ταξινόμηση των προγραμμάτων κατά επαρχία, χρησιμοποιήθηκε ως κριτήριο, για τα **Μονοεπιχειρησιακά προγράμματα**, η γεωγραφική θέση της επιχείρησης. Για τα **Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα** χρησιμοποιήθηκε ως κριτήριο, η επαρχία στην οποία υλοποιήθηκε το κάθε πρόγραμμα.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στα πλαίσια της μελέτης διέπεται βασικά από τα πιο κάτω:

- Ανάλυση της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης της Αρχής για το 2002.
- Συσχετισμό και σύγκριση της κατανομής του πληθυσμού των επιχειρήσεων και των εργοδοτούμενων τους με βάση την απογραφή του 2000 με τα σχετικά στοιχεία της κατανομής της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης κατά το 2002.
- Εξέταση και σύγκριση των χορηγιών της Αρχής σε επιχειρήσεις με τις εισπράξεις του τέλους κατάρτισης.
- Σύγκριση των στοιχείων της προσφοράς προγραμμάτων της Αρχής κατά το 2002 με τα αντίστοιχα στοιχεία του 2001.

1.4. Περιγραφή της μελέτης

Στο **πρώτο κεφάλαιο** περιγράφονται ο σκοπός της μελέτης, η έκταση της και η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στη συλλογή και ανάλυση των στοιχείων και των πληροφοριών.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** εξετάζονται και αναλύονται οι αριθμοί των προγραμμάτων κατάρτισης που υλοποιήθηκαν το 2002, κατά κατηγορία κατάρτισης, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και επαρχία.

Το **τρίτο κεφάλαιο** περιγράφει την κατανομή των συμμετοχών των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης, κατά κατηγορία κατάρτισης, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, κατά μέγεθος απασχόλησης και επαρχία.

Στο **τέταρτο κεφάλαιο** γίνεται ανάλυση της κατανομής των συμμετοχών του ανθρώπινου δυναμικού κατά την εξεταζόμενη περίοδο σε προγράμματα κατάρτισης, κατά κατηγορία κατάρτισης, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, κατά μέγεθος απασχόλησης, κατά επαρχία, κατά επαγγελματική κατηγορία, κατά φύλο και θεματικό τομέα.

Η κατανομή των εισπράξεων του τέλους κατάρτισης καθώς και των χορηγιών σε προγράμματα κατάρτισης, εξετάζονται στο **πέμπτο κεφάλαιο**. Η ανάλυση γίνεται για το τέλος κατάρτισης, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, μέγεθος απασχόλησης και επαρχία και για τις χορηγίες κατάρτισης, γίνεται ανάλυση κατά κατηγορία κατάρτισης, κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, μέγεθος απασχόλησης και επαρχία.

Τέλος, στο **έκτο κεφάλαιο** σημειώνονται τα επιμέρους συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν από την ανάλυση των στοιχείων της μελέτης καθώς και τα βασικά πορίσματα. Στη συνέχεια, διατυπώνεται αριθμός εισηγήσεων βασισμένες στα πορίσματα της μελέτης, οι οποίες στοχεύουν στην εξισορρόπηση σε μεγαλύτερο βαθμό της κατανομής των προγραμμάτων κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.

2. ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, ως ο αρμόδιος φορέας για την κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου, σχεδιάζει και προωθεί την εφαρμογή κατάλληλων προγραμμάτων κατάρτισης, Μονοεπιχειρησιακών και Πολυεπιχειρησιακών, τόσο Αρχικής όσο και Συνεχιζόμενης κατάρτισης. Στόχος των προγραμμάτων αυτών είναι η ικανοποίηση των συγκεκριμένων ποσοτικών και ποιοτικών αναγκών των επιχειρήσεων σε καλά καταρτισμένο προσωπικό.

Προγράμματα Κατάρτισης

Για σκοπούς καλύτερης επικοινωνίας και εναρμονισμού με τα δεδομένα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Αρχή έχει ταξινομήσει τα προγράμματα κατάρτισης σε δυο κατηγορίες: Τα προγράμματα “Αρχικής Κατάρτισης” και τα προγράμματα “Συνεχιζόμενης Κατάρτισης”.

Αρχική Κατάρτιση

Με τον όρο “**Αρχική Κατάρτιση**” εννοείται η κατάρτιση που στοχεύει στην παροχή εξυπαρχής γνώσεων και δεξιοτήτων που θα καταστήσουν το άτομο ικανό να εργοδοτηθεί σε συγκεκριμένο επάγγελμα.

Συνεχιζόμενη Κατάρτιση

Με τον όρο «**Συνεχιζόμενη Κατάρτιση**» εννοείται η κατάρτιση η οποία στοχεύει στην παροχή πρόσθετων γνώσεων και δεξιοτήτων οι οποίες να καθιστούν το άτομο ικανό να ανταποκρίνεται στις εκάστοτε απαιτήσεις του επαγγέλματος του.

Μονοεπιχειρησιακά και Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα.

Τα προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης και Συνεχιζόμενης Κατάρτισης ταξινομούνται σε δύο άλλες ομάδες προγραμμάτων. Στα «**Μονοεπιχειρησιακά**» προγράμματα και στα «**Πολυεπιχειρησιακά**» προγράμματα.

Τα **Μονοεπιχειρησιακά** προγράμματα στοχεύουν στην ικανοποίηση αναγκών κατάρτισης μιας συγκεκριμένης επιχείρησης. Την ευθύνη για την εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών έχει η επιχείρηση και μπορούν να εφαρμοσθούν εντός ή εκτός της επιχείρησης. Επίσης είναι δυνατό να εφαρμοστούν εντός ή εκτός Κύπρου και με εκπαιδευτή από την επιχείρηση ή από εξωτερικό εκπαιδευτή.

Τα **Πολυεπιχειρησιακά** προγράμματα στοχεύουν στην ικανοποίηση των αναγκών κατάρτισης περισσότερων της μιας επιχειρήσεων και αφορούν όλα τα επίπεδα του απασχολούμενου εργατικού δυναμικού. Μπορούν να έχουν διατομεακό χαρακτήρα ή να επικεντρώνονται σ' ένα κλάδο ή τομέα της οικονομίας. Την ευθύνη για την εφαρμογή των πολυεπιχειρησιακών προγραμμάτων έχει ίδρυμα ή οργανισμός κατάρτισης και οι εκπαιδευτές δυνατό να προέρχονται από το ίδιο το ίδρυμα ή οργανισμό ή εκτός αυτού από την Κύπρο ή από το εξωτερικό.

Οι διάφορες επιμέρους κατηγορίες προγραμμάτων τόσο των Προγραμμάτων Αρχικής Κατάρτισης όσο και των Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης φαίνονται στον Πίνακα 2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

A.	ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
1.	Μονοεπιχειρησιακά
•	Συνήθη
•	Στελέχωση επιχειρήσεων
2.	Πολυεπιχειρησιακά
•	Ταχύρρυθμα
•	Σύστημα Μαθητείας
•	Πρακτική κατάρτιση μαθητών
•	Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΞΙΚ
•	Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΤΙ
•	MIM
B.	ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
1.	Μονοεπιχειρησιακά
•	Συνήθη
•	Στο εξωτερικό
2.	Πολυεπιχειρησιακά
•	Συνήθη
•	Ζωτικής σημασίας
•	Στο εξωτερικό

Περισσότερες αναλυτικές πληροφορίες για τις επιμέρους κατηγορίες των προγραμμάτων κατάρτισης όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 2, δίνονται στο Παράρτημα 1.

Στον Πίνακα 3 παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός προγραμμάτων κατάρτισης για το 2001 και 2002, κατανεμημένος σε αρχική και συνεχιζόμενη κατάρτιση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	
	2001	2002
ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	98	134
ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	2.899	3.286
ΣΥΝΟΛΟ	2.997	3.420

Από τα στοιχεία του Πίνακα 3 διαπιστώνεται η αριθμητική υπεροχή των προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης, τόσο το 2001 όσο και το 2002 σε σχέση με τον αριθμό προγραμμάτων Αρχικής Κατάρτισης.

Στο κεφάλαιο αυτό, τα προγράμματα κατάρτισης εξετάζονται σε σχέση με την κατηγορία κατάρτισης, τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και την επαρχία.

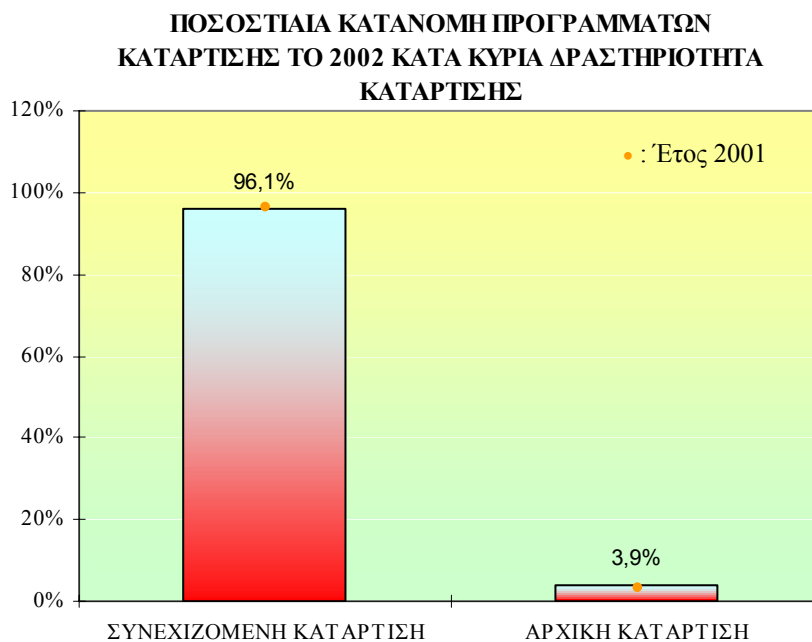
2.1. Προγράμματα κατά κατηγορία κατάρτισης

Το **2002** ολοκληρώθηκαν συνολικά σε όλη την Κύπρο **3.420⁽¹⁾ προγράμματα κατάρτισης**, τα οποία είχαν εγκριθεί από την Αρχή.

⁽¹⁾ Αφορά τα προγράμματα που έληξαν το 2002 και πληρώθηκε μέρος ή όλο το ποσό της επιχορήγησης κατάρτισης.

Όπως φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα 1, ο μεγαλύτερος όγκος των προγραμμάτων που ολοκληρώθηκαν το 2002 και συγκεκριμένα το **96,1%** αφορούσαν **Συνεχιζόμενη Κατάρτιση** και το υπόλοιπο **3,9%** ήταν προγράμματα **Αρχικής Κατάρτισης**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

Από το σύνολο των **προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης**, που αποτελούσαν το μεγαλύτερο όγκο προγραμμάτων κατάρτισης το 2002, τα **Μονοεπιχειρησιακά** προγράμματα αποτελούσαν την πλειοψηφία.

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 1, η ποσοστιαία κατανομή προγραμμάτων το 2002 κατά κύρια δραστηριότητα κατάρτισης, σε σύγκριση με τη ποσοστιαία κατανομή προγραμμάτων του 2001, δεν παρουσιάζει ουσιαστικές μεταβολές.

Από τον Πίνακα 4 προκύπτει ότι το **74%** των **προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης** το 2002 ήταν **Μονοεπιχειρησιακά προγράμματα** κατάρτισης και μόνο το **26%** ήταν Πολυεπιχειρησιακά.

Συγκρίνοντας τις κατανομές των προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης, προκύπτει ότι τα Μονοεπιχειρησιακά προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης το 2002 αυξήθηκαν κατά 3% σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στοιχεία του 2001 σε βάρος των Πολυεπιχειρησιακών προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης

ΠΙΝΑΚΑΣ 4
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	2001		2002	
	ΑΡ.	%	ΑΡ.	%
Μονοεπιχειρησιακά	2.049	71	2.417	74
Πολυεπιχειρησιακά	850	29	869	26
ΣΥΝΟΛΟ	2.899	100	3.286	100

Από τα στοιχεία που έχουν αναφερθεί προκύπτει η σημασία των Μονοεπιχειρησιακών και Πολυεπιχειρησιακών προγραμμάτων κατάρτισης όσον αφορά την κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων.

Αναλυτικά στοιχεία και πληροφορίες αναφορικά με τον αριθμό προγραμμάτων κατάρτισης που υλοποιήθηκαν το 2002 για κάθε κατηγορία κατάρτισης και την ποσοστιαία τους κατανομή, υπάρχουν στον Πίνακα 2.1 του Παραρτήματος 2.

2.2. Προγράμματα κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

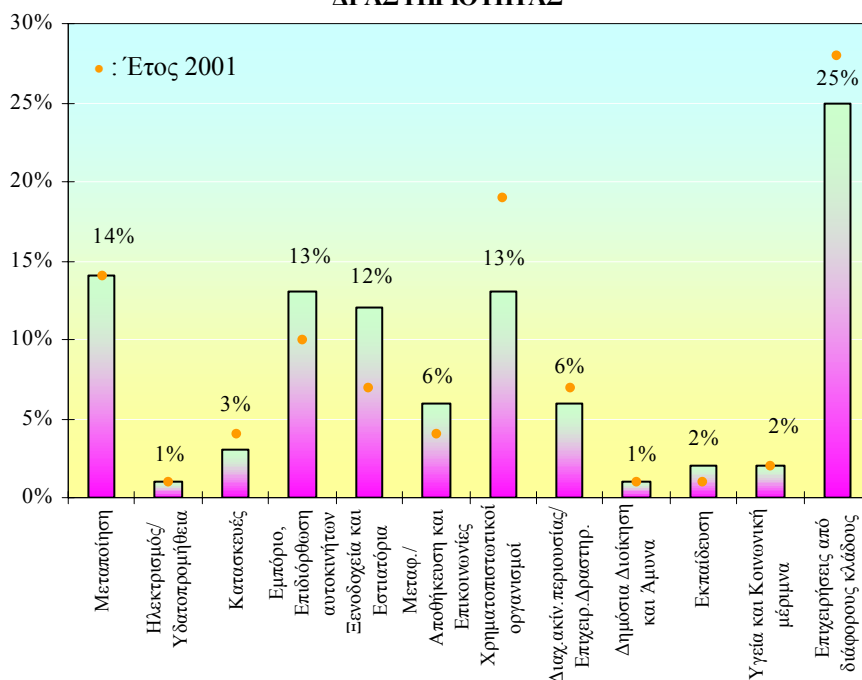
Από το σύνολο των προγραμμάτων κατάρτισης, τα οποία έχουν ταξινομηθεί κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, ο μεγαλύτερος αριθμός προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν το 2002 αφορούσαν την **Μεταποίηση, το Εμπόριο, τον Χρηματοπιστωτικό τομέα** και τον τομέα των **Ξενοδοχείων και εστιατορίων**. Αμέσως μετά ακολουθούν κατά σειρά, από πλευράς αριθμού υλοποιηθέντων προγραμμάτων κατάρτισης, ο τομέας των **Μεταφορών και επικοινωνιών** και ο τομέας της **Διαχείρισης ακινήτων και άλλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων**.

Από το σύνολο των προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν κατά το 2002, ποσοστό (25%) αφορούσαν προγράμματα τα οποία αποτείνονταν σε εργοδοτούμενους επιχειρήσεων από διάφορους τομείς και κλάδους της οικονομίας. Ως εκ τούτου τα προγράμματα αυτά ήταν αδύνατο να ταξινομηθούν κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Στο Σχεδιάγραμμα 2, δίνεται η εικόνα της ποσοστιαίας κατανομής των προγραμμάτων κατά οικονομικό τομέα.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Το μεγαλύτερο ποσοστό υλοποιηθέντων προγραμμάτων το 2002 είχε ο τομέας της **Μεταποίησης** με **14%**. Ακολουθούσαν το **Εμπόριο** και οι **Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί** από **13%** και ο τομέας των **Ξενοδοχείων και εστιατορίων** με **12%**. Τα αμέσως σημαντικότερα ποσοστά υλοποιηθέντων προγραμμάτων κατάρτισης είχε ο τομέας των **Μεταφορών/επικοινωνιών** και ο κλάδος της **Διαχείρισης ακινήτων/ επιχειρηματικών δραστηριοτήτων**.

Από τη σύγκριση των κατανομών προγραμμάτων του 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας με τα αντίστοιχα στοιχεία του 2001 διαπιστώνονται **θετικές μεταβολές** στους τομείς των Ξενοδοχείων και εστιατορίων (+5%), το Εμπόριο (+3%) και τις Μεταφορές και επικοινωνίες (+2%). **Αρνητικές μεταβολές** διαπιστώνονται στους Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς (-6%) και στις επιχειρήσεις από διάφορους κλάδους (-3%). Στους υπόλοιπους τομείς παρουσιάζονται οριακές μεταβολές από (-1%) μέχρι (+1%).

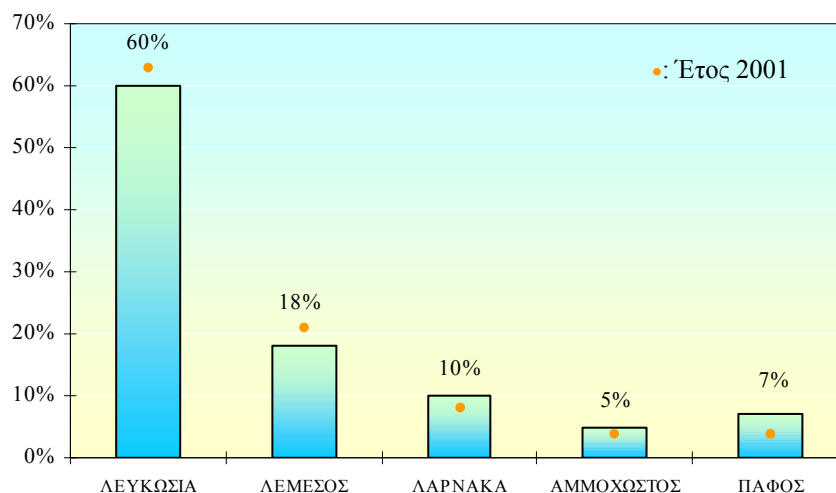
Περισσότερες λεπτομέρειες και αναλυτικά στοιχεία σε σχέση με τον αριθμό προγραμμάτων για όλους τους επιμέρους οικονομικούς τομείς και κλάδους για το 2002, δίνονται στον Πίνακα 2.2 του Παραρτήματος 2.

2.3. Προγράμματα κατά επαρχία

Σε σχέση με την **κατανομή του συνολικού αριθμού προγραμμάτων κατάρτισης** που έγιναν το 2002, κατά επαρχία, η εικόνα δίνεται στο Σχεδιάγραμμα 3.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Στην επαρχία Λευκωσίας διοργανώθηκαν τα περισσότερα προγράμματα κατάρτισης το 2002. Αμέσως μετά σε αριθμό προγραμμάτων ακολουθεί η Λεμεσός και η Λάρνακα και ακολουθούν η Πάφος και η Αμμόχωστος.

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 3 διαπιστώνεται ότι το 60% των προγραμμάτων κατάρτισης το 2002 εφαρμόστηκαν στη **Λευκωσία** και το 18% στη **Λεμεσό**. Ακολουθούν η **Λάρνακα** με 10%, η **Πάφος** με 7% και η ελεύθερη **Αμμόχωστος** με 5%.

Από τη σύγκριση της ποσοστιαίας κατανομής προγραμμάτων το 2002 σε σύγκριση με το 2001, κατά επαρχία, διαπιστώθηκε **αρνητική μεταβολή** στις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού από (-3%) και **θετική μεταβολή** στις υπόλοιπες επαρχίες από (+1% μέχρι +2%).

Αναλυτικά στοιχεία σε σχέση με τον αριθμό προγραμμάτων για όλες τις επαρχίες για το 2002, δίνονται στον Πίνακα 2.3 του Παραρτήματος 2.

3. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Στα διάφορα εγκριμένα από την Αρχή προγράμματα κατάρτισης το 2002, τα οποία υλοποιήθηκαν το χρόνο αυτό, υπήρξαν **4.483 συμμετοχές επιχειρήσεων**. Οι αριθμοί αυτοί αναφέρονται σε συμμετοχές επιχειρήσεων, που σημαίνει ότι επιχειρήσεις οι οποίες συμμετείχαν σε πέρα από μια κατηγορία προγράμματος έχουν καταμετρηθεί και πέραν της μιας φορές.

Η κατανομή των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 γίνεται και κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας με βάση το σύστημα ταξινόμησης NACE και η κάθε επιχείρηση μετράται μόνο μια φορά. Έτσι το 2002 **ο αριθμός των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης ήταν 3.304**.

Η πλειοψηφία των συμμετοχών των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατευθύνθηκε προς τη Συνεχιζόμενη Κατάρτιση (3.883 επιχειρήσεις) σε σχέση με τις συμμετοχές επιχειρήσεων σε προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης που φθάνουν μόνο τις 600 επιχειρήσεις.

Το ποσοστό επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, πάνω στο σύνολο των επιχειρήσεων με βάση την απογραφή του 2000, κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα. Από τα στοιχεία του Πίνακα 5 προκύπτει ότι το ποσοστό επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης δεν ξεπέρασε το 5,4% το 2002.

Από τις 61.108 επιχειρήσεις της οικονομίας με βάση την απογραφή επιχειρήσεων του 2000, σημειώνεται ότι 57,5% των επιχειρήσεων ή 35.148 επιχειρήσεις απασχολούσαν λιγότερο ή 1 άτομο. Στην κατηγορία αυτή απασχολείται και το σύνολο σχεδόν των αυτοεργοδοτούμενων, οι οποίοι δεν καλύπτονται από την επιχορήγηση της Αρχής για συμμετοχή σε προγράμματα. Σε περίπτωση μη συμπερίληψης των επιχειρήσεων αυτών στο συνολικό πληθυσμό των επιχειρήσεων, το ποσοστό συμμετοχής των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης ανέρχεται περίπου στο 12,1%. Στη δε περίπτωση μη συμπερίληψης στο συνολικό πληθυσμό

των επιχειρήσεων εκείνων με μέγεθος απασχόλησης ≤ 4 άτομα τότε το ποσοστό συμμετοχής των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης αυξάνεται στο 33,8%.

Παρά την αύξηση όμως του ποσοστού, παραμένει η διαπίστωση ότι πολύ μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων δεν συμμετέχει σε προγράμματα κατάρτισης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ
ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΤΟ 2002

Συνολικός αριθμός επιχειρήσεων με βάση την επίσημη απογραφή 2000	Επιχειρήσεις που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002	
	Αρ.	%
61.108	3.304	5,4%
25.960 ⁽¹⁾	3.130 ⁽¹⁾	12,1%
7.553 ⁽²⁾	2.551 ⁽²⁾	33,8%

(1) Δεν περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις που απασχολούν ≤ 1 άτομο.

(2) Δεν περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις που απασχολούν ≤ 4 άτομα.

Η διαπίστωση αυτή γίνεται ακόμα πιο έντονη, αν ληφθεί υπόψη ότι διαχρονικά η μεγάλη πλειοψηφία των επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε κατάρτιση αποτελείται από τις ίδιες επιχειρήσεις, οι οποίες συμμετέχουν σχεδόν πάνω σε συνεχή βάση.

Οι συμμετοχές επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης εξετάζονται στη συνέχεια κατά κατηγορία κατάρτισης, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, κατά μέγεθος απασχόλησης και κατά επαρχία.

3.1. Συμμετοχές κατά κατηγορία κατάρτισης

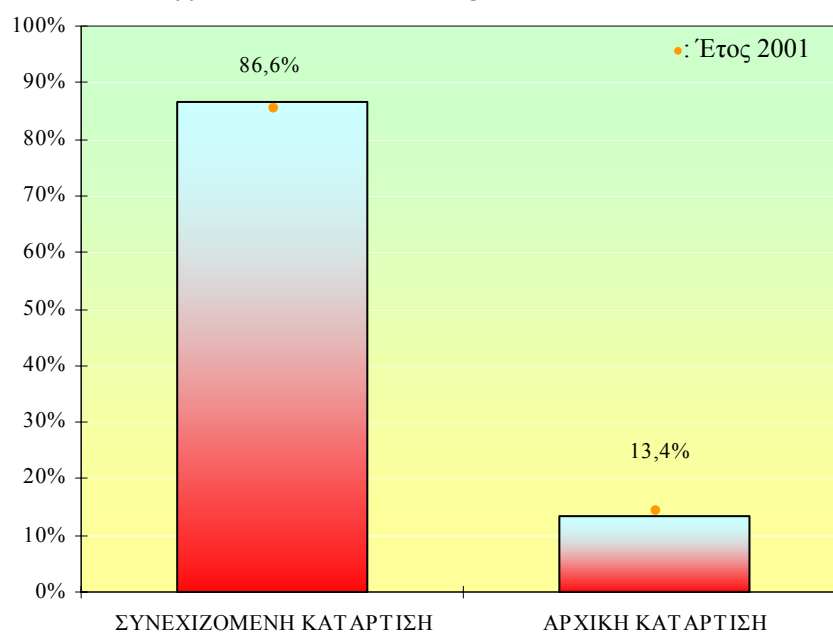
Ο μεγαλύτερος όγκος των συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 4, ήταν σε προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης (86,6%). Το αντίστοιχο

ποσοστό συμμετοχών επιχειρήσεων σε **προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης ήταν μόνο 13,4%** το 2002.

Συγκεκριμένα, από τις 4.483 συμμετοχές επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, οι περισσότερες (3.883) αφορούσαν προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης ενώ οι υπόλοιπες 600 αφορούσαν προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ο μεγαλύτερος αριθμός συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης, όσον αφορά Συνεχιζόμενη Κατάρτιση, κατά πρώτο λόγο ήταν σε Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνήθη και κατά δεύτερο στα Μονοεπιχειρησιακά Συνήθη. Όσον αφορά την Αρχική Κατάρτιση, ο μεγαλύτερος αριθμός συμμετοχών αφορούσε το Σύστημα Μαθητείας.

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 4, το ποσοστό συμμετοχής επιχειρήσεων σε προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης το 2002

αυξήθηκε κατά 1,1 ποσοστιαίες μονάδες, σε σύγκριση με το 2001, σε βάρος της Αρχικής Κατάρτισης.

Αναλυτικά στοιχεία για τον αριθμό επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης κατά κατηγορία κατάρτισης δίνονται στον Πίνακα 3.1 του Παραρτήματος 3.

3.2. Συμμετοχές κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται οι συμμετοχές επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Επίσης γίνεται σύγκριση της ποσοστιαίας κατανομής τους κατά κλάδο με την αντίστοιχη ποσοστιαία κατανομή του συνόλου των επιχειρήσεων, σύμφωνα με την απογραφή επιχειρήσεων του 2000, για εντοπισμό των αποκλίσεων. Στη συνέχεια εξετάζονται τα ποσοστά κάλυψης κατά κλάδο όπως αυτά προκύπτουν από σύγκριση της αριθμητικής συμμετοχής επιχειρήσεων σε κατάρτιση το 2002, με τον αντίστοιχο αριθμό επιχειρήσεων, σύμφωνα με την απογραφή επιχειρήσεων του 2000.

Κατανομή συμμετοχών επιχειρήσεων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

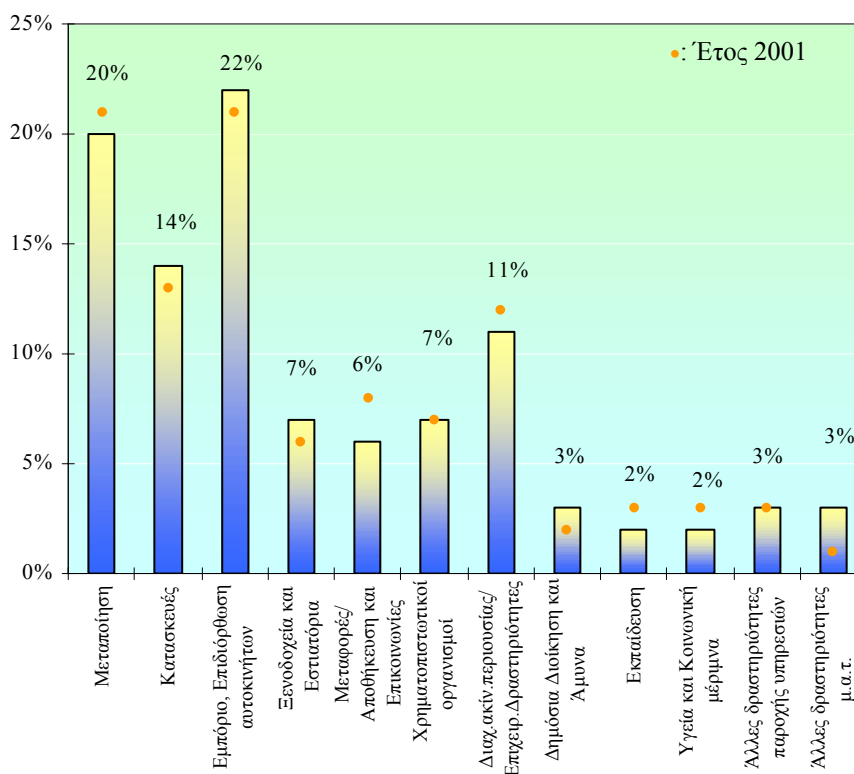
Από την ανάλυση των συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, προκύπτει ότι ο μεγαλύτερος αριθμός επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης προέρχονταν κατά κύριο λόγο από το **Εμπόριο** και τον τομέα της **Μεταποίησης**. Συγκεκριμένα συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης, 714 επιχειρήσεις από το Εμπόριο και 677 επιχειρήσεις από τις Μεταποιητικές βιομηχανίες.

Από τον τομέα των **Κατασκευών** συμμετείχαν 448 επιχειρήσεις σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 και από τον κλάδο της **Διαχείρισης ακινήτων/επιχειρηματικές δραστηριότητες** 375 επιχειρήσεις.

Η ποσοστιαία κατανομή των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 5.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Από το Σχεδιάγραμμα 5, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης, το 2002, αφορούσαν τους τομείς του **Εμπορίου με (22%)** και των **Μεταποιητικών βιομηχανιών με (20%)**. Κατά σειρά, σύμφωνα με το ποσοστό συμμετοχής επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης, ακολουθούσαν οι τομείς των **Κατασκευών (14%)** και της **Διαχείρισης ακινήτων/ επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (11%)**.

Σημειώνονται επίσης τα πολύ χαμηλά ποσοστά επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, στους τομείς Δημόσια διοίκηση, Εκπαίδευση, Υγεία και κοινωνική μέριμνα. Πρέπει να αναφερθεί όμως ότι στους τομείς αυτούς

συμπεριλαμβάνονται υπηρεσίες που ανήκουν στο Δημόσιο τομέα και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατό να τύχουν επιχορήγησης λόγω συμμετοχής εργαζομένων τους σε κατάρτιση.

Η ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, σε σύγκριση με το 2001, παρουσιάζει οριακές διαφοροποιήσεις, που όπως φαίνονται και στο Σχεδιάγραμμα 5 κυμαίνονται από -2% μέχρι +2%.

Αναλυτικά στοιχεία για τον αριθμό επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης από τον κάθε οικονομικό τομέα και κλάδο για το 2002 δίνονται στον Πίνακα 3.2 του Παραρτήματος 3.

Απόκλιση κατανομών των συμμετοχών επιχειρήσεων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

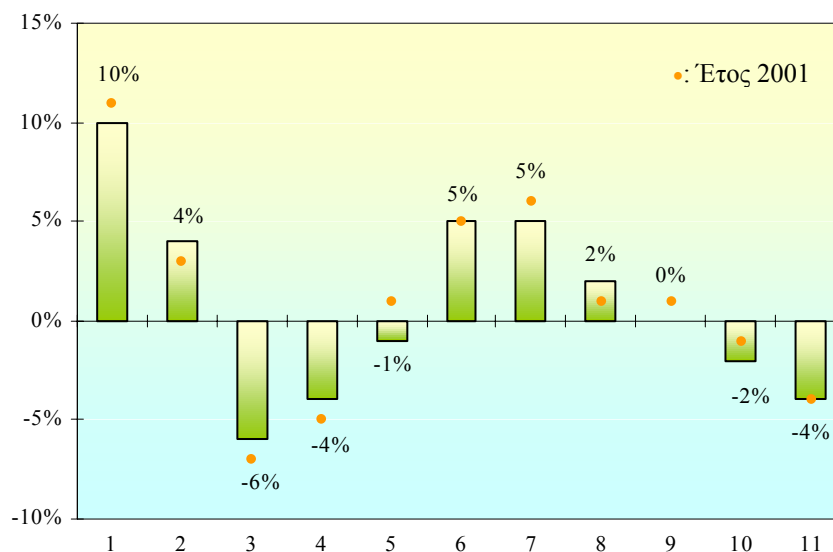
Η ποσοστιαία κατανομή των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 σε σύγκριση με την ποσοστιαία κατανομή του συνόλου των επιχειρήσεων παρουσιάζει τις μεγαλύτερες θετικές αποκλίσεις στο τομέα της Μεταποίησης, των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών και της Διαχείρισης ακινήτων/επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Οι μεγαλύτερες αρνητικές αποκλίσεις παρουσιάζονται στο Εμπόριο, στα Ξενοδοχεία και εστιατόρια και στις Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών.

Στο Σχεδιάγραμμα 6 παρουσιάζεται η απόκλιση των κατανομών των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Από τις πληροφορίες που μας δίνει το Σχεδιάγραμμα 6, προκύπτει ότι τις **μεγαλύτερες θετικές αποκλίσεις** μεταξύ του ποσοστού κατανομής των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 και των επιχειρήσεων της απογραφής επιχειρήσεων του 2000, είχαν οι κλάδοι της Μεταποίησης (+10%), οι Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και η Διαχείριση ακινήτων/επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (+5%). Αντίθετα, τις **μεγαλύτερες αρνητικές αποκλίσεις** είχαν οι κλάδοι του Εμπορίου (-6%), τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια και οι Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (-4%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6

ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας

- 1: Μεταποίηση
- 2: Κατασκευές
- 3: Εμπόριο και επιδιόρθωση αυτοκινήτων
- 4: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- 5: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
- 6: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
- 7: Διαχείριση ακινήτων και επιχειρηματικές δραστηριότητες
- 8: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
- 9: Εκπαίδευση
- 10: Υγεία και κοινωνική μέριμνα
- 11: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών

Περισσότερες πληροφορίες περιέχονται στον Πίνακα 3.3 του Παραρτήματος 3.

Ποσοστό κάλυψης συμμετοχών επιχειρήσεων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Με βάση το σύνολο των επιχειρήσεων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, σύμφωνα με την απογραφή επιχειρήσεων του 2000, διερευνήθηκε το ποσοστό συμμετοχής των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης σε ορισμένους βασικούς οικονομικούς τομείς και κλάδους, όπως φαίνεται στον Πίνακα 6.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6
Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΒΑΣΙΚΟΥΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Βασικοί οικονομικοί τομείς	Αριθμός επιχειρήσεων με βάση την απογραφή 2000	Ποσοστό συμμετοχής επιχειρήσεων σε κατάρτιση το 2002 (%)
Μεταποίηση	6.270	11
Κατασκευές	6.199	7
Εμπόριο	16.960	4
Ξενοδοχεία/ εστιατόρια	6.805	4
Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	1.012	23

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 6 προκύπτουν χρήσιμες πληροφορίες σε σχέση με τη συμμετοχή επιχειρήσεων από τους βασικούς οικονομικούς κλάδους σε προγράμματα κατάρτισης. Η μεγαλύτερη συμμετοχή επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης φαίνεται να προέρχεται από τον κλάδο των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών (23%). Αμέσως μετά είναι ο τομέας της Μεταποίησης αλλά σε πολύ χαμηλότερα επίπεδα, γύρω στο (11%), ενώ οι υπόλοιποι τομείς παρουσιάζουν ακόμα χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής.

Γενική διαπίστωση αποτελεί το γεγονός ότι σημαντικά ποσοστά επιχειρήσεων απ' όλους τους βασικούς κλάδους δεν συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης κατά το 2002.

Το ποσοστό των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, στο

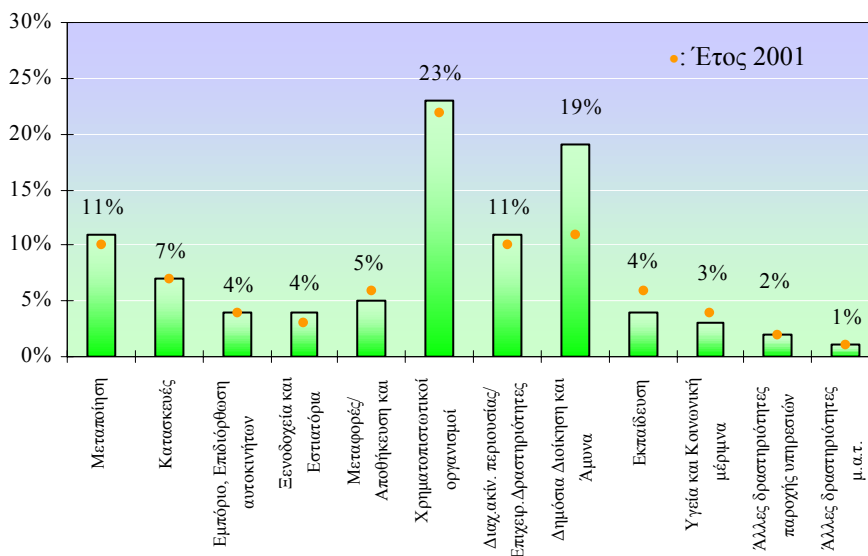
σύνολο των επιχειρήσεων του κλάδου, ήταν μεγαλύτερο στο Χρηματοπιστωτικό τομέα, στη Δημόσια διοίκηση, στη Μεταποίηση και στη Διαχείριση ακινήτων/ επιχειρηματικές δραστηριότητες.

Μικρότερα ποσοστά συμμετοχής είχαν ο τομέας των Κατασκευών, το Εμπόριο, τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια, οι Μεταφορές/ επικοινωνίες, η Εκπαίδευση και η Υγεία. Η διαπίστωση αυτή **υποδηλώνει τα σημαντικά περιθώρια που υπάρχουν** αναφορικά με τη συμμετοχή των επιχειρήσεων σε αυτούς τους τομείς σε δραστηριότητες κατάρτισης.

Στο Σχεδιάγραμμα 7 γίνεται απεικόνιση της ποσοστιαίας κάλυψης των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7

ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Από στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 7, προκύπτει ότι την πρώτη θέση κατέχει ο τομέας των **Χρηματοπιστωτικών οργανισμών με 23%** και τη δεύτερη ο τομέας της **Δημόσιας διοίκησης με 19%**. Ακολουθούν

ο τομέας της Μεταποίησης και ο τομέας της Διαχείρισης ακινήτων/ επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ξεχωριστά με 11%.

Το συνολικό ποσοστό κάλυψης των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 στο σύνολο των επιχειρήσεων με βάση την απογραφή επιχειρήσεων του 2000 ανέρχεται σε 5,4%. Σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό κάλυψης του 2001 παρουσιάζει οριακή άνοδο κατά (+0,4%).

Σε σύγκριση του ποσοστού κάλυψης των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, με το 2001, το ποσοστό κάλυψης αυξήθηκε στη Δημόσια διοίκηση κατά (+8%), μειώθηκε στην Εκπαίδευση κατά (-2%) και παρουσίασε οριακές μεταβολές σχεδόν σε όλους τους υπόλοιπους τομείς.

Συμπερασματικά προκύπτει ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια για βελτίωση της συμμετοχής επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης από τους βασικούς και παραδοσιακούς κλάδους και τομείς της οικονομίας.

Περισσότερες πληροφορίες περιέχονται στον Πίνακα 3.4 του Παραρτήματος 3.

3.3. Συμμετοχές κατά μέγεθος απασχόλησης

Η συμμετοχή των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης σε σχέση με το μέγεθος απασχόλησης, εξετάζεται μέσα από τρεις διαφορετικές οπτικές γωνίες:

- Κατανομή των επιχειρήσεων που συμμετείχαν το 2002 σε προγράμματα κατάρτισης, κατά μέγεθος απασχόλησης (**ποσοστιαία κατανομή**).
- Την απόκλιση μεταξύ της ποσοστιαίας κατανομής των επιχειρήσεων που πήραν μέρος σε κατάρτιση κατά μέγεθος και της ποσοστιαίας κατανομής κατά μέγεθος του συνόλου των επιχειρήσεων της οικονομίας (**απόκλιση κατανομών**).
- Το ποσοστό του συγκεκριμένου μεγέθους επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης στη βάση του

συνολικού αριθμού επιχειρήσεων της οικονομίας με το αντίστοιχο μέγεθος (ποσοστό κάλυψης).

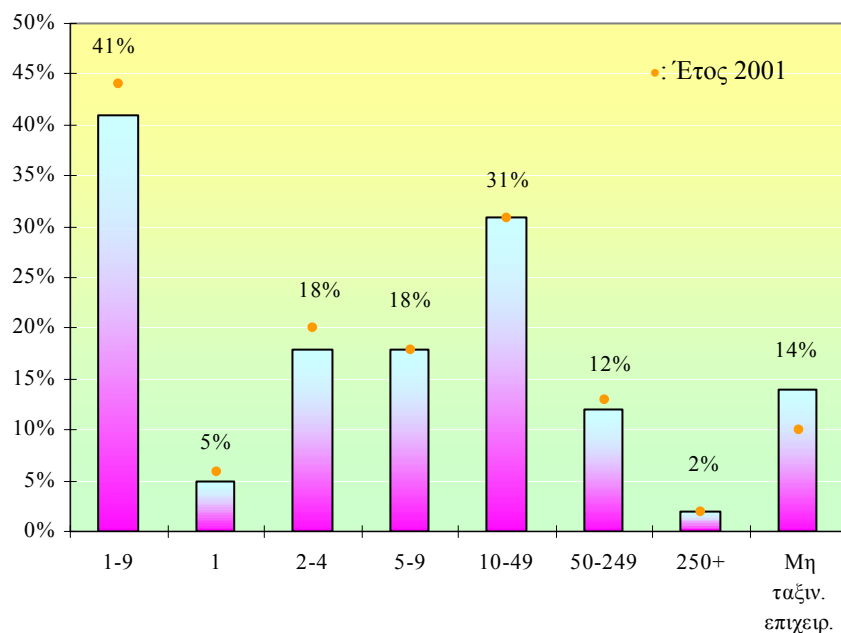
Κατανομή συμμετοχών επιχειρήσεων κατά μέγεθος απασχόλησης

Από το σύνολο των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε δραστηριότητες κατάρτισης το 2002, σχεδόν οι μισές επιχειρήσεις, όπως φαίνεται και στο Σχεδιάγραμμα 8, είχαν μέγεθος από 1-9 άτομα. Η εξήγηση βέβαια τούτου, σχετίζεται άμεσα με το μεγάλο αριθμό των μικροεπιχειρήσεων στο σύνολο της οικονομίας (με απασχόληση 1-9 άτομα) που αποτελούν περίπου το 95% των Κυπριακών επιχειρήσεων.

Από τις επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 1-9 άτομα, προκύπτει ότι συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης σε μεγαλύτερο βαθμό οι επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 2-4 και 5-9 άτομα και σε μικρότερο βαθμό οι επιχειρήσεις που απασχολούν 1 άτομο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 8, το 41% των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, είχαν μέγεθος απασχόλησης από 1-9 άτομα. Παρατηρώντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος διαπιστώνεται στα κύρια μεγέθη απασχόλησης η αναμενόμενη μείωση του ποσοστού συμμετοχής επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης όσο αυξάνει το μέγεθος των επιχειρήσεων.

Η ποσοστιαία κατανομή των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης, σε σύγκριση με το 2001, παρουσίασε σχεδόν σε όλα τα μεγέθη απασχόλησης οριακές μεταβολές. Συγκεκριμένα οι μικρές επιχειρήσεις με 1-9 άτομα μείωσαν τη συμμετοχή τους σε κατάρτιση κατά 3%, ενώ στα υπόλοιπα μεγέθη απασχόλησης τα ποσοστά παραμένουν περίπου στα ίδια επίπεδα.

Λεπτομέρειες και αναλυτικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή των επιχειρήσεων σε δραστηριότητες κατάρτισης το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης, παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.5 του Παραρτήματος 3.

Απόκλιση κατανομών των συμμετοχών επιχειρήσεων κατά μέγεθος απασχόλησης

Η ποσοστιαία κατανομή των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 σε σύγκριση με την ποσοστιαία κατανομή του συνόλου των επιχειρήσεων παρουσιάζει τη μεγαλύτερη θετική απόκλιση στις επιχειρήσεις με μέγεθος 10-49. Σημαντικά μεγάλη αρνητική απόκλιση παρατηρείται στις επιχειρήσεις με μέγεθος 1-9 άτομα και ειδικότερα στις επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 1 άτομο.

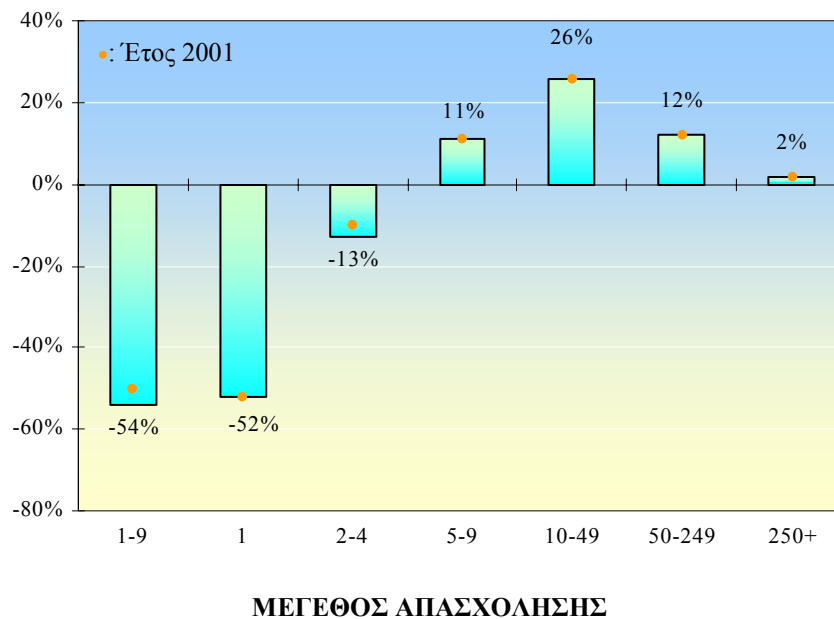
Θετικές αποκλίσεις των κατανομών επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, σε σχέση με το σύνολο των επιχειρήσεων της οικονομίας είχαν οι επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 5-9, 10-49, 50-249 και 250+. Αντίθετα, αρνητικές αποκλίσεις είχαν οι επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 1-9 άτομα και ειδικότερα οι επιχειρήσεις με 1 άτομο και 2-4 άτομα.

Οι αποκλίσεις του ποσοστού επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, σε σχέση με το σύνολο των

επιχειρήσεων της οικονομίας κατά μέγεθος απασχόλησης, φαίνονται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 9.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9

ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 9 προκύπτει ότι οι επιχειρήσεις με μέγεθος 1-9 είχαν τη **μεγαλύτερη αρνητική απόκλιση** (-54%) που οφείλεται κυρίως στη περιορισμένη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης των πολύ μικρών επιχειρήσεων. Ειδικότερα οι επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 1 άτομο είχαν τη μεγαλύτερη αρνητική απόκλιση (-52%).

Τη **μεγαλύτερη θετική απόκλιση** (+26%) είχαν οι επιχειρήσεις με μέγεθος 10-49 και ακολουθούν με (+12%) οι επιχειρήσεις με μέγεθος 50-249. Οι επιχειρήσεις με μέγεθος 250+ είχαν οριακή θετική απόκλιση (+2%).

Περισσότερα στοιχεία για τις ποσοστιαίες κατανομές τόσο των συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, όσο

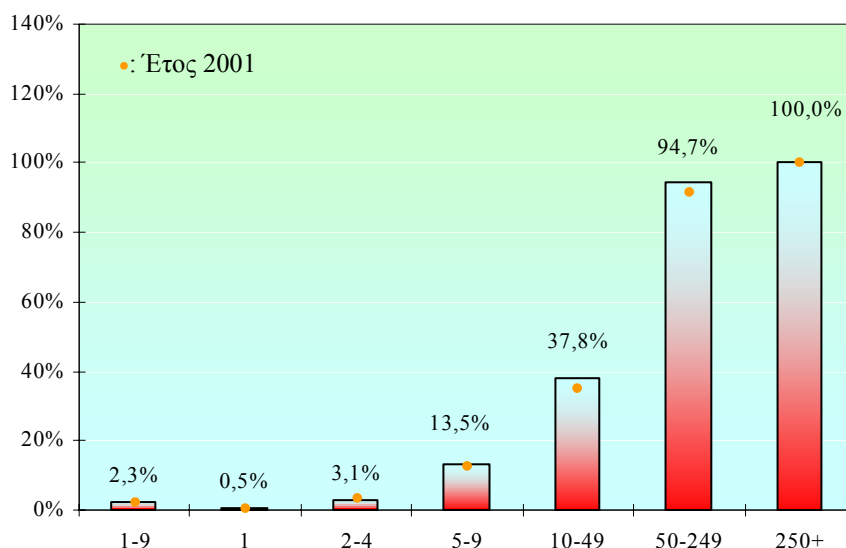
και των επιχειρήσεων με βάση την απογραφή του 2000 καθώς και για την προκύπτουσα απόκλιση των ποσοστιαίων κατανομών, φαίνονται στον Πίνακα 3.6, του Παραρτήματος 3.

Ποσοστό κάλυψης συμμετοχών επιχειρήσεων κατά μέγεθος απασχόλησης

Με βάση το σύνολο των επιχειρήσεων κατά μέγεθος απασχόλησης, σύμφωνα με την απογραφή του 2000, η ποσοστιαία συμμετοχή των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης, κατά μέγεθος απασχόλησης, δίνεται στο Σχεδιάγραμμα 10.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10

ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Από τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 10, το ποσοστό επιχειρήσεων μεγέθους 1-9, που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης, στη βάση του αντίστοιχου αριθμού επιχειρήσεων της απογραφής επιχειρήσεων 2000, ήταν μόνο 2,3% το 2002. Από τις επιχειρήσεις αυτές, οι μεγαλύτερες σε μέγεθος 5-9, συμμετείχαν με

ποσοστό 13,5% σε σύγκριση με τα χαμηλά ποσοστά των πολύ μικρών επιχειρήσεων με μέγεθος 1 και 2-4 άτομα. Στις επιχειρήσεις με μέγεθος 10-49 το ποσοστό ήταν σχεδόν 38% και στις επιχειρήσεις με μέγεθος 50-249 ήταν σχεδόν 95%. Μεγαλύτερα ακόμα, ποσοστά συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, είχαν οι επιχειρήσεις με μέγεθος 250+.

Από τα στοιχεία αυτά διαπιστώνεται ότι **οι μεγαλύτερες σε μέγεθος επιχειρήσεις, συμμετέχουν σε μεγαλύτερο βαθμό από τις μικρότερες, σε προγράμματα κατάρτισης**. Η διαπίστωση αυτή είναι δυνατό να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι **οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις έχουν συνειδητοποιήσει σε μεγαλύτερο βαθμό τη σημασία της κατάρτισης**. Οποσδήποτε το συμπέρασμα αυτό θα πρέπει να σταθμιστεί με το γεγονός ότι οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις έχουν αυξημένες δυνατότητες πρόσβασης σε κατάρτιση, που οφείλεται στην ύπαρξη της αναγκαίας υποδομής, στη διευθυντική δομή και στον αριθμό των απασχολουμένων.

Σε σύγκριση του ποσοστού κάλυψης των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης, με το 2001, το ποσοστό κάλυψης παρουσίασε μικρή αύξηση στις μεγαλύτερες σε μέγεθος επιχειρήσεις.

Αναλυτικά αριθμητικά στοιχεία για το ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης, κατά μέγεθος απασχόλησης, παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.7, του Παραρτήματος 3.

3.4. Συμμετοχές κατά επαρχία

Η ανάλυση και εξέταση της κατανομής κατά επαρχία των συμμετοχών των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης καθώς και η εξέταση των σχετικών αποκλίσεων και ποσοστών κάλυψης, δίνουν χρήσιμες πληροφορίες σε επαρχιακό επίπεδο.

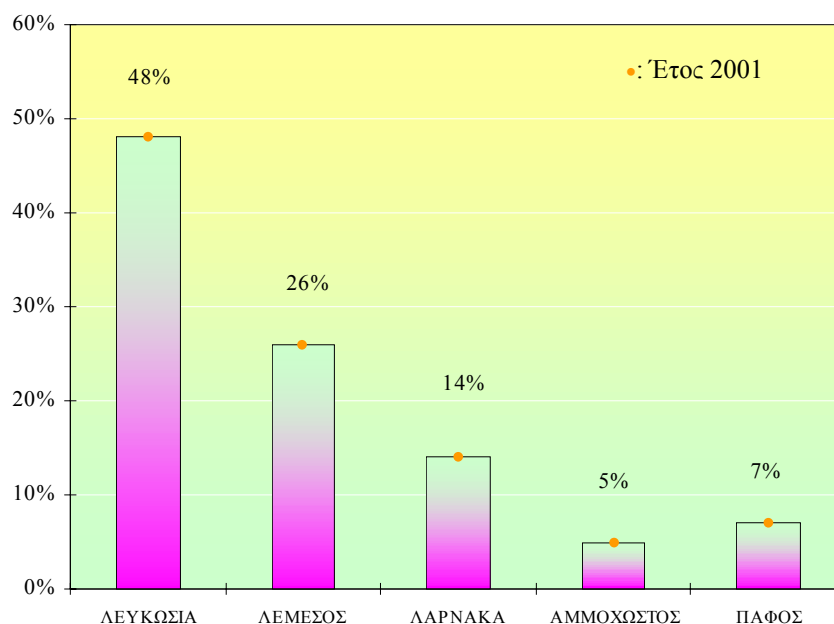
Κατανομή συμμετοχών επιχειρήσεων κατά επαρχία

Από το συνολικό αριθμό συμμετοχών των επιχειρήσεων σε δραστηριότητες κατάρτισης το 2002, το μεγαλύτερο μέρος των συμμετοχών αφορούσε επιχειρήσεις της Λευκωσίας και της Λεμεσού.

Η ποσοστιαία κατανομή των επιχειρήσεων οι οποίες συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης κατά το 2002, κατά επαρχία, παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 11.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ
ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ
2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Από πλευράς συμμετοχής επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης, η Λευκωσία κατείχε το 48%. Ακολουθεί η Λεμεσός με 26% και η Λάρνακα με 14%. Μικρότερα ποσοστά συμμετοχής είχε η Πάφος με 7% και η Αμμόχωστος με 5%.

Η ποσοστιαία κατανομή των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία, σε σύγκριση με το 2001, διατηρήθηκε στα ίδια επίπεδα.

Περισσότερα στοιχεία για την ποσοστιαία κατανομή κατά επαρχία των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, περιέχονται στον Πίνακα 3.8 του Παραρτήματος 3.

Απόκλιση κατανομών των συμμετοχών επιχειρήσεων κατά επαρχία

Στον Πίνακα 7 παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή κατά επαρχία τόσο του συνόλου των επιχειρήσεων με βάση την απογραφή του 2000, όσο και του συνόλου των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

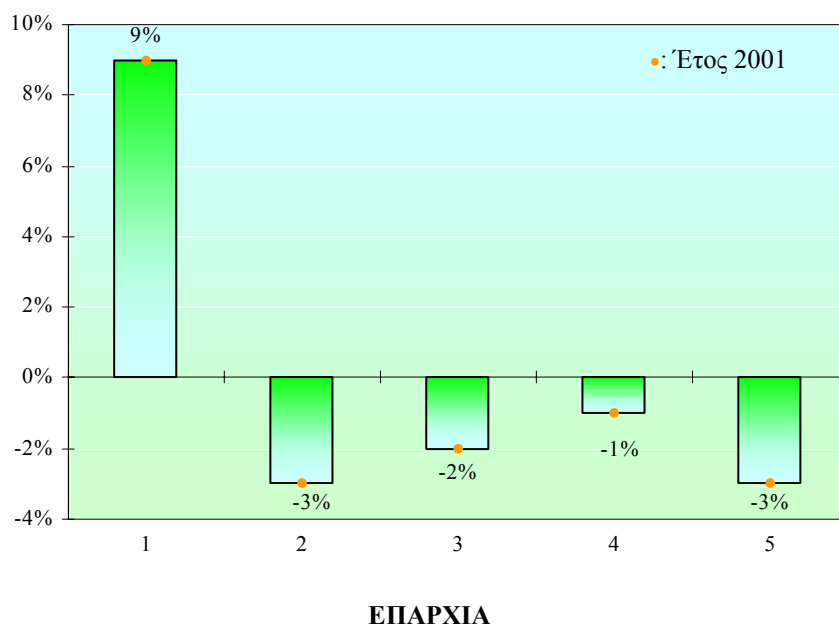
Επαρχία	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων με βάση την απογραφή επιχειρήσεων 2000 (%)	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης 2002 (%)
Λευκωσία	39	48
Λεμεσός	29	26
Λάρνακα	16	14
Αμμόχωστος	6	5
Πάφος	10	7

Από τα στοιχεία του Πίνακα 7, προκύπτει ότι μόνο στη Λευκωσία μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρήσεων σε σχέση με το συνολικό ποσοστό επιχειρήσεων της Λευκωσίας, συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης. Στις υπόλοιπες επαρχίες, το ποσοστό συμμετοχής επιχειρήσεων σε κατάρτιση, ήταν μικρότερο από το συνολικό ποσοστό επιχειρήσεων της κάθε επαρχίας. Η εικόνα δίνεται ανάγλυφα στο Σχεδιάγραμμα 12.

Η **Λευκωσία** συγκριτικά με τις άλλες επαρχίες **παρουσίασε θετική απόκλιση** και είχε αυξημένο μερίδιο συμμετοχής επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης, σε ποσοστό 9% το 2002. Αντίθετα **όλες οι υπόλοιπες επαρχίες παρουσιάζουν** μειωμένο συγκριτικά ποσοστό επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης, παρουσιάζοντας **αρνητική απόκλιση** από την ποσοστιαία κατανομή τους σύμφωνα με την απογραφή του 2000.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12

ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

1: Λευκωσία
2: Λεμεσός

3: Λάρνακα
4: Αμμόχωστος

5: Πάφος

Αναλυτικά στοιχεία για τις ποσοστιαίες κατανομές τόσο των συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, όσο και των επιχειρήσεων με βάση την απογραφή του 2000, καθώς και για την προκύπτουσα απόκλιση των ποσοστιαίων κατανομών, περιέχονται στον Πίνακα 3.9 του Παραρτήματος 3.

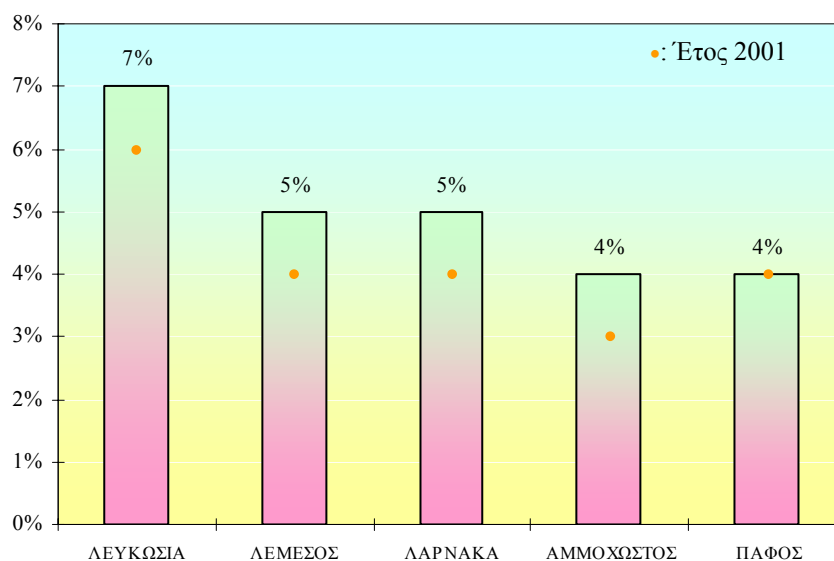
Ποσοστό κάλυψης συμμετοχών επιχειρήσεων κατά επαρχία

Το ποσοστό των επιχειρήσεων κατά επαρχία που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 στη βάση του συνόλου των επιχειρήσεων της επαρχίας, σύμφωνα με την απογραφή επιχειρήσεων του 2000, ήταν σε όλες τις επαρχίες, με εξαίρεση τη Λευκωσία, περίπου στο ίδιο χαμηλό επίπεδο.

Το ποσοστό κάλυψης συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 13.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13

**ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ**

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 13 η Λευκωσία με 7% κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης και ακολουθούν οι υπόλοιπες επαρχίες με ποσοστά 4% και 5%.

Λεπτομέρειες για το ποσοστό κάλυψης, κατά επαρχία, των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, στο σύνολο των επιχειρήσεων με βάση την απογραφή επιχειρήσεων του 2000, περιέχονται στον Πίνακα 3.10 του Παραρτήματος 3.

4. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται αναλυτική εξέταση των συμμετοχών του ανθρώπινου δυναμικού κατά το 2002, στα διάφορα προγράμματα κατάρτισης. Η συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού εξετάζεται σε σχέση με 7 βασικές παραμέτρους:

- *Κατηγορία προγράμματος κατάρτισης*
- *Κλάδο οικονομικής δραστηριότητας*
- *Μέγεθος απασχόλησης*
- *Επαρχία*
- *Επαγγελματική κατηγορία*
- *Φύλο*
- *Θεματικό τομέα*

Διευκρινίζεται ότι στον όρο «Συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης» περιλαμβάνονται και οι συμμετοχές ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης πέραν της μιας φοράς. Επομένως τα αριθμητικά στοιχεία αφορούν συμμετοχές και όχι αριθμό ατόμων.

4.1. Συμμετοχές κατά κατηγορία κατάρτισης

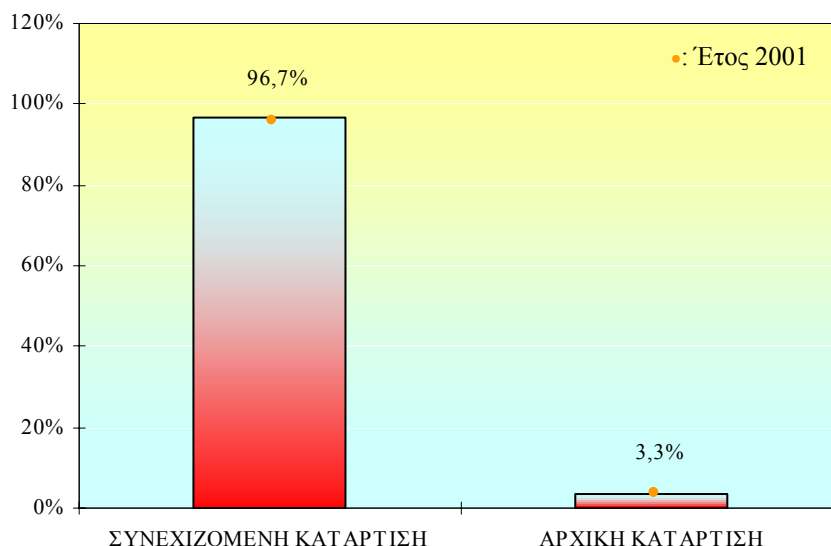
Ο αριθμός των συμμετοχών ανθρώπινου δυναμικού σε διάφορα προγράμματα κατάρτισης, το 2002 ήταν 37.146. Ο μεγαλύτερος αριθμός συμμετοχών, αφορούσε προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης. Το 2002 υπήρξαν 35.935 συμμετοχές σε προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης και 1.211 συμμετοχές σε προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης.

Στον Πίνακα 4.1 του Παραρτήματος 4, υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία αναφορικά με τον αριθμό συμμετοχών στις διάφορες κατηγορίες προγραμμάτων κατάρτισης.

Στο Σχεδιάγραμμα 14, παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών στις διάφορες κατηγορίες προγραμμάτων κατάρτισης το 2002. Η παρουσίαση των στοιχείων γίνεται για την Αρχική και Συνεχιζόμενη Κατάρτιση.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Σύμφωνα με τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 14, το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχών ατόμων που έτυχαν κατάρτισης το 2002, παρακολούθησαν προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης (96,7%). Σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στοιχεία του 2001, διαπιστώνεται μια ελαφρά αύξηση (0,6%) των συμμετοχών σε Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης και αντίστοιχη βεβαίως μείωση των συμμετοχών στα Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης.

4.2. Συμμετοχές κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Στο υποκεφάλαιο αυτό γίνεται εξέταση της κατανομής των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Επίσης εξετάζεται η απόκλιση των κατανομών αυτών σε σχέση με την κατανομή κατά κλάδο του συνόλου των εργαζομένων, σύμφωνα με την απογραφή επιχειρήσεων του 2000. Επίσης εξετάζεται το ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Κατανομή συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

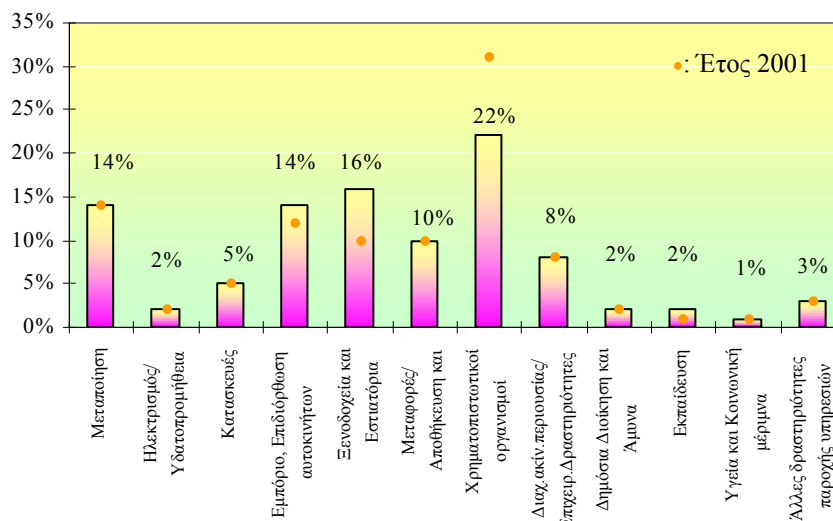
Η ανάλυση των αριθμητικών δεδομένων των συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης εικόνας αναφορικά με τη συμμετοχή των εργαζομένων σε κατάρτιση στους διάφορους οικονομικούς κλάδους.

Ο μεγαλύτερος αριθμός συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, προερχόταν από τον **κλάδο των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών, τα Ξενοδοχεία/εστιατόρια, τη Μεταποίηση, το Εμπόριο και τις Μεταφορές/επικοινωνίες**. Η συμμετοχή για κατάρτιση παραμένει χαμηλή στους σημαντικούς τομείς των Κατασκευών, της Εκπαίδευσης και της Υγείας.

Η ποσοστιαία κατανομή του συνόλου των συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας απεικονίζεται στο Σχεδιάγραμμα 15.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 15 το μεγαλύτερο ποσοστό **συμμετοχών σε κατάρτιση κατά οικονομικό κλάδο** το 2002 είχαν ο τομέας των Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών με 22% και αμέσως μετά τα Ξενοδοχεία/εστιατόρια με 16%. Την τρίτη και τέταρτη θέση είχαν οι τομείς της Μεταποίησης και του Εμπορίου από 14% και την πέμπτη θέση είχε ο τομέας των Μεταφορών/επικοινωνιών με 10%.

Από τη σύγκριση των κατανομών κατά κλάδο των συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, με τα αντίστοιχα στοιχεία του 2001, διαπιστώνεται σημαντική μείωση στους Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς κατά (-9%) και αύξηση στα Ξενοδοχεία/εστιατόρια κατά (+6%). Στους υπόλοιπους τομείς διαπιστώνονται οριακές μεταβολές.

Αναλυτικά αριθμητικά στοιχεία για τις συμμετοχές σε προγράμματα κατάρτισης για όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.2 του Παραρτήματος 4.

Απόκλιση κατανομών των συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Στο Σχεδιάγραμμα 16 παρουσιάζεται το αποτέλεσμα της **σύγκρισης της ποσοστιαίας κατανομής των συμμετοχών** σε προγράμματα κατάρτισης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, με την **ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων** κατά κλάδο, σύμφωνα με την απογραφή επιχειρήσεων του 2000.

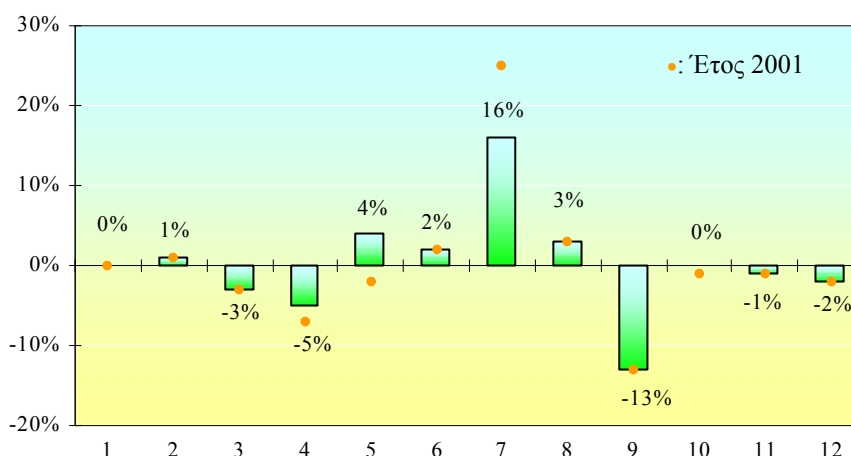
Με βάση τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 16, και συγκρίνοντας την ποσοστιαία κατανομή κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας των συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων κατά κλάδο το 2000, αναφέρονται οι πιο κάτω κύριες επισημάνσεις σε σχέση με τις αποκλίσεις στους βασικούς κλάδους της οικονομίας:

- *Σημαντική θετική απόκλιση σημείωσε ο τομέας των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών (+16%).*
- *Θετικές αποκλίσεις σημείωσαν οι τομείς των Ξενοδοχείων και εστιατορίων (+4%) και της Διαχείρισης ακινήτων/ επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (+3%).*

- Σημαντική αρνητική απόκλιση παρουσίασε ο τομέας της Δημόσιας διοίκησης και άμυνας (-13%).
- Αρνητικές αποκλίσεις σημείωσαν οι τομείς του Εμπορίου (-5%) και των Κατασκευών (-3%).
- Στους τομείς του Ηλεκτρισμού/υδατοπρομήθειας και των Μεταφορών/επικοινωνιών παρουσιάζονται οριακές θετικές αποκλίσεις (+1% μέχρι +2%).
- Στους τομείς της Υγείας, και των Άλλων δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών παρουσιάζονται οριακές αρνητικές αποκλίσεις (-1% μέχρι -2%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16

ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας

1: Μεταποίηση	7: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
2: Ηλεκτρισμός και υδατοπρομήθεια	8: Διαχείριση ακινήτων και επιχειρηματικές δραστηριότητες
3: Κατασκευές	9: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
4: Εμπόριο και επιδιόρθωση αυτοκινήτων	10: Εκπαίδευση
5: Ξενοδοχεία και εστιατόρια	11: Υγεία και κοινωνική μέριμνα
6: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	12: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών

Από τη σύγκριση του ποσοστού των συμμετοχών σε κατάρτιση το 2002, με το ποσοστό των απασχολουμένων στον κάθε τομέα, με βάση την απογραφή επιχειρήσεων το 2000, προκύπτουν χρήσιμες διαπιστώσεις:

- Ενώ το ποσοστό των απασχολουμένων στον τομέα «Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί» είναι χαμηλό, εντούτοις παρουσιάζει **ψηλά ποσοστά συμμετοχών** σε προγράμματα κατάρτισης.
- Στον κλάδο της Δημόσιας διοίκησης και άμυνας το ποσοστό των απασχολουμένων είναι **ψηλότερο από το ποσοστό των συμμετοχών** σε προγράμματα κατάρτισης. Πρέπει να αναφερθεί όμως ότι στον τομέα αυτό περιλαμβάνεται ο Δημόσιος τομέας για τον οποίο δεν είναι δυνατό να τύχει επιχορήγησης η συμμετοχή δημοσίων υπαλλήλων σε κατάρτιση.
- Στους τομείς του **Εμπορίου** και των **Κατασκευών** τα ποσοστά συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης **ήταν μικρότερα από τα ποσοστά των απασχολουμένων.**

Μεγαλύτερη ανάλυση για τις ποσοστιαίες κατανομές τόσο των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 όσο και των απασχολουμένων της απογραφής του 2000 καθώς και για την προκύπτουσα απόκλιση των ποσοστιαίων κατανομών παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.3 του Παραρτήματος 4.

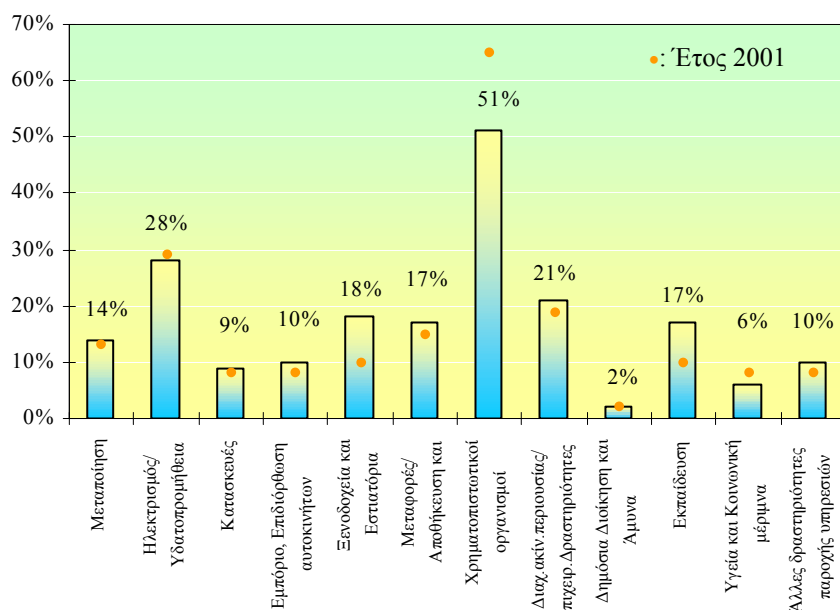
Ποσοστό κάλυψης συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Το **ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών** σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας απεικονίζεται στο Σχεδιάγραμμα 17.

Με τον όρο **ποσοστό κάλυψης** εννοείται το ποσοστό των ατόμων του κάθε κλάδου που συμμετείχαν σε κατάρτιση στο συνολικό αριθμό των ατόμων του συγκεκριμένου κλάδου.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17

ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Από τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 17, διαπιστώνεται ότι το σημαντικότερο ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 καταγράφεται στον τομέα των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών με 51%.

Σημαντικά ποσοστά κάλυψης καταγράφηκαν στον τομέα του Ηλεκτρισμού/υδατοπρομήθειας, της Διαχείρισης ακινήτων/επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, των Ξενοδοχείων και εστιατορίων, των Μεταφορών/επικοινωνιών και της Εκπαίδευσης.

Το **συνολικό ποσοστό κάλυψης** των συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 στο σύνολο των απασχολουμένων με βάση την απογραφή επιχειρήσεων του 2000 ανέρχεται σε **14%** και παρουσίασε **αύξηση 2%** σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στοιχεία του 2001.

Το ποσοστό συμμετεχόντων (κάλυψη) σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, σε σύγκριση με το 2001, παρουσίασε αύξηση σχεδόν σε

όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Οι σημαντικότερες αυξήσεις σημειώθηκαν στους κλάδους των Ξενοδοχείων και εστιατορίων (+8%) και της Εκπαίδευσης (+7%) και η σημαντικότερη μείωση σημειώθηκε στο Χρηματοπιστωτικό τομέα (-14%).

Αναλυτικά αριθμητικά στοιχεία για το ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης για όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.4 του Παραρτήματος 4.

4.3. Συμμετοχές κατά μέγεθος απασχόλησης

Σημαντική παράμετρο, η οποία εξετάζεται στο υποκεφάλαιο αυτό, αποτελεί το μέγεθος των επιχειρήσεων από το οποίο προέρχονται οι εργοδοτούμενοι που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης κατά το 2002.

Κατανομή συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά μέγεθος απασχόλησης

Από ένα σύνολο 37.146 συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, οι περισσότεροι προέρχονταν από επιχειρήσεις με απασχόληση πάνω από 10 άτομα. Η διαπίστωση αυτή φαίνεται μεταξύ άλλων να σχετίζεται με τις αυξημένες δυνατότητες πρόσβασης σε κατάρτιση των μεγαλύτερων σε μέγεθος επιχειρήσεων.

Λεπτομέρειες και αναλυτικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης κατά μέγεθος απασχόλησης το 2002, παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.5 του Παραρτήματος 4.

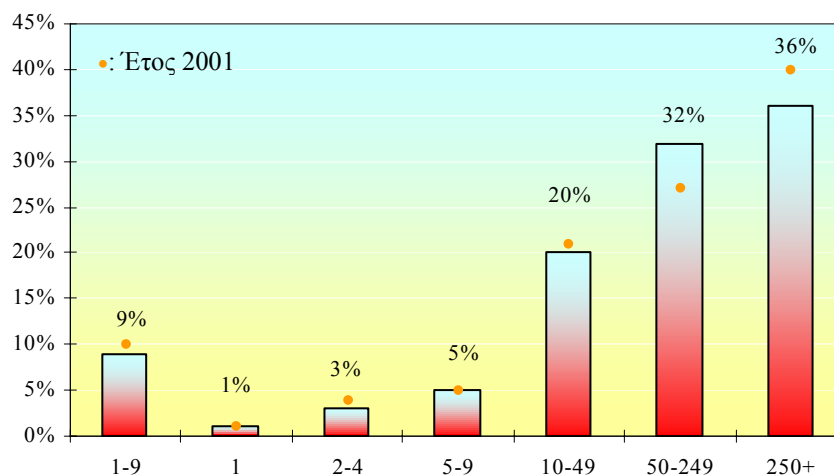
Στο Σχεδιάγραμμα 18 γίνεται παρουσίαση του ποσοστού συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατανεμημένα κατά μέγεθος απασχόλησης.

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 18, το 36% των συμμετοχών του ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, αφορούσαν επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης πάνω από 250 άτομα. Τη δεύτερη θέση έχουν οι συμμετέχοντες από το μέγεθος απασχόλησης 50-249 με 32% και τη τρίτη θέση οι συμμετέχοντες από

το μέγεθος απασχόλησης 10-49 άτομα με 20%. Παρατηρώντας τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 18 διαπιστώνουμε **αύξηση του ποσοστού συμμετοχής** του ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης **όσο αυξάνει το μέγεθος των επιχειρήσεων**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Περίπου 9% των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, προέρχονταν από μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-9 άτομα. Στις μικροεπιχειρήσεις είχαν προβάδισμα κατά κύριο λόγο, οι συμμετοχές εργαζομένων από επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 5-9 άτομα και ακολουθούσαν κατά σειρά οι συμμετοχές από επιχειρήσεις με απασχόληση 2-4 άτομα και με απασχόληση 1 άτομο.

Από το Σχεδιάγραμμα 18, παρατηρείται ότι η ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης σε σύγκριση με την αντίστοιχη κατανομή κατά το 2001, παρουσίασε τη σημαντικότερη αύξηση κατά (+5%) στην κατηγορία των επιχειρήσεων με μέγεθος απασχόλησης 50-249 και τη σημαντικότερη μείωση κατά (-4%) στις επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης πάνω από 250 άτομα.

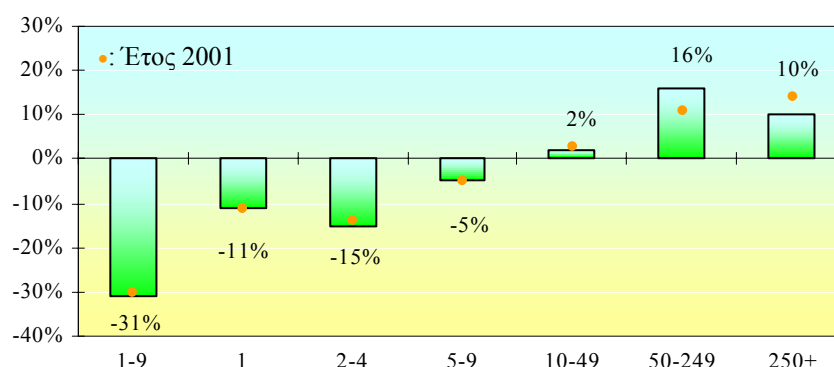
Απόκλιση κατανομών των συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά μέγεθος απασχόλησης

Η ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, σε σύγκριση με την ποσοστιαία κατανομή του συνόλου των απασχολούμενων με βάση την απογραφή επιχειρήσεων του 2000, παρουσιάζει θετικές αποκλίσεις στα μεγέθη απασχόλησης 10-49, 50-249 και 250+. Αρνητικές αποκλίσεις παρατηρούνται στις συμμετοχές από τα μεγέθη απασχόλησης 1, 2-4 και 5-9 άτομα.

Οι αποκλίσεις του ποσοστού συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, σε σχέση με το σύνολο των απασχολούμενων με βάση την απογραφή 2000 κατά μέγεθος απασχόλησης, φαίνονται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 19.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19

ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 19 προκύπτει ότι οι συμμετοχές από το μέγεθος απασχόλησης 1-9 είχαν τη μεγαλύτερη αρνητική απόκλιση με (-31%). Αυτό δηλώνει την περιορισμένη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης των εργαζομένων στις μικρότερες επιχειρήσεις. Αντίθετα τη μεγαλύτερη θετική απόκλιση (+16%) είχαν οι συμμετοχές από το μέγεθος απασχόλησης 50-249 και ακολουθούν με (+10%) οι συμμετοχές από το μέγεθος απασχόλησης

250+. Οι συμμετοχές από το μέγεθος απασχόλησης 10-49 είχαν μικρή θετική απόκλιση (+2%).

Από τη σύγκριση των αποκλίσεων κατά μέγεθος απασχόλησης των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, με τα αντίστοιχα στοιχεία του 2001, διαπιστώνεται αύξηση (+5%) για το μέγεθος επιχειρήσεων 50-249 και μείωση (-4%) για το μέγεθος 250+. Για τα μεγέθη 1, 2-4, 5-9 και 10-49 η απόκλιση παραμένει περίπου στα ίδια επίπεδα.

Αναλυτικά στοιχεία για τις ποσοστιαίες κατανομές τόσο των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, όσο και των απασχολουμένων με βάση την απογραφή του 2000, καθώς και των προκυπτουσών αποκλίσεων, παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.6 του Παραρτήματος 4.

Ποσοστό κάλυψης συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά μέγεθος απασχόλησης

Το ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, στο σύνολο των απασχολουμένων κατά μέγεθος απασχόλησης της επιχείρησης σύμφωνα με την απογραφή επιχειρήσεων του 2000, παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 20.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20

ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 20, το ποσοστό κάλυψης των συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 από το μέγεθος απασχόλησης 1 άτομο, ήταν μόνο 1%. Οι συμμετέχοντες από το μέγεθος απασχόλησης 2-4 άτομα ήταν 2% και από το μέγεθος απασχόλησης 5-9 άτομα ήταν 7%. Μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, είχαν οι συμμετέχοντες από επιχειρήσεις με μέγεθος 10-49, 50-249 και 250+.

Το ποσοστό κάλυψης συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, σε σύγκριση με το 2001, παρουσιάζεται αυξημένο στο μέγεθος απασχόλησης 50-249 άτομα κατά (+7%). Στα υπόλοιπα μεγέθη απασχόλησης παρουσιάζονται οριακές μεταβολές. Η σύγκριση αυτή ενισχύει ακόμα περισσότερο τη διαπίστωση ότι τα περισσότερα άτομα που συμμετέχουν σε κατάρτιση, προέρχονται από τις μεγαλύτερες σε μέγεθος επιχειρήσεις.

Αναλυτικά αριθμητικά στοιχεία για το ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης κατά μέγεθος απασχόλησης, παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.7 του Παραρτήματος 4.

4.4. Συμμετοχές κατά επαρχία

Η ανάλυση της κατανομής των συμμετοχών ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία, δίνει τη δυνατότητα να εξεταστούν οι συμμετοχές σε σχέση με την επαρχία. Σε συνδυασμό με την απόκλιση και το ποσοστό κάλυψης με βάση αντίστοιχα στοιχεία της απογραφής επιχειρήσεων του 2000, παρέχεται η δυνατότητα να γίνουν χρήσιμες διαπιστώσεις.

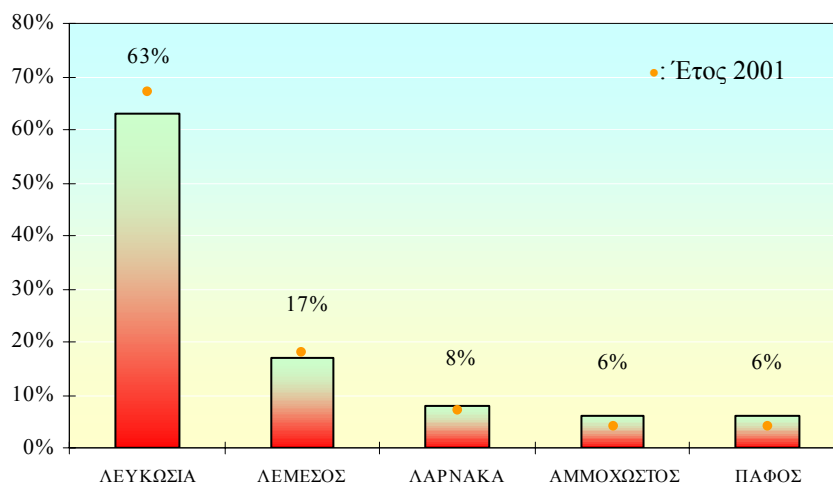
Κατανομή συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά επαρχία

Στο Σχεδιάγραμμα 21, παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 21, όσον αφορά το σύνολο των συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης, το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχών είχε η επαρχία Λευκωσίας (63%) και ακολουθούσε η Λεμεσός με πολύ μικρότερο ποσοστό (17%). Τα ποσοστά συμμετοχών στις επαρχίες Λάρνακας ήταν 8% και της Αμμοχώστου και της Πάφου από 6%.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Από το Σχεδιάγραμμα 21 διαπιστώνεται επίσης η ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία, σε σύγκριση με το 2001. Στην επαρχία Λευκωσίας σημειώθηκε το μεγαλύτερο αρνητικό ποσοστό (-4%) ενώ στις υπόλοιπες επαρχίες σημειώθηκαν οριακές μεταβολές που κυμαίνονται από -1% μέχρι 2%.

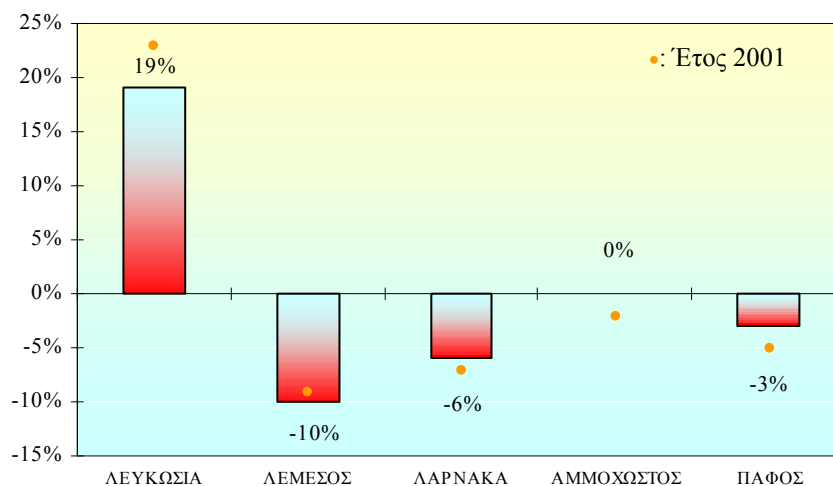
Στον Πίνακα 4.8 του Παραρτήματος 4, υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία αναφορικά με τον αριθμό συμμετοχών στα διάφορα προγράμματα κατάρτισης κατά επαρχία για την περίοδο του 2002 που εξετάζει η μελέτη.

Απόκλιση κατανομών των συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά επαρχία

Από τη σύγκριση της ποσοστιαίας κατανομής των συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, κατά επαρχία, με την ποσοστιαία επαρχιακή κατανομή των απασχολούμενων με βάση την απογραφή του 2000, προκύπτουν **θετικές και αρνητικές αποκλίσεις κατά επαρχία**, οι οποίες φαίνονται στο Σχεδιάγραμμα 22.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22

ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Η σύγκριση του ποσοστού των συμμετοχών ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, με το ποσοστό των απασχολουμένων σύμφωνα με την απογραφή επιχειρήσεων του 2000, κατά επαρχία, είναι δυνατό να δώσει ενδείξεις σε σχέση με το **βαθμό συμμετοχής** ατόμων σε κατάρτιση κατά επαρχία. Βεβαίως, οποιαδήποτε ένδειξη πρέπει να σταθμίζεται από το γεγονός ότι τα σχετικά ποσοστά για το 2002, αφορούν συμμετοχές σε κατάρτιση και όχι αριθμό ατόμων.

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 22 προκύπτει ότι μόνο το ποσοστό συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης στη Λευκωσία παρουσίαζε θετική απόκλιση και μάλιστα σημαντική (+19%).

Οι επαρχίες Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου παρουσιάζουν αρνητικές αποκλίσεις, γιατί το ποσοστό συμμετοχών τους σε προγράμματα κατάρτισης ήταν μικρότερο από την ποσοστιαία επαρχιακή κατανομή των απασχολουμένων σύμφωνα με την απογραφή επιχειρήσεων του 2000.

Η Λεμεσός είχε το μεγαλύτερο αρνητικό ποσοστό απόκλισης (-10%) και το μικρότερο αρνητικό ποσοστό απόκλισης είχε η Πάφος (-3%), ενώ η επαρχία Αμμοχώστου δεν παρουσίασε απόκλιση.

Από τη σύγκριση των αποκλίσεων των ετών 2002 και 2001 διαπιστώνεται ότι το ποσοστό συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης παρουσίασε τη μεγαλύτερη αρνητική απόκλιση στην επαρχία Λευκωσίας (-4%). Οι υπόλοιπες επαρχίες είχαν οριακές διαφοροποιήσεις που κυμαίνονται μεταξύ -1% μέχρι +2%.

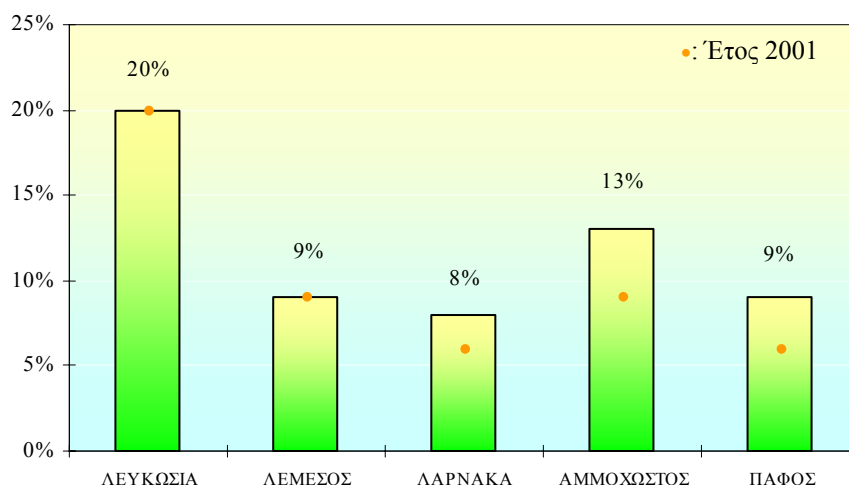
Περισσότερα στοιχεία και λεπτομέρειες για όλες τις επαρχίες, περιέχονται στον Πίνακα 4.9 του Παραρτήματος 4.

Ποσοστό κάλυψης συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά επαρχία

Στο Σχεδιάγραμμα 23 παρουσιάζονται τα ποσοστά κάλυψης των συμμετοχών σε κατάρτιση το 2002 κατά επαρχία. Δηλαδή παρουσιάζεται το ποσοστό των συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης της κάθε επαρχίας με βάση τον αριθμό των απασχολουμένων της κάθε επαρχίας.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23

ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 23, το υψηλότερο ποσοστό κάλυψης συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατείχε η επαρχία **Λευκωσίας με 20%**.

Μικρότερα ποσοστά κάλυψης παρουσίασαν οι επαρχίες **Λεμεσού** με 9%, η **Λάρνακα** με 8%, η **Αμμόχωστος** με 13% και η **Πάφος** με 9%.

Το ποσοστό κάλυψης συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία, σε σύγκριση με το 2001, παρουσιάζεται αυξημένο σε τρεις επαρχίες. Τη μεγαλύτερη αύξηση είχε η επαρχία Αμμοχώστου (+4%) και ακολουθούν οι επαρχίες Πάφου με (+3%) και Λάρνακας με (+2%). Οι επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού παρέμειναν στα ίδια επίπεδα.

Αναλυτικά στοιχεία και πληροφορίες αναφορικά με τους αριθμούς και το ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών σε κατάρτιση το 2002 κατά επαρχία, περιέχονται στον Πίνακα 4.10 του Παραρτήματος 4.

4.5. Συμμετοχές κατά επαγγελματική κατηγορία

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζονται οι συμμετοχές ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαγγελματική κατηγορία.

Ταυτόχρονα γίνεται κατά επαγγελματική κατηγορία, σύγκριση των ποσοστών των συμμετοχών σε κατάρτιση το 2002, με την ποσοστιαία κατανομή των απασχολουμένων με βάση την απογραφή του 2000. Επίσης παρουσιάζονται κατά επαγγελματική κατηγορία τα ποσοστά κάλυψης των συμμετοχών ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης το 2002.

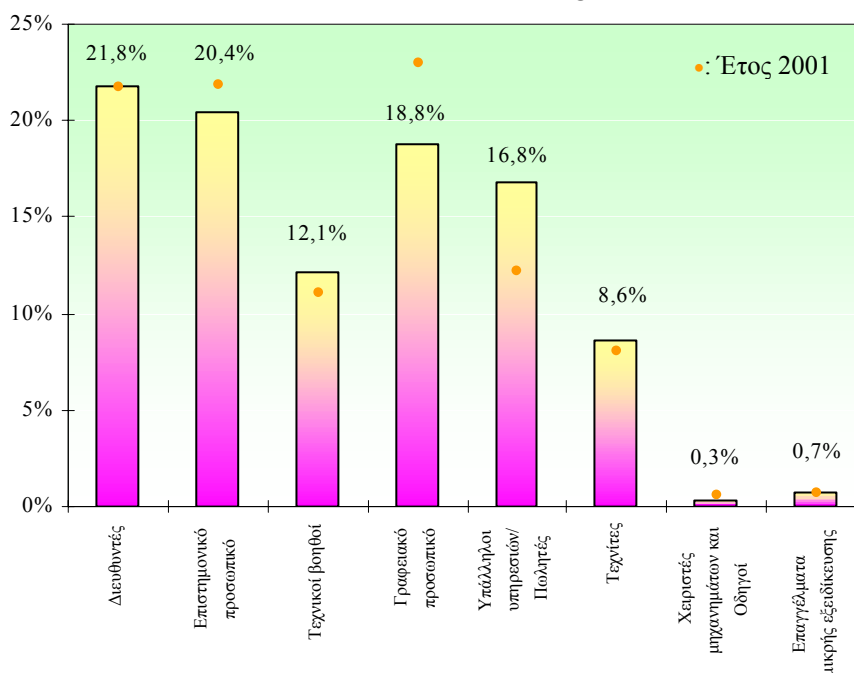
Κατανομή συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά επαγγελματική κατηγορία

Η ανάλυση των αριθμητικών δεδομένων των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαγγελματική κατηγορία, συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας πιο ολοκληρωμένης εικόνας αναφορικά με το προφίλ των ατόμων τα οποία συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης.

Στο Σχεδιάγραμμα 24, γίνεται παρουσίαση του ποσοστού των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, κατανεμημένες κατά επαγγελματική κατηγορία. Αυτό βοηθά στη διαπίστωση του ποσοστού συμμετοχής κάθε επαγγελματικής κατηγορίας, σε προγράμματα κατάρτισης το 2002.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24

**ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ**

Από τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 24, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, ήταν από την επαγγελματική κατηγορία των **Διευθοντών με 21,8%**, του **Επιστημονικού προσωπικού με 20,4%** και του **Γραφειακού προσωπικού με 18,8%**. Τα αμέσως μικρότερα κατά σειρά ποσοστά συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 είχαν οι **Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές με 16,8%**, οι **Τεχνικοί βοηθοί με 12,1%** και οι **Τεχνίτες με 8,6%**.

Σημειώνεται, το ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης των επαγγελματικών κατηγοριών

Χειριστών μηχανημάτων και οδηγών και των Επαγγελματιών μικρής εξειδίκευσης.

Η ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαγγελματική κατηγορία, σε σύγκριση με το 2001, παρουσιάζει ουσιαστική αύξηση στην επαγγελματική κατηγορία των Υπαλλήλων υπηρεσιών και πωλητών κατά (+4,6%) και ουσιαστική μείωση στο Γραφειακό προσωπικό (-4,2%). Στις άλλες επαγγελματικές κατηγορίες παρουσιάζονται μικρότερες ή καθόλου μεταβολές.

Περισσότερες πληροφορίες και στοιχεία αναφορικά με τον αριθμό και το ποσοστό των συμμετοχών σε κατάρτιση, το 2002 κατά επαγγελματική κατηγορία, περιέχονται στον Πίνακα 4.11 του Παραρτήματος 4.

Απόκλιση κατανομών των συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά επαγγελματική κατηγορία

Στο Σχεδιάγραμμα 25, παρουσιάζεται η **απόκλιση** της ποσοστιαίας κατανομής των συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαγγελματική κατηγορία, από την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων κατά επαγγελματική κατηγορία, με βάση την απογραφή του 2000.

Από τα στοιχεία και τις πληροφορίες που περιέχει το Σχεδιάγραμμα 25, διαπιστώνεται ότι τις μεγαλύτερες αποκλίσεις μεταξύ του ποσοστού συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 από το ποσοστό των απασχολούμενων στην κάθε επαγγελματική κατηγορία είχαν οι επαγγελματικές κατηγορίες των Διευθυντών και των Επαγγελματιών μικρής εξειδίκευσης. Για την κατηγορία των Διευθυντών η απόκλιση ήταν θετική, ενώ στα Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης η απόκλιση ήταν αρνητική.

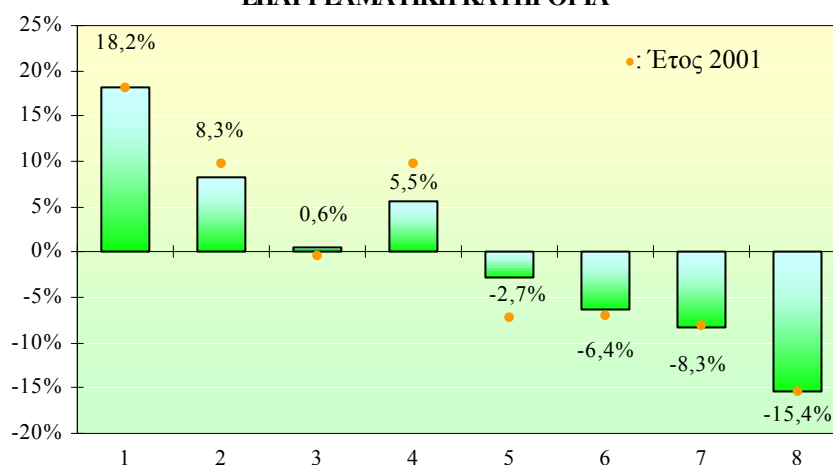
Οι κύριες επισημάνσεις για αποκλίσεις στις βασικές επαγγελματικές κατηγορίες ήταν:

- *Πολύ σημαντική θετική απόκλιση σημείωσε η επαγγελματική κατηγορία των Διευθυντών (+18,2%).*

- Σημαντικές θετικές αποκλίσεις σημείωσαν οι επαγγελματικές κατηγορίες του Επιστημονικού προσωπικού (+8,3%) και του Γραφειακού Προσωπικού (+5,5%).
- Οριακή θετική απόκλιση σημείωσε η επαγγελματική κατηγορία των Τεχνικών βοηθών (+0,6%).
- Πολύ σημαντική αρνητική απόκλιση σημείωσε η επαγγελματική κατηγορία των Επαγγελματιών Μικρής Εξειδίκευσης (-15,4%).
- Σημαντικές αρνητικές αποκλίσεις σημείωσαν οι επαγγελματικές κατηγορίες των Χειριστών μηχανημάτων και Οδηγών (-8,3%), των Τεχνιτών (-6,4%) και των Υπάλληλων υπηρεσιών και πωλητών (-2,7%).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 25

ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Επαγγελματική κατηγορία

- 1: Διευθυντές
 2: Επιστημονικό προσωπικό
 3: Τεχνικοί βοηθοί
 4: Γραφειακό προσωπικό
 5: Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές
 6: Τεχνίτες
 7: Χειριστές μηχανημάτων και οδηγοί
 8: Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης

Από τη σύγκριση του ποσοστού των συμμετοχών σε κατάρτιση το 2002, με το ποσοστό των απασχολουμένων στην κάθε επαγγελματική κατηγορία, με βάση την απογραφή επιχειρήσεων το 2000, προκύπτουν χρήσιμες διαπιστώσεις:

- Ενώ το ποσοστό των απασχολουμένων στην επαγγελματική κατηγορία «Διευθυντές» είναι το πιο χαμηλό, εντούτοις παρουσιάζει το πιο ψηλό σχεδόν ποσοστό συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης.
- Στις επαγγελματικές κατηγορίες **Επιστημονικό προσωπικό** και **Γραφειακό προσωπικό**, τα ποσοστά συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης, είναι **ψηλότερα από τα ποσοστά των απασχολουμένων**.
- Στην επαγγελματική κατηγορία των **Τεχνικών βοηθών** τα ποσοστά συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης ήταν περίπου τα ίδια με τα ποσοστά των απασχολουμένων.
- Στις υπόλοιπες επαγγελματικές κατηγορίες όπως **Υπάλληλοι υπηρεσιών, Τεχνίτες, Χειριστές μηχανημάτων και Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης** τα ποσοστά συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης είναι **πιο χαμηλά από τα ποσοστά των απασχολουμένων** στην κάθε επαγγελματική κατηγορία.

Στο Σχεδιάγραμμα 25 δίνονται επίσης στοιχεία για τις αντίστοιχες αποκλίσεις που αφορούν το έτος 2001. Συγκρίνοντας τις αποκλίσεις του 2002 και του 2001 διαπιστώνεται σημαντική αύξηση της απόκλισης στην επαγγελματική κατηγορία των Υπαλλήλων υπηρεσιών και πωλητών (+4,6%) και σημαντική μείωση της απόκλισης στο Γραφειακό προσωπικό (-4,2%). Στις υπόλοιπες επαγγελματικές κατηγορίες η εικόνα μεταξύ των δύο ετών παραμένει περίπου η ίδια.

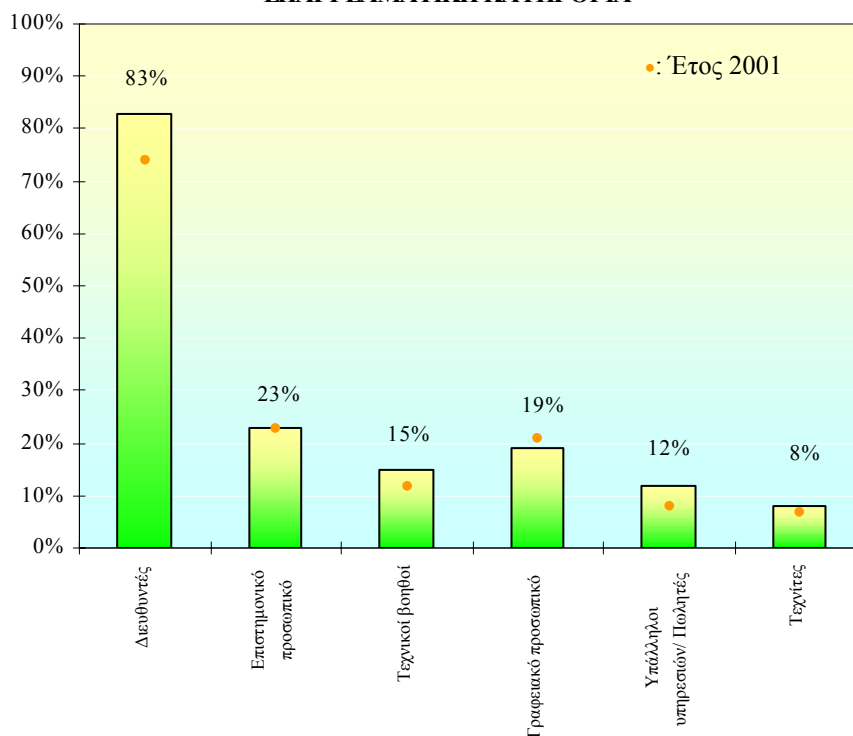
Περισσότερες πληροφορίες και στοιχεία αναφορικά με τις ποσοστιαίες κατανομές των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 και των απασχολουμένων της απογραφής επιχειρήσεων του 2000, κατά επαγγελματική κατηγορία, καθώς και για την απόκλιση των ποσοστιαίων κατανομών, περιέχονται στον Πίνακα 4.12 του Παραρτήματος 4.

Ποσοστό κάλυψης συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά επαγγελματική κατηγορία

Στο Σχεδιάγραμμα 26 παρουσιάζονται τα στοιχεία που αφορούν τα ποσοστά κάλυψης των συμμετοχών σε κατάρτιση κατά επαγγελματική κατηγορία.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26

ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Περισσότεροι από τα τέσσερα πέμπτα των απασχολουμένων στην επαγγελματική κατηγορία των **Διευθυντών** συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, γεγονός που υποδηλώνει και την πιο έντονη συμμετοχή για κατάρτιση και μάθηση. Μικρότερα ποσοστά κάλυψης είχαν οι επαγγελματικές κατηγορίες του Επιστημονικού και του Γραφειακού προσωπικού.

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 26, το υψηλότερο ποσοστό κάλυψης συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 παρουσιάστηκε στην επαγγελματική κατηγορία των **Διευθυντών με 83%**.

Σημαντικό ποσοστό κάλυψης είχαν οι επαγγελματικές κατηγορίες του **Επιστημονικού προσωπικού** με 23% και του **Γραφειακού προσωπικού** με 19%. Μικρότερα ποσοστά κάλυψης παρουσίασαν οι επαγγελματικές κατηγορίες των Τεχνικών βοηθών με 15%, των Υπαλλήλων υπηρεσιών και πωλητών με 12% και των Τεχνιτών με 8%.

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 26, το ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαγγελματική κατηγορία, σε σύγκριση με το 2001, παρουσιάζεται σημαντικά αυξημένο στους Διευθυντές κατά 9%. Αύξηση στο ποσοστό κάλυψης παρουσιάζουν οι Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές κατά 4% και οι Τεχνικοί βοηθοί κατά 3%. Στις υπόλοιπες επαγγελματικές κατηγορίες δεν παρουσιάζονται ουσιαστικές μεταβολές.

Αναλυτικά στοιχεία και πληροφορίες αναφορικά με τους αριθμούς και το ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών σε κατάρτιση το 2002 κατά επαγγελματική κατηγορία, περιέχονται στον Πίνακα 4.13 του Παραρτήματος 4.

4.6. Συμμετοχές κατά φύλο

Η διάσταση του φύλου είναι μια σημαντική παράμετρος για τον καθορισμό πολιτικής σε σχέση με θέματα κατάρτισης. Γι' αυτό εξετάζεται στο υποκεφάλαιο αυτό η κατανομή κατά φύλο των συμμετοχών καθώς και η απόκλιση των κατανομών αυτών σε σχέση με τις αντίστοιχες κατανομές κατά φύλο του συνόλου των εργαζομένων, σύμφωνα με την απογραφή επιχειρήσεων του 2000. Επίσης, εξετάζεται το ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά φύλο.

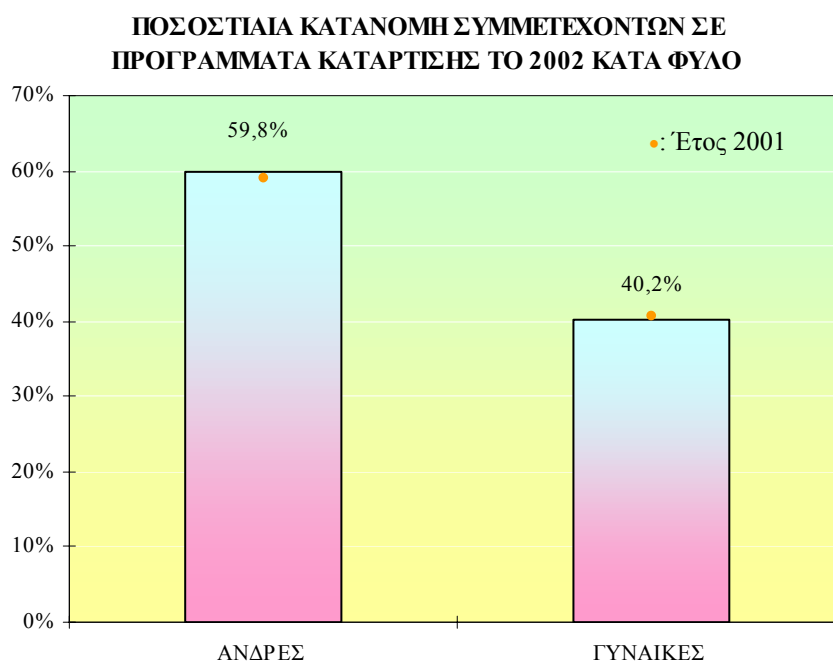
Κατανομή συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά φύλο

Ο αριθμός των συμμετοχών το 2002 σε προγράμματα κατάρτισης ήταν 37.146 άτομα από τις οποίες το **40,2% ήταν γυναίκες** και το **59,8% άνδρες**.

Με βάση την απογραφή των επιχειρήσεων του 2000, το ποσοστό των απασχολουμένων γυναικών στο σύνολο των απασχολουμένων, ήταν 42,1%. Επομένως αναλογικά το **ποσοστό των γυναικών που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, έχει προσεγγίσει σε σημαντικό βαθμό το ποσοστό των εργαζομένων γυναικών.**

Η ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά φύλο απεικονίζεται στο Σχεδιάγραμμα 27.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 27

Η ποσοστιαία κατανομή συμμετοχών γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 μειώθηκε από 40,8% που ήταν το 2001 σε 40,2% το 2002. Δηλαδή **το ποσοστό των γυναικών που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 μειώθηκε κατά 0,6%** σε σύγκριση με το 2001. Από τα πιο πάνω, φαίνεται ότι το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών σε κατάρτιση δεν παρουσιάζει ουσιαστική μεταβολή και παραμένει στα ίδια επίπεδα.

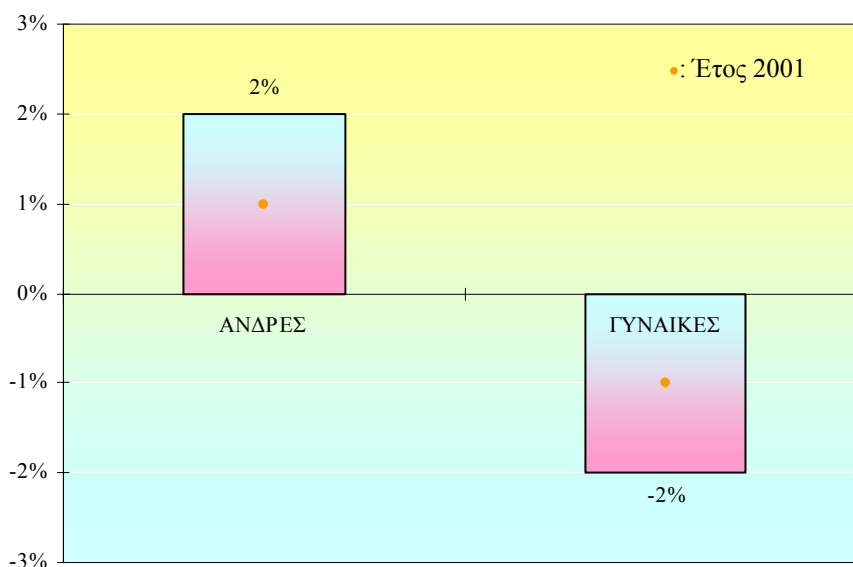
Περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με τα αριθμητικά στοιχεία των συμμετοχών για κατάρτιση κατά φύλο το 2002, παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.14 του Παραρτήματος 4.

Απόκλιση κατανομών των συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά φύλο

Στο Σχεδιάγραμμα 28, παρουσιάζεται η απόκλιση των κατανομών των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά φύλο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 28

ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Η ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης σε σύγκριση με την ποσοστιαία κατανομή απασχολούμενων κατά φύλο με βάση την απογραφή του 2000, παρουσιάζει για τους άνδρες θετική απόκλιση (+2%) και για τις γυναίκες αρνητική απόκλιση (-2%).

Η απόκλιση κατανομών των συμμετεχόντων γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, σε σύγκριση με το 2001, μειώθηκε κατά 1%, ενώ των ανδρών αυξήθηκε ανάλογα κατά 1%.

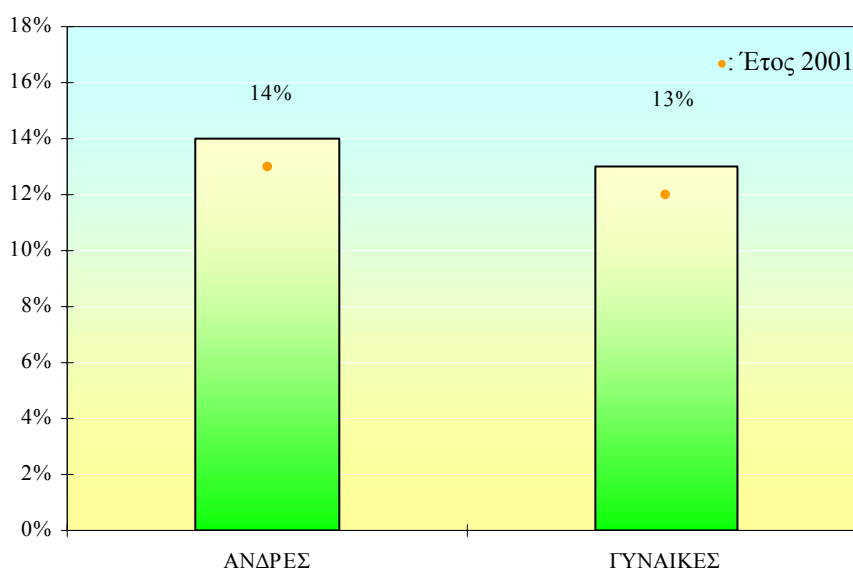
Περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με την απόκλιση της ποσοστιαίας κατανομής των συμμετοχών για κατάρτιση κατά φύλο το 2002, παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.15 του Παραρτήματος 4.

Ποσοστό κάλυψης συμμετοχών εργοδοτούμενων κατά φύλο

Στο Σχεδιάγραμμα 29, παρουσιάζεται το **ποσοστό κάλυψης συμμετοχών** σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά φύλο.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 29

ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Το **ποσοστό κάλυψης** των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 για τους **άνδρες** ήταν **14%** και για τις **γυναίκες** **13%**. Δηλαδή ποσοστό 14% του συνόλου των απασχολούμενων ανδρών συμμετείχαν το 2002 σε δραστηριότητες κατάρτισης. Το αντίστοιχο ποσοστό των γυναικών ήταν ελαφρά μικρότερο και έφθασε το 13%.

Το **ποσοστό κάλυψης** των συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά φύλο, σε σύγκριση με το 2001, **αυξήθηκε οριακά στις γυναίκες και στους άνδρες κατά 1%**.

Λεπτομέρειες σε σχέση με τα αριθμητικά στοιχεία κάλυψης των συμμετοχών για κατάρτιση κατά φύλο το 2002, παρουσιάζονται στον Πίνακα 4.16 του Παραρτήματος 4.

4.7. Συμμετοχές κατά θεματικό τομέα

Η εξέταση της κατανομής των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης κατά θεματικό τομέα, είναι ιδιαίτερα σημαντική, γιατί είναι δυνατό μέσα απ' αυτή να γίνουν εκτιμήσεις αναφορικά με τα ενδιαφέροντα για μάθηση των εργαζομένων και των επιχειρήσεων, τα οποία προφανώς σχετίζονται άμεσα και με ανάγκες κατάρτισης. Ταυτόχρονα είναι δυνατό να διαφανεί η κατεύθυνση προς την οποία κινείται η οικονομία αναφορικά με την κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού σε σχέση με τις επιλογές της όσον αφορά διάφορους θεματικούς τομείς.

Στον Πίνακα 8, παρουσιάζονται στοιχεία που αφορούν ποσοστιαίες κατανομές συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης, για το σύνολο της οικονομίας, σε κύριους θεματικούς τομείς κατά το 2002.

Από τις πληροφορίες που περιέχονται στον Πίνακα 8, προκύπτει ότι **οι μεγαλύτερες συμμετοχές κατά το 2002, με βάση την ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών κατά τομέα, ήταν κατά σειρά στους θεματικούς τομείς:**

- *Ανθρώπινο δυναμικό*
- *Μάρκετινγκ και πωλήσεις*
- *Χρηματοοικονομικά*
- *Εξειδικευμένα θέματα για συγκεκριμένα επαγγέλματα*
- *Περιβάλλον, ασφάλεια και υγιεινή*
- *Διεύθυνση*
- *Τεχνολογία*
- *Διαχείριση ποιότητας*

ΠΙΝΑΚΑΣ 8
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΣΕ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΕ ΒΑΣΙΚΟΥΣ
ΘΕΜΑΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟ 2002

ΒΑΣΙΚΟΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 2002 %
Διεύθυνση	9
Μάρκετινγκ και πωλήσεις	13
Χρηματοοικονομικά	12
Διαχείριση ποιότητας	8
Ανθρώπινο δυναμικό	18
Τεχνολογία	9
Περιβάλλον, ασφάλεια και υγιεινή	11
Εξειδικευμένα θέματα για συγκεκριμένα επαγγέλματα	12

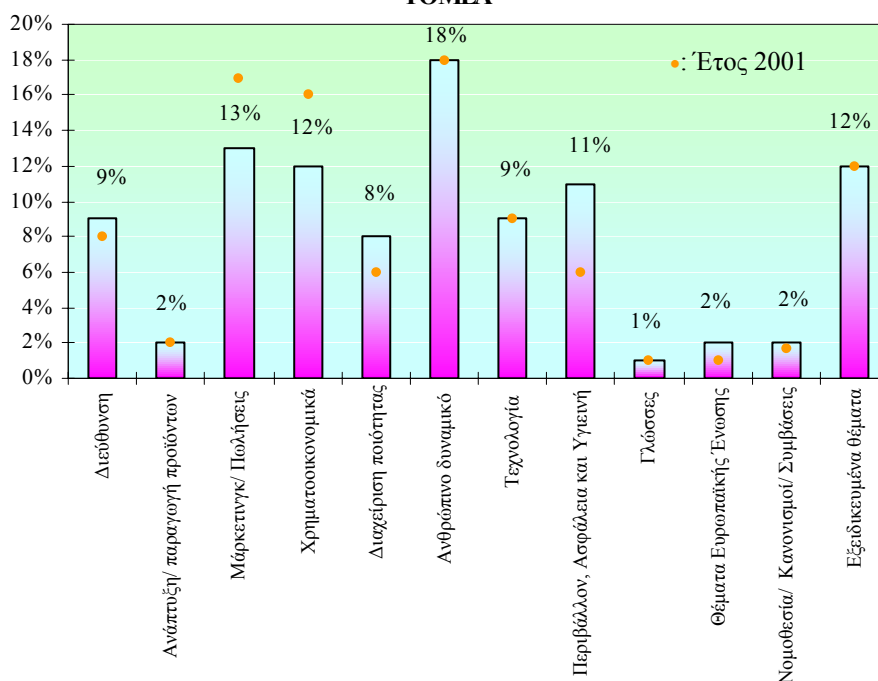
Η ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών κατά θεματικό τομέα, απεικονίζεται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 30.

Παρατηρώντας τις συμμετοχές σε προγράμματα κατάρτισης, κατά θεματικό τομέα κατά το 2002, διαπιστώνεται ότι υπάρχει μεγάλη ή μικρή συμμετοχή σε κάποιους θεματικούς τομείς, οι οποίοι περιλαμβάνονται στους κύριους άξονες της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- *Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού*
- *Τεχνολογία*
- *Περιβάλλον, ασφάλεια και υγιεινή*
- *Γλώσσες*
- *Θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης*
- *Νομοθεσία, κανονισμοί και συμβάσεις*

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 30

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 30, το ποσοστό συμμετοχής σε κατάρτιση παραμένει **σε χαμηλά επίπεδα** στους θεματικούς τομείς της **Ανάπτυξης και παραγωγής προϊόντων**, των **Γλωσσών**, της **Νομοθεσίας, κανονισμών και συμβάσεων** και των **Θεμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης**.

Από τα στοιχεία και πληροφορίες που περιέχει το Σχεδιάγραμμα 30, διαπιστώνεται ότι η ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά θεματικό τομέα, σε σύγκριση με το 2001, σημείωσε ουσιαστική αύξηση (+5%) στο θεματικό τομέα Περιβάλλον, ασφάλεια και υγιεινή και ουσιαστική μείωση στους θεματικούς τομείς Μάρκετινγκ/πωλήσεις και Χρηματοοικονομικά από (-4%).

Στον Πίνακα 4.17 του Παραρτήματος 4, υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία για τον αριθμό και την ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης, κατά θεματικό τομέα, για το 2002.

5. ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Κύρια πηγή εσόδων της Αρχής αποτελεί η καταβολή τέλους από τους εργοδότες, ύψους 0,5%, πάνω στις εκάστοτε απολαβές των εργοδοτούμενων τους, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Με βάση τα στοιχεία του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο έχει αναλάβει την είσπραξη του τέλους ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, **εισπράχθηκαν για το 2002 £7.744.089⁽¹⁾**.

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται ανάλυση της κατανομής του τέλους ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού και της χορηγίας κατάρτισης σε επιχειρήσεις.

5.1. Εισπράξεις τέλους κατάρτισης από επιχειρήσεις

Στο υποκεφάλαιο αυτό γίνεται ανάλυση της κατανομής του τέλους ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, μέγεθος απασχόλησης και κατά επαρχία.

5.1.1. Ανάλυση εισπράξεων τέλους κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Τα μεγαλύτερα ποσά εισπράξεων του τέλους κατάρτισης για το 2002, προέρχονταν από τους κλάδους του Εμπορίου και της Μεταποίησης. Ακολουθούσαν με μικρότερο μερίδιο οι Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, οι Κατασκευές και τα Ξενοδοχεία/εστιατόρια:

• Εμπόριο	£1.436.914
• Μεταποίηση	£1.146.759
• Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	£953.251
• Κατασκευές	£841.912
• Ξενοδοχεία και εστιατόρια	£836.103

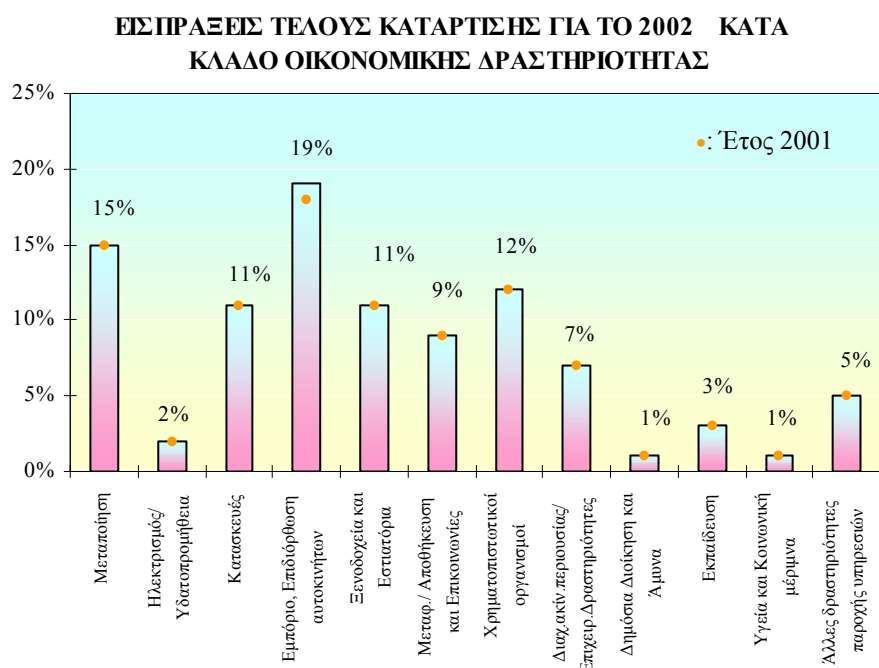
(1) Το ποσό £7.744.089 αποτελεί τις εισπράξεις Τέλους που αφορούν το 2002 και δεν συμπίπτει με τις ταμειακές εισπράξεις της Αρχής από το Τέλος (£7.775.435) κατά το οικονομικό έτος 2002 που περιέχονται στο σκέλος των Εσόδων του Λογαριασμού Εσόδων και Εξόδων για το έτος αυτό.

Τα αμέσως μικρότερα κατά σειρά ποσά εισπράξεων τέλους κατάρτισης για το 2002 είχαν οι κλάδοι:

- *Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες*
- *Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες*
- *Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών*

Η ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων του τέλους κατάρτισης κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα 31.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 31

Το ποσοστό εισπράξεων τέλους κατάρτισης για το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, σε σύγκριση με τις εισπράξεις του τέλους για το 2001, παρουσίασε οριακές μεταβολές που κυμαίνονται από (-1% μέχρι +1%).

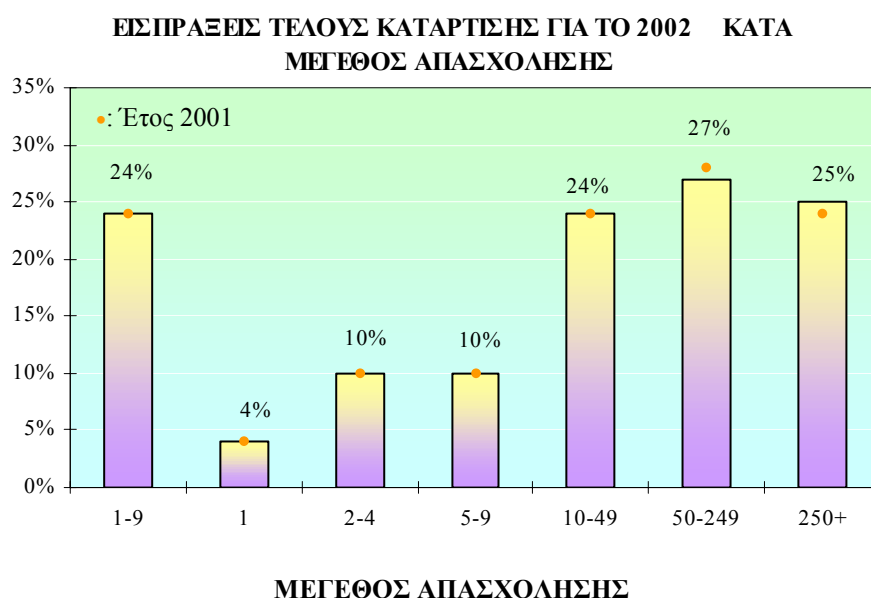
Πλήρη και αναλυτικά στοιχεία για τα εισπραχθέντα ποσά του τέλους για το 2002, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας περιέχονται στον Πίνακα 5.1 του Παραρτήματος 5.

5.1.2. Ανάλυση εισπράξεων τέλους κατά μέγεθος απασχόλησης

Στο υποκεφάλαιο αυτό εξετάζεται η κατανομή των εισπράξεων του τέλους κατάρτισης για το 2002, σε σχέση με το μέγεθος απασχόλησης.

Στο Σχεδιάγραμμα 32, παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων του τέλους κατάρτισης για το 2002, κατά μέγεθος απασχόλησης.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 32

Από τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 32, διαπιστώνεται ότι σημαντικό ποσοστό των εισπράξεων τέλους κατάρτισης και συγκεκριμένα το 27% για το 2002, εισπράχθηκε από επιχειρήσεις με μέγεθος 50-249 άτομα και το 25% εισπράχθηκε από τις επιχειρήσεις με μέγεθος 250+. Από τις επιχειρήσεις με μέγεθος 1-9 και 10-49 εισπράχθηκε ξεχωριστά ποσοστό 24%. Από τις μικρότερες επιχειρήσεις με μέγεθος 2-4 και 5-9 άτομα εισπράχθηκε ξεχωριστά

τέλος κατάρτισης 10% και από τις πολύ μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν 1 μόνο άτομο εισπράχθηκε ποσοστό 4%.

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 32, η ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων του τέλους κατάρτισης το 2002, σε σύγκριση με το 2001, δεν παρουσιάζει ουσιαστική διαφοροποίηση και παραμένει περίπου η ίδια σε όλα τα μεγέθη απασχόλησης.

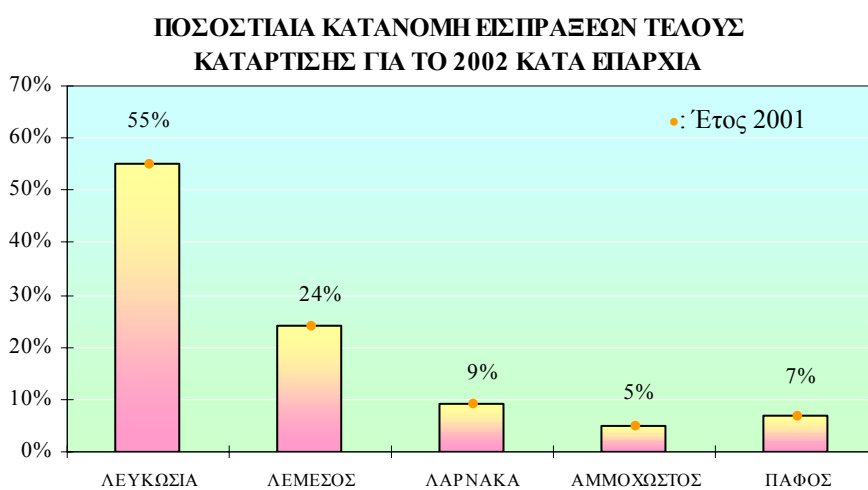
Στον Πίνακα 5.2 του Παραρτήματος 5 παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία για το ύψος των εισπράξεων τέλους κατάρτισης κατά μέγεθος απασχόλησης.

5.1.3. Ανάλυση εισπράξεων τέλους κατά επαρχία

Από το σύνολο των εισπράξεων τέλους κατάρτισης για το 2002, το μεγαλύτερο μέρος αφορούσε τις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού.

Η ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων τέλους κατάρτισης για το 2002, κατά επαρχία, παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 33.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 33

Από πλευράς εισπράξεων τέλους, η Λευκωσία κατείχε το 55% και ακολουθεί η Λεμεσός με 24%. Μικρότερα ποσοστά εισπράξεων τέλους είχε η Λάρνακα με 9%, η Πάφος με 7% και η Αμμόχωστος με 5%.

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 33, η ποσοστιαία κατανομή των εισπράξεων του τέλους κατάρτισης για το 2002, σε σύγκριση με το 2001, δεν παρουσιάζει ουσιαστική διαφοροποίηση και παραμένει περίπου η ίδια σε όλες τις επαρχίες.

Αναλυτικά στοιχεία των εισπράξεων τέλους κατάρτισης για το 2002 κατά επαρχία, παρουσιάζονται στο Πίνακα 5.3 του Παραρτήματος 5.

5.2. Χορηγίες κατάρτισης σε επιχειρήσεις

Στο υποκεφάλαιο αυτό γίνεται ανάλυση της κατανομής της **χορηγίας κατάρτισης** σε επιχειρήσεις κατά κατηγορία κατάρτισης, κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, μέγεθος απασχόλησης και κατά επαρχία.

5.2.1. Χορηγίες κατά κατηγορία κατάρτισης

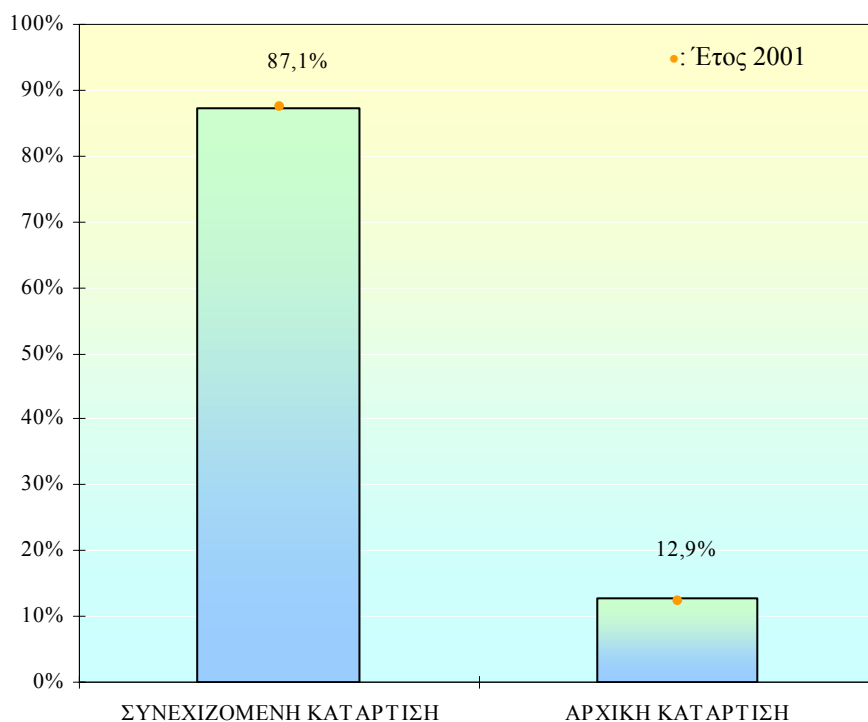
Το ύψος της χορηγίας της Αρχής προς τις επιχειρήσεις σε σχέση με τη συμμετοχή τους σε προγράμματα κατάρτισης που έληξαν μέσα στο **2002** και πληρώθηκε μέρος ή όλο το ποσό της επιχορήγησης, ήταν **£3.958.971⁽²⁾**. Το μεγαλύτερο μέρος του ποσού αυτού, αφορά χορηγίες προς επιχειρήσεις, οι οποίες συμμετείχαν σε προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης. Στο Σχεδιάγραμμα 34, γίνεται διαγραμματική παρουσίαση της ποσοστιαίας κατανομής των χορηγιών που αφορούν την Αρχική και τη Συνεχιζόμενη Κατάρτιση για το 2002.

Βέβαια, η κατανομή της χορηγίας κατά κατηγορία κατάρτισης συναρτάται άμεσα με τη συμμετοχή των επιχειρήσεων στις συγκεκριμένες κατηγορίες κατάρτισης, όπως αναλύθηκε στο κεφάλαιο 3.

(2) Το ποσό των £3.958.971 δεν συμπίπτει με τα έξοδα κατάρτισης (£4.167.292) που περιέχονται στο σκέλος των Εξόδων του Λογαριασμού Εσόδων και Εξόδων για το οικονομικό έτος 2002. (Περισσότερες λεπτομέρειες δίνονται στη Σημείωση του Πίνακα 5.5).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 34

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Από το Σχεδιάγραμμα 34 προκύπτει ότι ο μεγαλύτερος όγκος των χορηγιών της Αρχής σε επιχειρήσεις που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης **αφορούσαν Συνεχιζόμενη Κατάρτιση (87,1%)** και το υπόλοιπο **12,9%** ήταν χορηγίες για **Αρχική Κατάρτιση**. Τα Μονοεπιχειρησιακά προγράμματα χορηγήθηκαν με το 38,64% της χορηγίας και τα Πολυεπιχειρησιακά με 61,36%.

Από τις χορηγίες **Συνεχιζόμενης Κατάρτισης**, που αποτελούσαν το μεγαλύτερο όγκο δραστηριοτήτων κατάρτισης το 2002, οι χορηγίες για τα Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα ήταν οι μεγαλύτερες σε μέγεθος.

Η ποσοστιαία κατανομή των χορηγιών της Αρχής το 2002, σε σύγκριση με το 2001, παρουσιάζει πολύ μικρή αύξηση (+0,3%) στην Αρχική Κατάρτιση σε βάρος της Συνεχιζόμενης Κατάρτισης.

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 9, από το σύνολο των χορηγιών για προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης το 2002, το 58% αφορούσε χορηγίες για Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα κατάρτισης και το 42% χορηγίες για Μονοεπιχειρησιακά προγράμματα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9
ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΤΟ 2002

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	2002	
	£	%
Μονοεπιχειρησιακά	1.441.102	42
Πολυεπιχειρησιακά	2.006.461	58
ΣΥΝΟΛΟ	3.447.563	100

Από τα στοιχεία που έχουν αναφερθεί προκύπτει η σημασία των χορηγιών τόσο στα Μονοεπιχειρησιακά όσο και στα Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα στην κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων.

Περισσότερα στοιχεία για όλες τις επιμέρους κατηγορίες κατάρτισης αναφορικά με το ύψος και την ποσοστιαία κατανομή των χορηγιών για συμμετοχή των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, περιέχονται στον Πίνακα 5.4 του Παραρτήματος 5.

5.2.2. Χορηγίες κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Οι χορηγίες της Αρχής κατά το 2002 εξετάζονται κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας σε σχέση με την κατανομή τους. Επίσης, εξετάζεται τόσο η απόκλιση όσο και η κάλυψη τους σε σχέση με τις εισπράξεις του τέλους για το 2002.

Κατανομή χορηγιών κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Η χορηγία κατάρτισης κατά το 2002 που αφορούσε προγράμματα κατάρτισης που έληξαν μέσα στο 2002 και πληρώθηκε μέρος ή όλο το ποσό της επιχορήγησης, ήταν £3.958.971.

Τα **μεγαλύτερα ποσά χορηγιών κατάρτισης** το 2002, αφορούσαν τους κλάδους της Μεταποίησης, του Εμπορίου, των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών και των Ξενοδοχείων/εστιατορίων:

• Μεταποίηση	£804.116
• Εμπόριο	£612.153
• Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	£544.820
• Ξενοδοχεία και εστιατόρια	£485.088

Οι αμέσως επόμενοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας που έτυχαν σημαντικών ποσών χορηγίας το 2002, ήταν:

- Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες
- Κατασκευές
- Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες

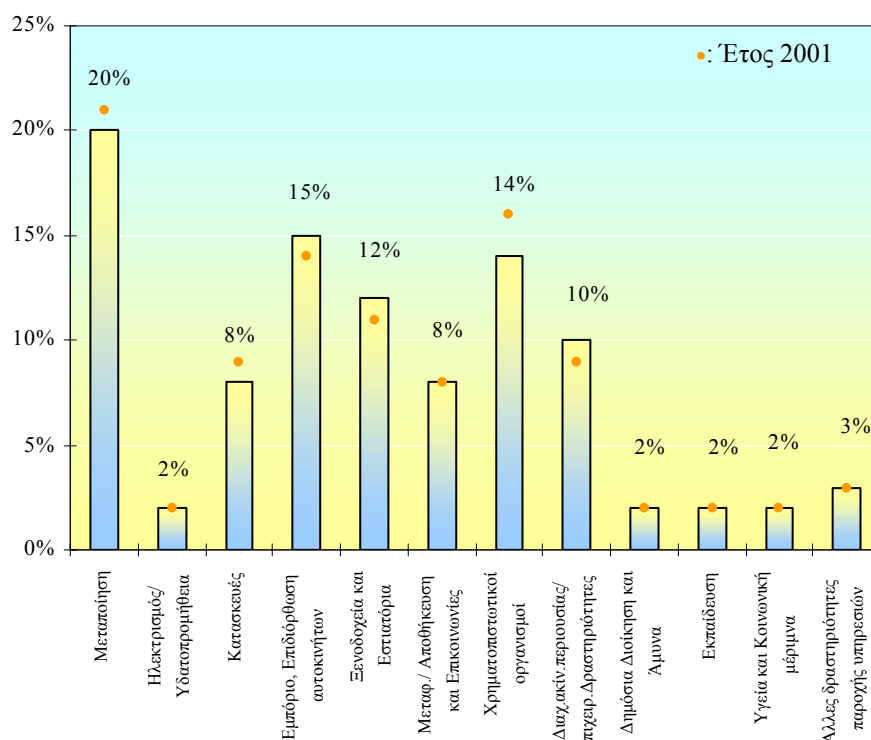
Στο Σχεδιάγραμμα 35, παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή της χορηγίας της Αρχής σε επιχειρήσεις που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 35, το μεγαλύτερο **ποσοστό χορηγίας το 2002 κατά οικονομικό κλάδο** είχαν ο τομέας της Μεταποίησης με 20% και αμέσως μετά το Εμπόριο με 15%. Την τρίτη θέση είχε ο τομέας των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών με 14% και την τέταρτη θέση είχε ο τομέας των Ξενοδοχείων και εστιατορίων με 12%.

Η ποσοστιαία κατανομή χορηγιών της Αρχής το 2002, σε σύγκριση με το 2001, παρουσίασε μικρές μεταβολές σε ορισμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα αύξηση παρουσιάστηκε στο Εμπόριο, στα Ξενοδοχεία/εστιατόρια και στη Διαχείριση ακινήτων/επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Μείωση σημειώθηκε στη Μεταποίηση, στις Κατασκευές και στους Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 35

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

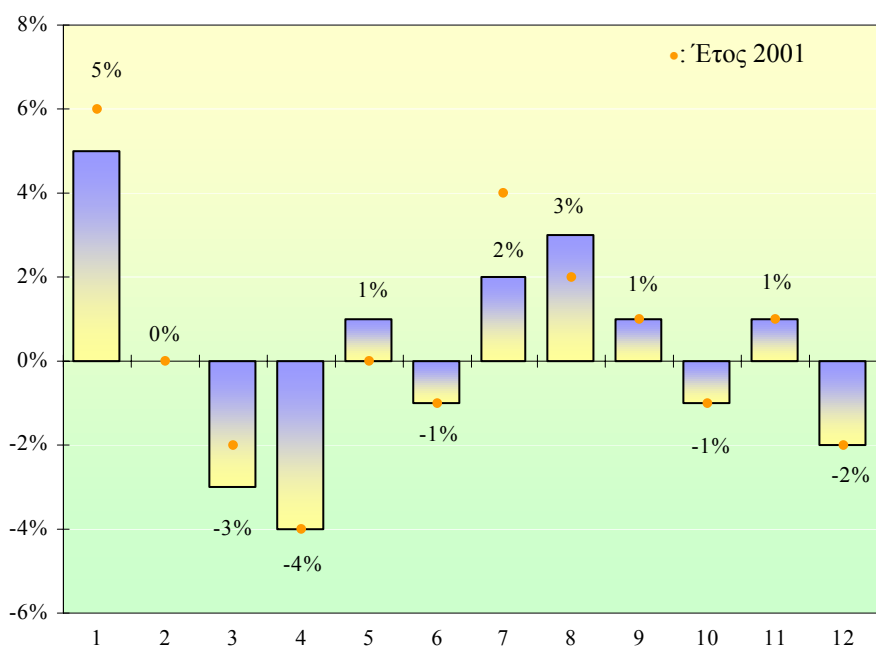
Λεπτομέρειες αναφορικά με το ύψος της χορηγίας κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, για το 2002, περιέχονται στον Πίνακα 5.5 του Παραρτήματος 5.

Απόκλιση κατανομών χορηγιών και εισπράξεων τέλους κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Σε σύγκριση της ποσοστιαίας κατανομής της χορηγίας της Αρχής για το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, με την ποσοστιαία κατανομή του συνόλου των εισπράξεων του τέλους για το 2002 κατά κλάδο, προκύπτει η εικόνα που παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 36.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 36

ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΕΣΠΡΑΞΕΩΝ ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας

- 1: Μεταποίηση
- 2: Ηλεκτρισμός και υδατοπρομήθεια
- 3: Κατασκευές
- 4: Εμπόριο και επιδιόρθωση αυτοκινήτων
- 5: Ξενοδοχεία και εστιατόρια
- 6: Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες
- 7: Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
- 8: Διαχείριση ακινήτων και επιχειρηματικές δραστηριότητες
- 9: Δημόσια διοίκηση και άμυνα
- 10: Εκπαίδευση
- 11: Υγεία και κοινωνική μέριμνα
- 12: Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών

Με βάση τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 36, και συγκρίνοντας την ποσοστιαία κατανομή κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας της χορηγίας της Αρχής κατά το 2002 με την ποσοστιαία κατανομή του συνόλου των εισπράξεων του τέλους για το 2002, προκύπτουν οι πιο κάτω διαπιστώσεις:

- *Θετική απόκλιση σημείωσε ο τομέας της Μεταποίησης (+5%) και ο τομέας της Διαχείρισης ακινήτων/επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (+3%).*
- *Στους τομείς των Ξενοδοχείων/εστιατορίων, των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών, της Δημόσιας διοίκησης και της Υγείας παρουσιάζονται οριακές θετικές αποκλίσεις (+1% μέχρι +2%).*
- *Αρνητικές αποκλίσεις σημείωσε ο τομέας του Εμπορίου (-4%) και οι Κατασκευές (-3%).*
- *Στους τομείς των Μεταφορών/επικοινωνιών, της Εκπαίδευσης και των Άλλων δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών παρουσιάζονται αρνητικές αποκλίσεις (-1% μέχρι -2%).*
- *Στον τομέα του Ηλεκτρισμού και υδατοπρομήθειας δεν παρουσιάζεται απόκλιση των ποσοστών χορηγίας της Αρχής σε σχέση με τα ποσοστά των εισπράξεων του τέλους για το 2002.*

Η απόκλιση των κατανομών εισπράξεων τέλους και των χορηγιών της Αρχής το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στοιχεία του 2001, παρουσιάζει μεταβολές που κυμαίνονται από -2% μέχρι +2%.

Μεγαλύτερη ανάλυση, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, για την απόκλιση των κατανομών της χορηγίας της Αρχής κατά το 2002 με την ποσοστιαία κατανομή του συνόλου των εισπράξεων του τέλους για το 2002, παρουσιάζεται στον Πίνακα 5.6 του Παραρτήματος 5.

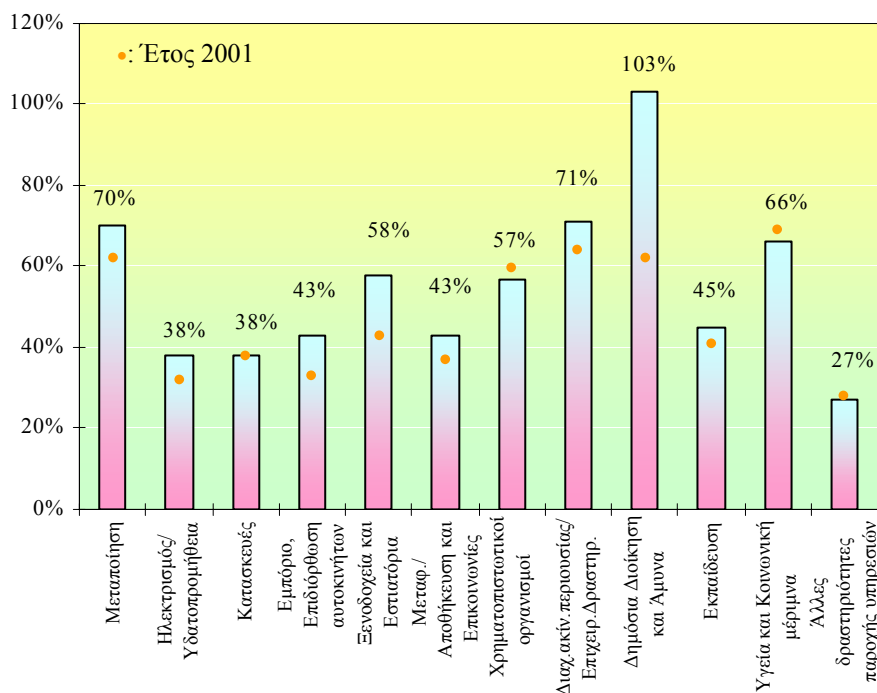
Ποσοστό κάλυψης χορηγιών σε σχέση με τις εισπράξεις τέλους κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Η ποσοστιαία κάλυψη της χορηγίας της Αρχής σε επιχειρήσεις σε σχέση με τις εισπράξεις του τέλους κατάρτισης για το 2002, κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, απεικονίζεται στο Σχεδιάγραμμα 37.

Από τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 37, διαπιστώνεται ότι το ψηλότερο ποσοστό κάλυψης της χορηγίας της Αρχής το 2002 καταγράφεται στους τομείς της **Δημόσιας διοίκησης με 103%**, της **Διαχείρισης ακινήτων/επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με 71%** και της **Μεταποίησης με 70%**.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 37

ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΩΝ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Ακολουθούν οι τομείς της Υγείας με 66%, των Ξενοδοχείων/εστιατορίων με 58% και των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών με 57%.

Το συνολικό ποσοστό κάλυψης της χορηγίας της Αρχής το 2002 στο σύνολο των εισπράξεων του τέλους το 2002 **ανέρχεται σε 51%** και παρουσίασε **αύξηση 6%** σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στοιχεία του 2001.

Με βάση τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 37 και το συνολικό ποσοστό κάλυψης των χορηγιών κατά το 2002, προκύπτουν οι πιο κάτω διαπιστώσεις:

- *Σημαντικά μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης από το μέσο όρο σημείωσαν οι τομείς της Δημόσιας διοίκησης (103%), της Διαχείρισης ακινήτων/επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (71%), της Μεταποίησης (70%), της Υγείας (66%), των Ξενοδοχείων/εστιατορίων (58%) και των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών (57%).*
- *Αρνητική απόκλιση από το μέσο όρο του 51% σημείωσαν οι τομείς του Εμπορίου και των Μεταφορών/επικοινωνιών με ποσοστό κάλυψης (43%) και ο τομέας της Εκπαίδευσης με ποσοστό κάλυψης (45%).*
- *Σημαντικά μικρότερο ποσοστό κάλυψης από το μέσο όρο σημείωσαν οι τομείς των Άλλων δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών (27%) και του Ηλεκτρισμού και Κατασκευών από (38%).*

Σύμφωνα με το Σχεδιάγραμμα 37, το ποσοστό κάλυψης των Χορηγιών της Αρχής σε σχέση με τις Εισπράξεις τέλους κατάρτισης για το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, σε σύγκριση με το 2001, αυξήθηκε σημαντικά στο τομέα της Δημόσιας διοίκησης (+41%), των Ξενοδοχείων/εστιατορίων (+15%) και του Εμπορίου (+10%). Το ποσοστό κάλυψης στους υπόλοιπους τομείς διαφέρει από (-3% μέχρι +8%).

Αναλυτικά αριθμητικά στοιχεία για το ποσοστό κάλυψης της χορηγίας της Αρχής το 2002 για όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.7. του Παραρτήματος 5.

5.2.3. Χορηγίες κατά μέγεθος απασχόλησης

Ο βαθμός και η έκταση της συμμετοχής των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων, όπως η συνειδητοποίηση της σημασίας της κατάρτισης, η ύπαρξη αναγκών κατάρτισης, το μέγεθος της επιχείρησης, η οργανωτική δομή, η καταλληλότητα των προσφερομένων προγραμμάτων, η καταλληλότητα των εκπαιδευτών και γενικά της υποδομής κατάρτισης, το κόστος της κατάρτισης, η ύπαρξη κινήτρων και πολλοί άλλοι παράγοντες.

Πολλοί από τους παράγοντες αυτούς είναι δύσκολο να απομονωθούν και να ποσοτικοποιηθούν ώστε να γίνουν εκτιμήσεις αναφορικά με την επίδρασή τους, ιδιαίτερα όταν υπάρχει και αλληλεπίδραση μεταξύ των ιδίων των παραγόντων.

Κατανομή χορηγιών κατά μέγεθος απασχόλησης

Η κατανομή των χορηγιών κατάρτισης κατά το 2002, σε σχέση με το μέγεθος απασχόλησης, εξετάζεται γιατί είναι ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο να προσδιοριστούν κατά μέγεθος απασχόλησης οι χορηγίες προς τις επιχειρήσεις, ως αποτέλεσμα της συμμετοχής τους σε προγράμματα κατάρτισης το 2002.

Στο Σχεδιάγραμμα 38, παρουσιάζεται η ποσοστιαία κατανομή των χορηγιών της Αρχής, προς τις επιχειρήσεις που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, κατά μέγεθος απασχόλησης.

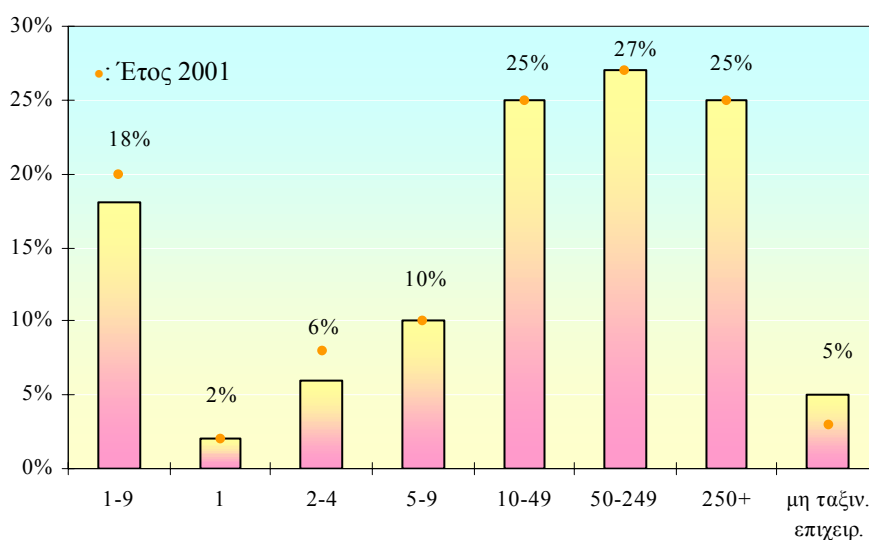
Ως προς το ύψος του ποσοστού χορηγίας σε σχέση με το μέγεθος απασχόλησης των επιχειρήσεων, διαπιστώνεται ότι το μικρότερο ποσοστό χορηγίας κατανεμήθηκε στις επιχειρήσεις με μέγεθος 1-9 άτομα και το μεγαλύτερο ποσοστό χορηγίας κατανεμήθηκε στις επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 50-249.

Από τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 38, διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (**27%**) των χορηγιών κατάρτισης το 2002, κατευθύνθηκε κυρίως στις **επιχειρήσεις με μέγεθος 50-249 άτομα**. Οι **επιχειρήσεις με μέγεθος 10-49 και 250+ άτομα χορηγήθηκαν**

ξεχωριστά με 25% και οι επιχειρήσεις με απασχόληση 1-9 άτομα με 18%.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 38

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Το ποσοστό χορηγιών (18%) στις επιχειρήσεις με απασχόληση 1-9, αναλύεται σε 10% προς τις επιχειρήσεις με απασχόληση 5-9 άτομα, 6% προς τις επιχειρήσεις με 2-4 άτομα και 2% προς τις επιχειρήσεις που απασχολούν 1 άτομο.

Η ποσοστιαία κατανομή Χορηγιών της Αρχής το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης, σε σύγκριση με το 2001, παρουσίασε μικρές μεταβολές με πιο αξιόλογες τη μείωση κατά 2% των χορηγιών προς τις επιχειρήσεις με μέγεθος 2-4 και αντίστοιχα τη μείωση κατά 2% των χορηγιών προς τις επιχειρήσεις με μέγεθος 1-9.

Στον Πίνακα 5.8 του Παραρτήματος 5 παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία για το ύψος της χορηγίας κατά μέγεθος επιχείρησης.

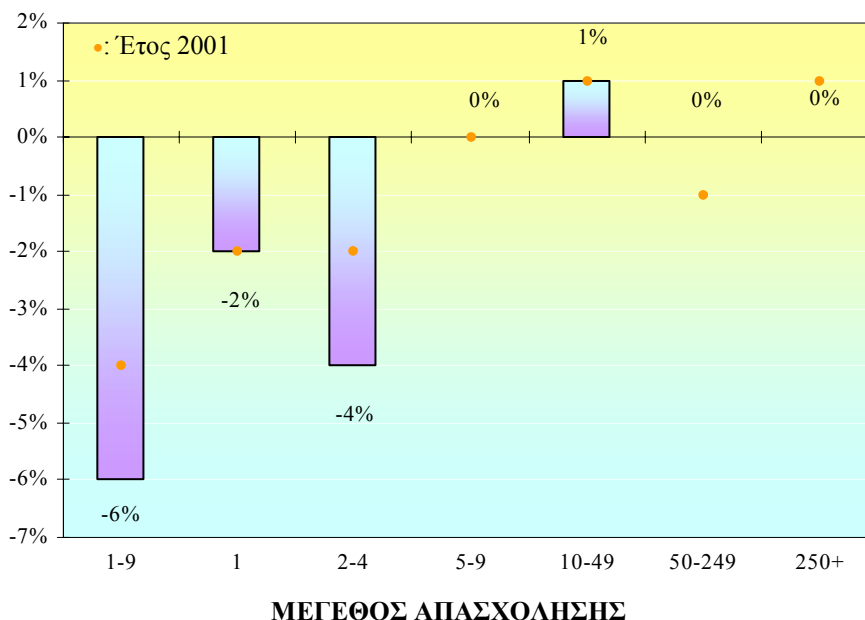
Απόκλιση κατανομών χορηγιών και εισπράξεων τέλους κατά μέγεθος απασχόλησης

Σε σύγκριση της ποσοστιαίας κατανομής της χορηγίας της Αρχής για το 2002, με την ποσοστιαία κατανομή του συνόλου των εισπράξεων του τέλους για το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης, προκύπτει η εικόνα που παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 39.

Με βάση τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 39, και συγκρίνοντας την ποσοστιαία κατανομή της χορηγίας της Αρχής κατά το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης με την ποσοστιαία κατανομή του συνόλου των εισπράξεων για το 2002, διαπιστώνεται ότι υπάρχουν **μικρές αποκλίσεις κατά μέγεθος απασχόλησης**, γεγονός που ερμηνεύεται ότι κατά κανόνα επικρατεί κάποια ισορροπία μεταξύ του εισπραχθέντος τέλους και του ύψους της χορηγίας για το 2002, κατά μέγεθος απασχόλησης.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 39

ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Συγκεκριμένη εξαίρεση αποτελούν οι μικρές επιχειρήσεις με μέγεθος 1-9, όπου παρουσιάζουν απόκλιση -6%, δηλαδή οι χορηγίες που αναλογικά τους κατανέμονται υπολείπονται του αναλογικού ποσού των εισπράξεων. Από ανάλυση όμως στα επιμέρους μεγέθη, όπως φαίνεται και στο Σχεδιάγραμμα 39, διαπιστώνονται αξιοσημείωτες αποκλίσεις στις επιχειρήσεις με μέγεθος 1 και 2-4 άτομα, ενώ οι επιχειρήσεις με μέγεθος 5-9 δεν παρουσιάζουν απόκλιση.

Η απόκλιση των κατανομών εισπράξεων τέλους και των χορηγιών της Αρχής το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης, σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στοιχεία του 2001, παρουσιάζει μεταβολές που κυμαίνονται από -2% μέχρι +1%, όπως φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα 39.

Μεγαλύτερη ανάλυση για την απόκλιση των κατανομών της χορηγίας της Αρχής κατά το 2002 με την ποσοστιαία κατανομή του συνόλου των εισπράξεων για το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης, παρουσιάζεται στον Πίνακα 5.9 του Παραρτήματος 5.

Ποσοστό κάλυψης χορηγιών σε σχέση με τις εισπράξεις τέλους κατά μέγεθος απασχόλησης

Η **ποσοστιαία κάλυψη** της χορηγίας της Αρχής σε επιχειρήσεις στο σύνολο των εισπράξεων του τέλους κατάρτισης για το 2002, κατά μέγεθος απασχόλησης, απεικονίζεται στο Σχεδιάγραμμα 40.

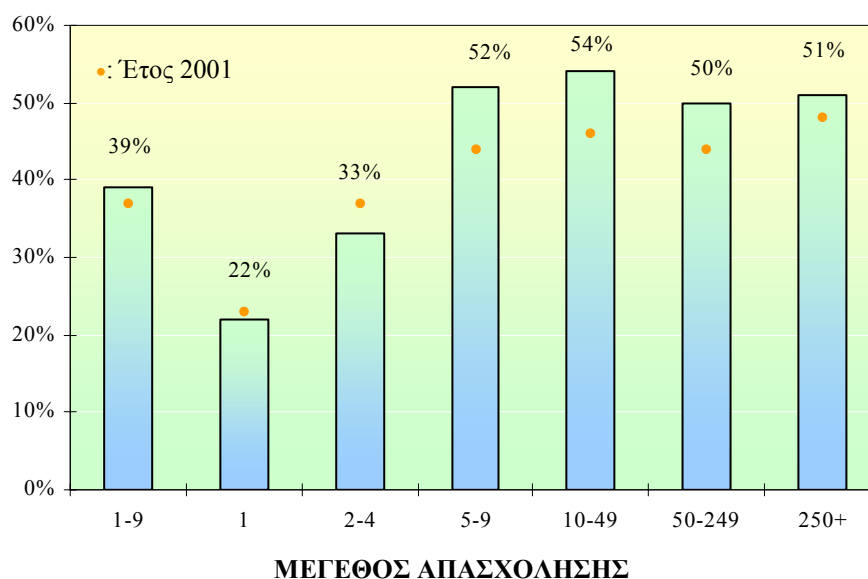
Από τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 40, διαπιστώνεται ότι το ψηλότερο ποσοστό κάλυψης της χορηγίας της Αρχής στο σύνολο των εισπράξεων του τέλους για το 2002 καταγράφεται στις επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 10-49 με 54% ενώ στις επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 250+ είναι 51% και στις επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 50-249 είναι 50%.

Ακολουθούν τα ποσοστά κάλυψης στις μικρότερες επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 1-9 άτομα με 39%. Το ποσοστό κάλυψης στις μικρότερες επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 5-9 είναι 52%, στις πολύ μικρές επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 2-4 είναι 33% και στις επιχειρήσεις που απασχολούν 1 άτομο είναι 22%. Σημειώνεται ότι η τεράστια πλειοψηφία των επιχειρήσεων που απασχολούν 1 άτομο είναι αυτοεργοδοτούμενοι, οι οποίοι δεν καλύπτονται από τη

νομοθεσία της Αρχής για καταβολή τέλους και επιχορήγησης της κατάρτισης τους.

ΣΧΕΛΙΑΓΡΑΜΜΑ 40

ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΩΝ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Από τη σύγκριση μεταξύ 2002 και 2001, του ποσοστού κάλυψης των χορηγιών της Αρχής σε σχέση με τις εισπράξεις του τέλους, διαπιστώνεται ότι υπήρξαν **σημαντικές μεταβολές** σχεδόν σε όλα τα μεγέθη επιχειρήσεων με σημαντικότερα την **μεγαλύτερη αύξηση** του ποσοστού κάλυψης στην περίπτωση των επιχειρήσεων με μέγεθος 10-49 και 5-9 κατά (+8%) και του μεγέθους 50-249 κατά (+6%). Η **μεγαλύτερη μείωση** του ποσοστού κάλυψης παρατηρείται στις επιχειρήσεις με μέγεθος 2-4 κατά (-4%).

Αναλυτικά αριθμητικά στοιχεία για το ποσοστό κάλυψης της χορηγίας της Αρχής στο σύνολο των εισπράξεων του τέλους για το 2002, κατά μέγεθος απασχόλησης, παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.10 του Παραρτήματος 5.

5.2.4. Χορηγίες κατά επαρχία

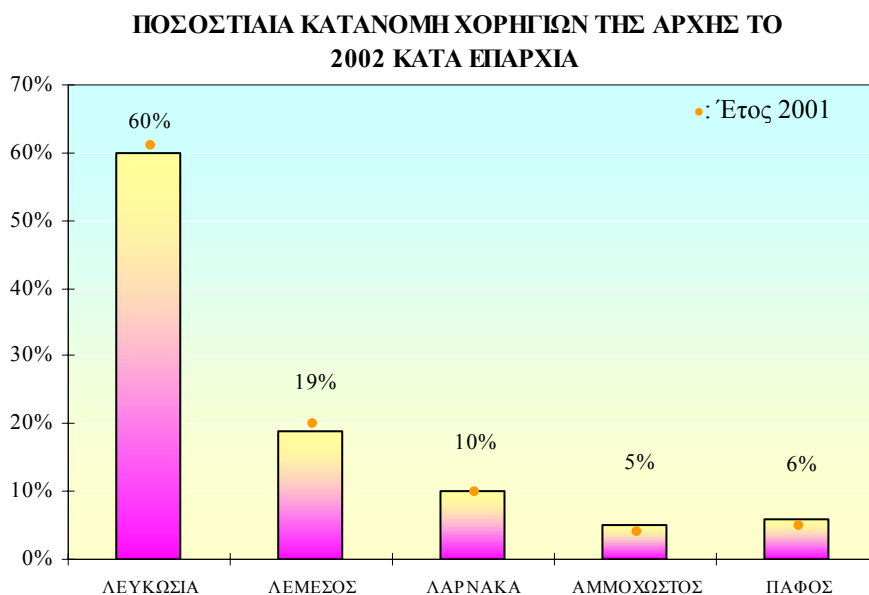
Η επαρχιακή διάσταση της ανάλυσης των χορηγιών και η εξέταση των αποκλίσεων των επαρχιακών κατανομών των χορηγιών σε σχέση με τις αντίστοιχες εισπράξεις του τέλους, συμβάλλουν στη δημιουργία μιας πλήρους και σφαιρικής εικόνας της προσφοράς της Αρχής.

Κατανομή χορηγιών κατά επαρχία

Η Λευκωσία είχε το μεγαλύτερο μερίδιο στο ποσό της χορηγίας κατάρτισης σε επιχειρήσεις. Μικρότερα ποσά των συνολικών χορηγιών κατάρτισης το 2002, αφορούσαν τις επαρχίες Λεμεσού, Λάρνακας, Αμμοχώστου και Πάφου.

Η ποσοστιαία κατανομή κατά επαρχία της χορηγίας κατάρτισης σε επιχειρήσεις το 2002, φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα 41.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 41

Με βάση τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 41, φαίνεται ότι το 2002 οι επιχειρήσεις από τη Λευκωσία που συμμετείχαν σε κατάρτιση

έτυχαν χορηγίας με ποσοστό 60% στο σύνολο της χορηγίας για κατάρτιση. Η Λεμεσός έτυχε χορηγίας 19%, η Λάρνακα 10%, η Αμμόχωστος 5% και η Πάφος 6%.

Η σύγκριση της ποσοστιαίας κατανομής των Χορηγιών της Αρχής το 2002 κατά επαρχία, με αυτή του 2001, επιβεβαιώνει τη διατήρηση της ίδιας περίπου εικόνας, χωρίς ουσιαστική διαφοροποίηση.

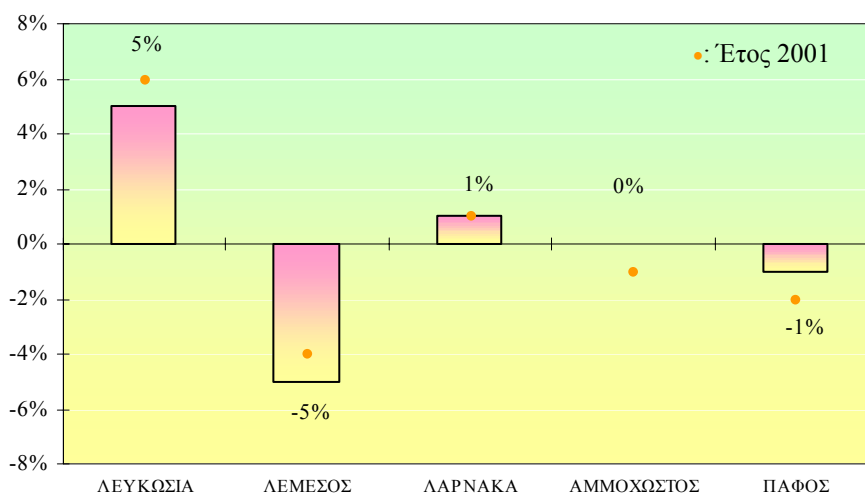
Αναλυτικά αριθμητικά στοιχεία και η ποσοστιαία κατανομή της χορηγίας για κατάρτιση το 2002 κατά επαρχία, παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.11 του Παραρτήματος 5.

Απόκλιση κατανομών χορηγιών και εισπράξεων τέλους κατά επαρχία

Οι αποκλίσεις του ποσοστού χορηγιών κατά επαρχία το 2002 από το αντίστοιχο ποσοστό του εισπραχθέντος τέλους κατά επαρχία, φαίνονται παραστατικά στο Σχεδιάγραμμα 42.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 42

ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Από τα στοιχεία του Σχεδιαγράμματος 42, προκύπτει ότι τις μεγαλύτερες αποκλίσεις μεταξύ του ποσοστού χορηγιών για

κατάρτιση και του ποσοστού εισπράξης του τέλους, είχαν η Λευκωσία και η Λεμεσός. Η Λευκωσία είχε θετική απόκλιση το 2002 με (+5%). Αντίθετα η Λεμεσός είχε αρνητική απόκλιση με (-5%). Οι υπόλοιπες επαρχίες είχαν αποκλίσεις το 2002 που διακυμάνθηκαν από (-1% μέχρι +1%).

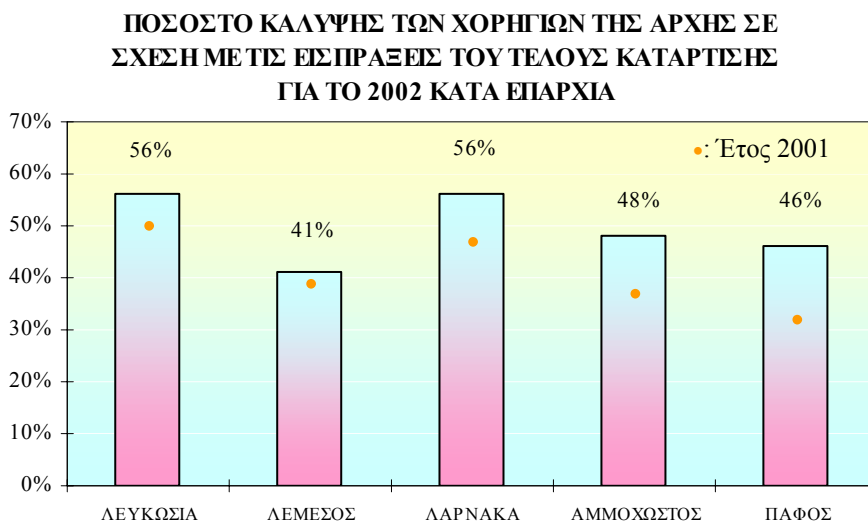
Με βάση τις πληροφορίες που περιέχονται στο Σχεδιάγραμμα 42 για το 2001 και το 2002, προκύπτει ότι η απόκλιση μεταξύ των δύο ετών, μεταβάλλεται οριακά σχεδόν σε όλες τις επαρχίες και κυμαίνεται από -1% μέχρι +1%.

Περισσότερα στοιχεία για την απόκλιση των κατανομών της χορηγίας της Αρχής κατά επαρχία για το 2002 με την αντίστοιχη ποσοστιαία κατανομή του συνόλου των εισπράξεων του τέλους κατά επαρχία, παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.12 του Παραρτήματος 5.

Ποσοστό κάλυψης χορηγιών σε σχέση με τις εισπράξεις τέλους κατά επαρχία

Η **ποσοστιαία κάλυψη** της χορηγίας της Αρχής σε επιχειρήσεις στο σύνολο των εισπράξεων του τέλους κατάρτισης για το 2002, κατά επαρχία, απεικονίζεται στο Σχεδιάγραμμα 43.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 43

Από τις πληροφορίες του Σχεδιαγράμματος 43, διαπιστώνεται ότι το σημαντικότερο ποσοστό κάλυψης της χορηγίας της Αρχής στο σύνολο των εισπράξεων για το 2002 καταγράφεται στις επαρχίες Λευκωσίας και Λάρνακας με 56%. Ακολουθούν οι επαρχίες της Αμμοχώστου με 48%, της Πάφου με 46% και της Λεμεσού με 41%.

Το **ποσοστό κάλυψης** των Χορηγιών της Αρχής σε σχέση με τις Εισπράξεις του Τέλους κατάρτισης για το 2002 κατά επαρχία, σε σύγκριση με το 2001, παρουσιάστηκε **αυξημένο σε όλες τις επαρχίες**. Η μεγαλύτερη αύξηση παρουσιάστηκε στην επαρχία Πάφου με 14%. Ακολουθεί η Αμμόχωστος με 11%, η Λάρνακα με 9% και η Λευκωσία με 6%, ενώ η επαρχία Λεμεσού παρουσίασε τη μικρότερη αύξηση με 2%.

Αναλυτικά αριθμητικά στοιχεία για το ποσοστό κάλυψης της χορηγίας της Αρχής στο σύνολο των εισπράξεων του τέλους για το 2002, κατά επαρχία, παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.13 του Παραρτήματος 5.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Από την επιστημονική ανάλυση των στοιχείων και πληροφοριών, που ακολουθήθηκε στα πλαίσια της απολογιστικής αυτής μελέτης, έχουν προκύψει χρήσιμες διαπιστώσεις και βασικά συμπεράσματα.

Τα συμπεράσματα αυτά και οι διαπιστώσεις, αποτελούν τη βάση για τη διαμόρφωση εισηγήσεων, οι οποίες αναμένεται ότι θα συμβάλουν στη βελτίωση των μελλοντικών σχεδιασμών που αφορούν τη χάραξη πολιτικής σε σχέση με την παραπέρα προώθηση της κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.

6.1. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Στο υποκεφάλαιο αυτό γίνεται παρουσίαση των διαπιστώσεων και συμπερασμάτων που αναδύθηκαν από την ανάλυση των διαφόρων στοιχείων και πληροφοριών που περιέχονται στη μελέτη.

6.1.1. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για το φάσμα των προγραμμάτων κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού

- (i) Το 2002 υλοποιήθηκαν **3.420** προγράμματα, εγκεκριμένα και επιχορηγημένα από την Αρχή. Το **96,1%** αφορούσε προγράμματα **Συνεχιζόμενης Κατάρτισης** και το **3,9%** προγράμματα **Αρχικής Κατάρτισης**.
- (ii) Τα **Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης**, αποτελούσαν τον κύριο όγκο (74%) των προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης που εφαρμόστηκαν το 2002. Τα **Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης** αποτελούσαν το 26%.
- (iii) Τα **μεγαλύτερα ποσοστά προγραμμάτων του 2002, υλοποιήθηκαν στους οικονομικούς τομείς της Μεταποίησης (14%), του Εμπορίου και των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών από (13%) και των Ξενοδοχείων/εστιατορίων (12%).**

- (iv) Η πλειοψηφία των προγραμμάτων κατάρτισης το 2002 εφαρμόστηκαν στην επαρχία Λευκωσίας (60%). Ακολουθεί η Λεμεσός με 18%, η Λάρνακα με 10%, η Πάφος με 7% και η Αμμόχωστος με 5%.

6.1.2. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα σε σχέση με τη συμμετοχή των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης

- (i) Κατά το 2002 ο αριθμός συμμετοχών των επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης ήταν 3.304. Ο μεγαλύτερος όγκος των συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης αφορούσαν **Συνεχιζόμενη Κατάρτιση (86,6%)**. Οι υπόλοιπες συμμετοχές επιχειρήσεων αφορούσαν προγράμματα **Αρχικής Κατάρτισης (13,4%)**.

- (ii) Αναφορικά με τη συμμετοχή επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης κατά οικονομικό τομέα, τη μεγαλύτερη ποσοστιαία συμμετοχή είχαν οι τομείς του **Εμπορίου με 22%** και της **Μεταποίησης με 20%**. Ακολουθούσαν οι τομείς των **Κατασκευών με 14%** και της **Διαχείρισης ακινήτων/επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με 11%**.

- (iii) Το μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατέχει ο κλάδος των **Χρηματοπιστωτικών οργανισμών με 23%**. Ακολουθούν ο τομέας της Δημόσιας διοίκησης με 19% και οι τομείς της Μεταποίησης και της Διαχείρισης ακινήτων/επιχειρηματικών δραστηριοτήτων από 11%.

Η μεγαλύτερη αύξηση στο ποσοστό κάλυψης των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, σε σύγκριση με το 2001, παρατηρήθηκε στον τομέα της Δημόσιας διοίκησης κατά 8%.

- (iv) Το 41% των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 είχαν μέγεθος 1-9 άτομα και το 31% των επιχειρήσεων είχαν μέγεθος 10-49 άτομα.

- (v) Συγκρίνοντας όμως τον αριθμό επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης, κατά μέγεθος, με το συνολικό αριθμό επιχειρήσεων κατά μέγεθος, σύμφωνα με την απογραφή του 2000, προκύπτει ότι **πολύ μικρό ποσοστό επιχειρήσεων (2,3%) με μέγεθος 1-9 άτομα, συμμετείχαν σε κατάρτιση**. Αντίθετα, προκύπτει ότι οι **μεγάλες επιχειρήσεις** συμμετείχαν και αξιοποίησαν σε **πολύ μεγαλύτερο βαθμό** τα προγράμματα κατάρτισης.
- (vi) Η μεγάλη **πλειοψηφία των συμμετοχών των επιχειρήσεων** σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 αφορούσε επιχειρήσεις των **επαρχιών Λευκωσίας και Λεμεσού**. Συγκεκριμένα, η Λευκωσία είχε το 2002 το 48% των συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης, η Λεμεσός το 26%, η Λάρνακα το 14%, η Αμμόχωστος το 5% και η Πάφος το 7%.
- (vii) Από τη **σύγκριση της ποσοστιαίας κατανομής των επιχειρήσεων** που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία, με την ποσοστιαία κατανομή του συνόλου των επιχειρήσεων κατά επαρχία σύμφωνα με την απογραφή του 2000, προκύπτει ότι η Λευκωσία είχε θετική απόκλιση κατά 9 ποσοστιαίες μονάδες σε αντίθεση με τις υπόλοιπες επαρχίες που είχαν αρνητική απόκλιση από -1% μέχρι -3%.
- (viii) Το **ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών των επιχειρήσεων** σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαρχία, πάνω στο σύνολο των επιχειρήσεων κατά επαρχία, σύμφωνα με την απογραφή του 2000, ήταν 7% για τη Λευκωσία, από 5% για Λεμεσό και Λάρνακα και από 4% για την Αμμόχωστο και Πάφο.

6.1.3. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα αναφορικά με τη συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης

- (i) **Ο αριθμός των συμμετοχών ανθρώπινου δυναμικού** σε διάφορα προγράμματα κατάρτισης **το 2002 ήταν 37.146**. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχών ατόμων που έτυχαν κατάρτισης το 2002, παρακολούθησαν προγράμματα

Συνεχιζόμενη Κατάρτιση (96,7%) και οι υπόλοιποι, προγράμματα **Αρχικής Κατάρτισης (3,3%)**.

- (i) Από την έρευνα προκύπτει ότι ο **μεγαλύτερος αριθμός συμμετοχών** σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, προέρχονταν από τους κλάδους των **Χρηματοπιστωτικών οργανισμών, των Ξενοδοχείων/εστιατορίων, της Μεταποίησης και του Εμπορίου**. Σημειώνεται ότι το 22% των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης προέρχονταν από τον κλάδο των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών, το 16% από τα Ξενοδοχεία/εστιατόρια, από 14% από τη Μεταποίηση και το Εμπόριο και 10% από τις Μεταφορές/επικοινωνίες.
- (ii) Τα ποσοστά συμμετοχής ατόμων σε κατάρτιση ήταν ψηλότερα από τα ποσοστά κατανομής κατά κλάδο με βάση την απογραφή επιχειρήσεων 2000, στους τομείς των **Χρηματοπιστωτικών οργανισμών (απόκλιση +16%), στα Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+4%), στη Διαχείριση ακινήτων/ επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (+3%), στις Μεταφορές/επικοινωνίες (+2%) και στον Ηλεκτρισμό (+1%)**. Σε όλους σχεδόν τους υπόλοιπους κλάδους τα ποσοστά συμμετοχής ατόμων σε κατάρτιση ήταν μικρότερα από τα ποσοστά κατανομής κατά κλάδο.
- (iv) Η μεγαλύτερη **ποσοστιαία κάλυψη των συμμετοχών** σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 **κατά κλάδο** οικονομικής δραστηριότητας καταγράφεται στον τομέα των **Χρηματοπιστωτικών οργανισμών με (51%)**.

Οι σημαντικότερες αυξήσεις του ποσοστού κάλυψης των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, **σε σύγκριση με το 2001**, σημειώθηκαν στα **Ξενοδοχεία και εστιατόρια (+8%)** και στην **Εκπαίδευση (+7%)**. Η **σημαντικότερη μείωση** του ποσοστού κάλυψης σημειώθηκε στο **Χρηματοπιστωτικό τομέα (-14%)**.

- (v) Το **36%** των συμμετοχών **ανθρώπινου δυναμικού** σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 αφορούσαν επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης **250+** και το 32% των συμμετοχών

προέρχονταν από επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης 50-249 άτομα.

Συγκρίνοντας τον αριθμό των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης, κατά μέγεθος απασχόλησης, με τον αντίστοιχο συνολικό αριθμό απασχολούμενων σύμφωνα με την απογραφή επιχειρήσεων του 2000, προκύπτει ότι **αυξάνεται το ποσοστό συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης όσο αυξάνει το μέγεθος απασχόλησης.**

Το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης της κάλυψης των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, σε σύγκριση με το 2001, σημειώθηκε στο μέγεθος απασχόλησης 50-249 άτομα κατά (+5%) και το μεγαλύτερο ποσοστό μείωσης της κάλυψης σημειώθηκε στο μέγεθος 250+ άτομα κατά (-4%).

- (vi) **Τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 είχαν η Λευκωσία με 63% και η Λεμεσός με 17%.** Οι άλλες επαρχίες είχαν πολύ μικρότερα ποσοστά συμμετοχών σε δραστηριότητες κατάρτισης. Είναι προφανές ότι το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης της Λευκωσίας, είναι δυνατό να ερμηνευθεί σε σημαντικό βαθμό από το γεγονός ότι η Λευκωσία είχε το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων και επιχειρήσεων καθώς και το μεγαλύτερο αριθμό ενεργοποιημένων ιδρυμάτων κατάρτισης.
- (vii) **Από σύγκριση των ποσοστών συμμετοχής εργοδοτούμενων σε προγράμματα κατάρτισης κατά επαρχία με τα ποσοστά κατανομής των απασχολούμενων κατά επαρχία, σύμφωνα με την απογραφή επιχειρήσεων του 2000, προκύπτουν τα πιο κάτω:**
- Το ποσοστό συμμετοχών σε κατάρτιση στην επαρχία Λευκωσίας ήταν πολύ μεγαλύτερο από το ποσοστό απασχολούμενων κατά 19%.
 - Στις επαρχίες Λεμεσού, Λάρνακας και Πάφου, το ποσοστό συμμετοχών απασχολούμενων σε κατάρτιση ήταν μικρότερο από το ποσοστό απασχολούμενων. Η

μεγαλύτερη αρνητική απόκλιση (-10%) ήταν στη Λεμεσό και η μικρότερη στην Πάφο (-3%).

Από τις πιο πάνω διαπιστώσεις, προκύπτει το συμπέρασμα ότι η **κατανομή κατά επαρχία των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης**, επηρεάζεται, πρόσθετα από άλλους παράγοντες, σε σημαντικό μάλιστα βαθμό από τη **γεωγραφική τοποθέτηση της αντίστοιχης για κάθε κατηγορία κατάρτισης**, υποδομής κατάρτισης.

- (vii) Το μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης κατά επαρχία των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, σε σχέση με το αντίστοιχο σύνολο των απασχολούμενων, είχε η επαρχία Λευκωσίας με (+20%) και ακολουθούσαν οι υπόλοιπες επαρχίες με μικρότερα ποσοστά που κυμαίνονται από +8% μέχρι +13%.

Η μεγαλύτερη αύξηση στο ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 **κατά επαρχία, σε σύγκριση με το 2001**, σημειώθηκε στην επαρχία **Αμμοχώστου με (+4%)** και ακολουθούν οι επαρχίες Πάφου με (+3%) και Λάρνακας με (+2%).

- (ix) Αναφορικά με την **ποσοστιαία κατανομή των συμμετοχών** ατόμων σε κατάρτιση διαπιστώνεται ότι τα μεγαλύτερα ποσοστά αφορούσαν τις **επαγγελματικές κατηγορίες** των Διευθυντών με 22%, το Επιστημονικό προσωπικό με 20% και το Γραφειακό Προσωπικό με 19%. Τα **ποσοστά συμμετοχής σε κατάρτιση** στις επαγγελματικές αυτές κατηγορίες είναι και ψηλότερα από την ποσοστιαία κατανομή των απασχολούμενων κατά επαγγελματική κατηγορία με βάση την απογραφή του 2000.

- (x) Το ψηλότερο **ποσοστό κάλυψης** συμμετοχών ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, κατά επαγγελματική κατηγορία, καταγράφεται στους **Διευθυντές με 83%**. Ακολουθούσαν οι επαγγελματικές κατηγορίες του **Επιστημονικού Προσωπικού με 23%** και του **Γραφειακού Προσωπικού με 19%**.

Η μεγαλύτερη αύξηση στο ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαγγελματική κατηγορία, **σε σύγκριση με το 2001**, σημειώθηκε στους **Διευθυντές με 9%**.

- (χι) Από τις συμμετοχές σε προγράμματα κατάρτισης το 2002, το **59,8%** ήταν **άνδρες** και το **40,2%** ήταν **γυναίκες**. Το **ποσοστό κάλυψης** των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 για τους **άνδρες ήταν 14%** και για τις **γυναίκες 13%**.

Το ποσοστό κάλυψης των συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά φύλο, **σε σύγκριση με το 2001**, αυξήθηκε τόσο στους **άνδρες** όσο και στις **γυναίκες κατά 1%**.

- (χιι) Το **ποσοστό συμμετοχής των γυναικών σε κατάρτιση** ήταν χαμηλότερο το 2002 (-1,9%) από το ποσοστό των απασχολουμένων γυναικών (42,1%), με βάση την απογραφή του 2000. Με βάση την αναλογία κατά φύλο στην **απασχόληση**, σύμφωνα με την έρευνα απογραφής του 2000, οι **άνδρες ήταν 57,9%** και οι **γυναίκες 42,1%**. Με τα δεδομένα αυτά προκύπτει ότι συγκριτικά **η συμμετοχή των γυναικών σε κατάρτιση έχει προσεγγίσει το ποσοστό των απασχολουμένων γυναικών**.

- (χιιι) Μεγαλύτερη συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης, κατά θεματικό τομέα, παρουσιάστηκε κατά σειρά στους τομείς: **Ανθρώπινο δυναμικό (18%)**, **Μάρκετινγκ/πωλήσεις (13%)**, **Χρηματοοικονομικά και Εξειδικευμένα θέματα για συγκεκριμένα επαγγέλματα από (12%)**, **Περιβάλλον, ασφάλεια και υγιεινή (11%)**, **Διεύθυνση και Τεχνολογία από (9%)**.

6.1.4. Διαπιστώσεις και συμπεράσματα για τις εισπράξεις του τέλους και των χορηγιών κατάρτισης

- (ι) Ο μεγαλύτερος όγκος των χορηγιών της Αρχής σε επιχειρήσεις που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης **αφορούσαν Συνεχιζόμενη Κατάρτιση (87,1%)** και το υπόλοιπο **12,9%** ήταν **χορηγίες για Αρχική Κατάρτιση**. Τα

Μονοεπιχειρησιακά προγράμματα χορηγήθηκαν με το 38,64% της χορηγίας και τα Πολυεπιχειρησιακά με 61,36%.

- (ii) Οι εισπράξεις του τέλους ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού για το 2002 ανήλθαν σε £7.744.089. Σε σχέση με τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού εισπραχθέντος τέλους για το 2002 προήλθε από το Εμπόριο (19%), τη Μεταποίηση (15%), τους Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς (12%) και τις Κατασκευές και τα Ξενοδοχεία/εστιατόρια από (11%). Παράλληλα, το μεγαλύτερο μέρος της χορηγίας κατάρτισης κατευθύνθηκε προς επιχειρήσεις του τομέα της Μεταποίησης (20%), του Εμπορίου (15%), των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών (14%) και των Ξενοδοχείων/εστιατορίων (12%).
- (iii) Σε σύγκριση της ποσοστιαίας κατανομής των εισπράξεων του τέλους κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, με την αντίστοιχη ποσοστιαία κατανομή της χορηγίας για κατάρτιση, φαίνεται καθαρά ότι το ποσοστό της χορηγίας κατάρτισης είναι μεγαλύτερο από το ποσοστό εισπράξεως του τέλους, στους σημαντικούς τομείς της Μεταποίησης, της Διαχείρισης ακινήτων/επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών. Ταυτόχρονα, διαπιστώνεται ότι το ποσοστό επιχορήγησης υπολείπεται του ποσοστού εισπράξης του τέλους στο Εμπόριο, στις Κατασκευές και στις Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών ενώ στους υπόλοιπους κλάδους όπως τα Ξενοδοχεία/εστιατόρια, οι Μεταφορές/επικοινωνίες, τα ποσοστά τόσο της εισπράξης τέλους όσο και της χορηγίας, περίπου είναι στα ίδια επίπεδα.
- (iv) Τα ψηλότερα ποσοστά κάλυψης της χορηγίας της Αρχής στο σύνολο των εισπράξεων του τέλους το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, καταγράφεται στους τομείς της Δημόσιας διοίκησης με 103%, της Διαχείρισης ακινήτων/επιχειρηματικές δραστηριότητες με 71%, της Μεταποίησης με 70%, της Υγείας με 66%, τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια με 58% και των Χρηματοπιστωτικών οργανισμών με 57%.

Το χαρακτηριστικό πόρισμα που εξάγεται από τη σύγκριση της χορηγίας σε σχέση με τις εισπράξεις είναι ότι **υπάρχει**

κάλυψη όλων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας με διακύμανση από 27% μέχρι 103%.

Η **μεγαλύτερη αύξηση στο ποσοστό κάλυψης των Χορηγιών** της Αρχής σε σχέση με τις Εισπράξεις τέλους κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, **σε σύγκριση με το 2001**, σημειώθηκε στο τομέα της **Δημόσιας διοίκησης με 41%**, τα Ξενοδοχεία και εστιατόρια με 15% και το Εμπόριο με 10%.

- (v) Το σημαντικότερο μέρος των εισπράξεων τέλους κατάρτισης το 2002 προερχόταν από επιχειρήσεις με **μέγεθος απασχόλησης 50-249 με 27%** και ακολουθούσαν τα μεγέθη 250+ με 25% και 1-9 και 10-49 από 24%.
- (vi) Σε σχέση με το μέγεθος απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το **μικρότερο ποσοστό χορηγίας (18%)** κατανεμήθηκε στις επιχειρήσεις με μέγεθος 1-9. Το **μεγαλύτερο ποσοστό χορηγίας** κατανεμήθηκε στις επιχειρήσεις με μέγεθος απασχόλησης **50-249 άτομα κατά πρώτο λόγο (27%) και 10-49 και 250+ άτομα κατά δεύτερο λόγο από 25%**.
- (vii) Από σύγκριση των ποσοστών εισπράξεων τέλους κατάρτισης το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης με τα αντίστοιχα ποσοστά κατανομής των χορηγιών το 2002, προκύπτει ότι υπάρχουν μικρές αποκλίσεις κατά μέγεθος απασχόλησης, γεγονός που ερμηνεύεται ότι κατά κανόνα επικρατεί κάποια ισορροπία μεταξύ του εισπραχθέντος τέλους και ύψους χορηγίας για το 2002, κατά μέγεθος απασχόλησης.
- (viii) Τα ψηλότερα ποσοστά κάλυψης της Χορηγίας της Αρχής στο σύνολο των Εισπράξεων του τέλους το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης, καταγράφονται στο μέγεθος 10-49 με 54% και ακολουθούν τα μεγέθη 250+ με 51% και 50-249 με 50%.

Το χαρακτηριστικό πόρισμα που εξάγεται από τη σύγκριση της Χορηγίας σε σχέση με τις Εισπράξεις τέλους είναι ότι υπάρχει **μια σχετικά ισορροπημένη κάλυψη των κύριων μεγεθών απασχόλησης με διακύμανση 39% μέχρι 54%**.

- (ιγ) Το μεγαλύτερο μέρος του εισπραχθέντος τέλους το 2002, προερχόταν από εργοδότες της **επαρχίας Λευκωσίας**, σε ποσοστό 55%. Ακολουθούσε, η **Λεμεσός** με ποσοστό 24%. Ταυτόχρονα, το μεγαλύτερο μέρος της χορηγίας κατάρτισης κατευθύνθηκε προς επιχειρήσεις της επαρχίας Λευκωσίας (60%) και προς τις επιχειρήσεις της Λεμεσού (19%).
- (χ) Το 2002 μόνο η Λευκωσία και η Λάρνακα έτυχαν μεγαλύτερου ποσοστού χορηγίας σε σχέση με το ποσοστό της εισπραχθείσας του τέλους. Συγκεκριμένα η Λευκωσία είχε ποσοστό χορηγίας κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες περισσότερες από το ποσοστό εισπραχθείσας του τέλους. Η Λάρνακα είχε μόνο 1 ποσοστιαία μονάδα περισσότερη. Η επαρχία Λεμεσού είχε λιγότερο ποσοστό επιχορήγησης κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες, η Πάφος κατά 1 μονάδα και η Αμμόχωστος δεν παρουσίασε απόκλιση.
- (χι) **Τα ψηλότερα ποσοστά κάλυψης της χορηγίας της Αρχής** στο σύνολο των εισπράξεων το 2002 καταγράφονται στις επαρχίες Λευκωσίας και Λάρνακας από 56%. Ακολουθούν η επαρχία της Αμμοχώστου με 48%, της Πάφου με 46% και της Λεμεσού με 41%. Γενικό συμπέρασμα από τη σύγκριση της χορηγίας σε σχέση με τις εισπράξεις είναι ότι **υπάρχει κάλυψη όλων των επαρχιών με ποσοστιαία διακύμανση από 41% μέχρι 56%**.

Το ποσοστό κάλυψης των Χορηγιών της Αρχής σε σχέση με τις Εισπράξεις του Τέλους κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία, **σε σύγκριση με το 2001**, παρουσιάζεται **αυξημένο σε όλες τις επαρχίες**. Ειδικότερα, **αυξήθηκε στη Πάφο κατά 14%**, στην Αμμόχωστο κατά 11% και στη Λάρνακα κατά 9%.

6.2. Πορίσματα

1. Από την ανάλυση και επεξεργασία των στοιχείων της μελέτης, διαπιστώνεται η **ύπαρξη σημαντικών περιθωρίων για αύξηση της συμμετοχής επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης** από όλους τους τομείς της οικονομίας. Μεγάλα περιθώρια για αύξηση της συμμετοχής σε προγράμματα κατάρτισης, ιδιαίτερα των μικρότερων σε μέγεθος επιχειρήσεων, υπάρχουν στους

παραδοσιακούς οικονομικούς τομείς όπως οι **Κατασκευές**, το **Εμπόριο** και τα **Ξενοδοχεία/εστιατόρια**. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μόνο 5% του συνόλου των επιχειρήσεων συμμετείχαν το 2002 σε προγράμματα κατάρτισης.

2. **Από το σύνολο των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης, σχεδόν οι μισές ήταν μικρές με μέγεθος 1-9 άτομα.** Αυτό βέβαια οφείλεται κυρίως στο μεγάλο αριθμό των επιχειρήσεων αυτών που αντιπροσωπεύουν το 94,84% του συνόλου. Σταθμίζοντας όμως τη συμμετοχή των επιχειρήσεων σε κατάρτιση με βάση το ποσοστό κάλυψης, δηλαδή τον αριθμό των επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε κατάρτιση από το κάθε μέγεθος, στο συνολικό αριθμό επιχειρήσεων του μεγέθους τούτου, τότε η διαπίστωση είναι διαφορετική. Αυτό που προκύπτει είναι ότι **οι μεγαλύτερες σε μέγεθος επιχειρήσεις, συμμετείχαν σε μεγαλύτερο βαθμό σε προγράμματα κατάρτισης** από τις μικρότερες. Το αποτέλεσμα αυτό υποδεικνύει ότι οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις έχουν συνειδητοποιήσει σε μεγαλύτερο βαθμό τη σημασία της κατάρτισης. Η διαπίστωση αυτή θα πρέπει να σταθμιστεί με το γεγονός ότι **οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις έχουν αυξημένες δυνατότητες πρόσβασης σε κατάρτιση**, λόγω ύπαρξης της αναγκαίας υποδομής, λόγω ύπαρξης διευθυντικής δομής, αλλά και λόγω του αριθμού των απασχολούμενων τους.
3. Το μεγαλύτερο ποσοστό υλοποιηθέντων προγραμμάτων (60%), το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης (48%), το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχών εργαζομένων σε δραστηριότητες κατάρτισης (63%), το μεγαλύτερο ποσοστό εισπράξεων του τέλους (55%) και το μεγαλύτερο ποσοστό χορηγιών (60%) είχε η **Λευκωσία**.

Τα αποτελέσματα αυτά πρέπει να **σταθμίζονται** βέβαια από το γεγονός ότι η **Λευκωσία είχε** σύμφωνα με την απογραφή του 2000, το μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρήσεων (39%) περιλαμβανομένων και των περισσότερων μεγάλων επιχειρήσεων και το 44% των απασχολούμενων. Επίσης το 2002 είχε το μεγαλύτερο κατά μέσο όρο αριθμό ανέργων, ενώ ταυτόχρονα είχε και το μεγαλύτερο αριθμό ελλείψεων σε ειδικευμένο εργατικό δυναμικό.

4. Συγκριτικά χαμηλή παραμένει η συμμετοχή σε κατάρτιση, από σημαντικό αριθμό επαγγελματικών κατηγοριών όπως **χειριστές μηχανημάτων, τεχνίτες, υπάλληλοι υπηρεσιών/ πωλητές και διάφορα επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης**. Επίσης χαμηλή παραμένει η συμμετοχή και σε ένα αριθμό θεματικών τομέων, όπως η **Ανάπτυξη και παραγωγή προϊόντων, οι Γλώσσες, η Νομοθεσία, κανονισμοί και συμβάσεις και τα Θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης**.
5. Η συμμετοχή **γυναικών** στα προγράμματα κατάρτισης της Αρχής ήταν **40,2%**, ενώ των **ανδρών 59,8%**. Σημειώνεται ότι η ποσοστιαία κατά φύλο αναλογία συμμετοχής στην απασχόληση ήταν 42,1% γυναίκες και 57,9% άνδρες. **Επομένως διαπιστώνεται ότι αναλογικά το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης έχει προσεγγίσει τα ποσοστά απασχόλησης, παρά το γεγονός ότι υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω αύξηση της συμμετοχής τους**.
6. Το **μεγαλύτερο κατά σειρά τέλος** προήλθε από τους τομείς Εμπόριο (**≅€1,4 εκ.**), Μεταποίηση (**≅€1,1 εκ.**), Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί (**≅€1,0 εκ.**), Κατασκευές (**≅€0,8 εκ.**) και Ξενοδοχεία/ εστιατόρια (**≅€0,8 εκ.**). Το **μεγαλύτερο κατά σειρά ποσό χορηγίας** είχε η Μεταποίηση (**≅€0,8 εκ.**), το Εμπόριο (**≅€0,6 εκ.**), οι Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί (**≅€0,5 εκ.**), και τα Ξενοδοχεία/εστιατόρια (**≅€0,5 εκ.**).
7. Το **ποσοστό κάλυψης** όμως, δηλαδή το ύψος χορηγίας **σε σχέση με το ύψος του τέλους** στους βασικούς οικονομικούς τομείς, ήταν:
▪ Διαχείριση ακινήτων και επιχειρηματικές δραστηριότητες	71%
▪ Μεταποίηση	70%
▪ Ξενοδοχεία και εστιατόρια	58%
▪ Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	57%
▪ Εμπόριο	43%
▪ Κατασκευές	38%

6.3 Εισηγήσεις

Στο υποκεφάλαιο αυτό, διατυπώνονται εισηγήσεις βασισμένες στα πορίσματα της μελέτης, με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση και βελτίωση της προσφοράς των προγραμμάτων κατάρτισης της Αρχής, στα πλαίσια της συνεχούς προσπάθειας για κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

6.3.1. Ενίσχυση της προσπάθειας ενημέρωσης των επιχειρήσεων για τις δραστηριότητες κατάρτισης και τη σημασία της ανάγκης για συνεχή κατάρτιση

Από τα στοιχεία και τις πληροφορίες της μελέτης διαπιστώνονται αρκετά περιθώρια για μεγαλύτερη συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης των επιχειρήσεων και των εργοδοτούμενων τους.

Γι' αυτό επιβεβαιώνεται η ανάγκη για ανάληψη ανανεωμένης προσπάθειας ενημέρωσης των επιχειρήσεων για τη σημασία της κατάρτισης/ ανάπτυξης του προσωπικού καθώς και τις δραστηριότητες και τα σχέδια της Αρχής.

Με στόχο την **συνειδητοποίηση της σημασίας της κατάρτισης** και της ανάγκης για συνεχή κατάρτιση, προτείνεται η **ανάληψη από την Αρχή, προγραμματισμένης εκστρατείας σε συνεργασία με άλλους φορείς** όπως τα Επαρχιακά Εμπορικά και Βιομηχανικά Επιμελητήρια, τις Κλαδικές και Τοπικές Εργοδοτικές Οργανώσεις, τις Συντεχνίες και τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας.

Στα πλαίσια της εκστρατείας αυτής, προτείνεται η οργάνωση διαλέξεων, ημερίδων και εργαστηρίων, τα οποία να είναι εξειδικευμένα και να απευθύνονται σε ευρύτερες αλλά και εξειδικευμένες κατηγορίες ομάδων στόχων (target groups). Στις εκδηλώσεις αυτές πρέπει να αναλύεται η σημασία της κατάρτισης για τα άτομα και τις επιχειρήσεις και να δίνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες για τις ευκαιρίες κατάρτισης.

6.3.2. Ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ιδρυμάτων

Η ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ιδρυμάτων συμβάλλει στην αναβάθμιση των σχέσεων και στη δημιουργία θετικού κλίματος, τα οποία συμβάλλουν με τη σειρά τους στη

βελτίωση της ποσοτικής και ποιοτικής προσφοράς των προγραμμάτων κατάρτισης.

Ενόψει τούτου γίνεται εισήγηση να αναληφθεί από την Αρχή, **η οργάνωση και υλοποίηση δραστηριοτήτων με τη μορφή συναντήσεων/συνεδρίων**, που να απευθύνονται τόσο προς τις επιχειρήσεις όσο και προς τα ιδρύματα κατάρτισης, με στόχο την ενδυνάμωση της μεταξύ τους συνεργασίας.

Οι δραστηριότητες επίσης της Αρχής, που ήδη έχουν αρχίσει να εφαρμόζονται και αφορούν την οργάνωση **ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης για τους υπευθύνους κατάρτισης των επιχειρήσεων, θα πρέπει να συνεχιστούν**. Οι δραστηριότητες αυτές οδηγούν στην ενημέρωση και ενεργοποίηση των υπευθύνων στελεχών των επιχειρήσεων για θέματα κατάρτισης, με όλες τις θετικές επιπτώσεις στη διαμόρφωση της προσφοράς των προγραμμάτων κατάρτισης.

6.3.3. Επαύξηση της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης τόσο σε ειδικούς θεματικούς τομείς όσο και σε διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες

Από τα στοιχεία της μελέτης διαφαίνονται σημαντικά περιθώρια για αύξηση της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης τόσο σε σχέση με ειδικούς θεματικούς τομείς όσο και σε σχέση με διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες.

Για την επαύξηση της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης σε ειδικούς θεματικούς τομείς, γίνεται εισήγηση για **παραπέρα ενθάρρυνση των ιδρυμάτων, επιχειρήσεων και εργαζομένων για οργάνωση και συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης για συγκεκριμένους θεματικούς τομείς**.

Σε σχέση με την επαύξηση της προσφοράς προγραμμάτων κατάρτισης σε διάφορες επαγγελματικές κατηγορίες, θα πρέπει στα πλαίσια μιας ανανεωμένης προσπάθειας ενθάρρυνσης όλων των εμπλεκόμενων, να ληφθεί υπόψη η ανάγκη για **τόνωση του ενδιαφέροντος για κατάρτιση εργαζομένων σε συγκεκριμένες επαγγελματικές κατηγορίες, όπως χειριστές μηχανημάτων, τεχνίτες, υπάλληλοι υπηρεσιών/πωλητές και τεχνικοί βοηθοί**.

Επιπρόσθετα, η περαιτέρω **προώθηση της Μονοεπιχειρησιακής μορφής κατάρτισης** συμβάλλει θετικά στην προσφορά κατάρτισης για το μη διευθυντικό προσωπικό. Με τη μορφή αυτή κατάρτισης, το πρόβλημα της αποδέσμευσης προσωπικού από την εργασία για κατάρτιση, αντιμετωπίζεται πιο αποτελεσματικά.

6.3.4. Προώθηση Νέου Σχεδίου Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Κατάρτισης για Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα

Οι Μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1-4 άτομα αποτελούν το μεγάλο όγκο των κυπριακών επιχειρήσεων και φθάνουν το 87,6% του συνόλου των επιχειρήσεων, σύμφωνα με την απογραφή επιχειρήσεων του 2000. **Από τα στοιχεία της μελέτης προκύπτει ότι υπάρχουν τεράστια περιθώρια για αύξηση της συμμετοχής, ιδιαίτερα των Μικροεπιχειρήσεων, σε προγράμματα κατάρτισης.** Με στόχο την αύξηση της συμμετοχής των Μικροεπιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης, με όλα τα θετικά συνεπακόλουθα, **επιβεβαιώνεται η ανάγκη για προώθηση και λειτουργία ενός νέου Σχεδίου Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Κατάρτισης.** Το νέο αυτό Σχέδιο θα απευθύνεται ειδικά στις επιχειρήσεις με **μέγεθος 1-4** και θα στοχεύει στη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας των Μικροεπιχειρήσεων.

Οι βελτιώσεις στις επιχειρήσεις αναμένεται να προκύψουν μέσα από την κατάρτιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους, γεγονός που θα έχει άμεσες θετικές επιπτώσεις στην παραγωγικότητα και κατ' επέκταση στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Παράλληλα αναμένεται ότι μέσω του Σχεδίου Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Κατάρτισης για Μικροεπιχειρήσεις, θα διασφαλιστεί η ορθολογική ανάπτυξη και αξιοποίηση του ιδιοκτήτη/διευθυντή και του προσωπικού των Μικροεπιχειρήσεων.

6.3.5. Προώθηση της ένταξης Αυτοεργοδοτούμενων στη σφαίρα αρμοδιοτήτων της ΑνΑΔ

Από τα στοιχεία της μελέτης διαφαίνονται μεγάλα περιθώρια για αύξηση της συμμετοχής εργοδοτούμενων καθώς και των μικρότερων επιχειρήσεων, σε προγράμματα κατάρτισης. Παράλληλα, έχει διαπιστωθεί από αντίστοιχη μελέτη της Αρχής, ότι οι αυτοεργοδοτούμενοι οι οποίοι αποτελούν ένα σημαντικό μέρος των

απασχολουμένων, αντιμετωπίζουν σημαντικές ανάγκες κατάρτισης και ανάπτυξης.

Επομένως η προώθηση της ένταξης των αυτοεργοδοτούμενων στη σφαίρα αρμοδιοτήτων της Αρχής, θα συμβάλει καθοριστικά στην **αύξηση της συμμετοχής ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης** αλλά και στην **απόκτηση όλων των αναγκαίων γνώσεων και δεξιοτήτων από τους αυτοεργοδοτούμενους**, με όλες τις θετικές επιπτώσεις στην παραγωγικότητα και στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Για το σκοπό αυτό γίνεται εισήγηση να εξεταστεί σε εύθετο χρόνο η δυνατότητα **σχεδιασμού και εφαρμογής ενός Σχεδίου παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και κατάρτισης των αυτοεργοδοτούμενων**. Απαραίτητη βέβαια προϋπόθεση αποτελεί η νομοθετική ρύθμιση ώστε να είναι δυνατή η κάλυψη των αυτοεργοδοτούμενων από το σύστημα κατάρτισης της Αρχής.

6.3.6. Ενίσχυση των ενεργειών για προσαρμογή των δεξιοτήτων Νεοεισερχομένων και Ανέργων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας

Το πρόβλημα της ορθολογικής στελέχωσης που αντιμετωπίζουν αρκετές επιχειρηματικές μονάδες καθώς και η αδυναμία ενσωμάτωσης των ανέργων στο σύστημα κατάρτισης, αποτελούν παράγοντες που επενεργούν αρνητικά μεταξύ άλλων και στην αυξημένη συμμετοχή ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης.

Επίσης έχει επισημανθεί από σχετική μελέτη της Αρχής ότι το ποσοστό συμμετοχής των ανέργων σε δραστηριότητες κατάρτισης, βρίσκεται σε χαμηλότερο συγκριτικά επίπεδο από αυτό των εργοδοτούμενων.

Επομένως επιβεβαιώνεται η σκοπιμότητα **εισαγωγής εξειδικευμένων σχεδίων που να στοχεύουν στην ομαλή ένταξη ανέργων και νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας**, μέσα από ενέργειες οι οποίες θα τους βοηθούν να αποκτούν αλλά και να προσαρμόζουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Τονίζεται ότι για το σκοπό αυτό είναι αναγκαία η στενή συνεργασία της Αρχής με τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η στενή αυτή συνεργασία είναι απαραίτητη για την προσέλκυση υποψηφίων για κατάρτιση μεταξύ των νεοεισερχομένων και ανέργων, τόσο στα υφιστάμενα Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης της Αρχής, όσο και σε νέα σχέδια που θα προωθηθούν.

6.3.7. Προώθηση της κατάρτισης και απασχολησιμότητας Αδρανούς Γυναικείου Δυναμικού

Σύμφωνα με τα στοιχεία της μελέτης, το 40,2% των συμμετοχών σε κατάρτιση το 2002 ήταν γυναίκες σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών 59,8%. Υπάρχουν σημαντικά περιθώρια αύξησης της συμμετοχής των γυναικών σε κατάρτιση, αφού η συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης της Αρχής στο σύνολο των απασχολούμενων γυναικών το 2001, ήταν 13%. Το ποσοστό συμμετοχής των οικονομικά αδρανών γυναικών σε προγράμματα κατάρτισης είναι συγκριτικά χαμηλό σύμφωνα με άλλη σχετική μελέτη της Αρχής.

Με την ένταξη αδρανών γυναικών στην αγορά εργασίας, θα βελτιωθεί το ποσοστό απασχολούμενων γυναικών καθώς και οι δυνατότητες παραπέρα βελτίωσης του ποσοστού συμμετοχής των γυναικών σε κατάρτιση. Κύριο μέσο ένταξης αδρανών γυναικών στην αγορά εργασίας, αποτελεί η κατάρτιση. **Η κατάρτιση των αδρανών γυναικών θα επενεργήσει καταλυτικά στην αναζήτηση εργασίας, με αποτέλεσμα να αντιμετωπισθούν ελλείψεις στελέχωσης που αντιμετωπίζουν αρκετές επιχειρήσεις και ταυτόχρονα αύξηση της δυνατότητας απασχόλησης και απασχολησιμότητας των γυναικών.**

Η προώθηση της κατάρτισης και η βελτίωση της απασχολησιμότητας του αδρανούς γυναικείου δυναμικού, είναι δυνατό να επιτευχθεί κατά ένα συντονισμένο και αποτελεσματικό τρόπο, μέσα από τρεις άξονες:

- **Ενημέρωση** του αδρανούς γυναικείου εργατικού δυναμικού για τις προοπτικές εργοδότησης και τις ευκαιρίες κατάρτισης.
- **Διοργάνωση προγραμμάτων** στα πλαίσια των υφιστάμενων ρυθμίσεων, για επανένταξη του οικονομικά αδρανούς γυναικείου δυναμικού στην αγορά εργασίας, τα οποία να λαμβάνουν υπόψη

παράγοντες που διευκολύνουν τη συμμετοχή των γυναικών, όπως ο χρόνος και ο τόπος διεξαγωγής και άλλα εξειδικευμένα στοιχεία όπως ο συνδυασμός του ρόλου της εργαζόμενης γυναίκας με τις ανάγκες της οικογένειας.

- **Προώθηση και λειτουργία ειδικού Σχεδίου** που να στοχεύει στην παροχή κατάρτισης για απόκτηση νέων και βελτίωση υφισταμένων γνώσεων και δεξιοτήτων, οι οποίες να συμβάλλουν ουσιαστικά τόσο στην ένταξη στην αγορά εργασίας όσο και στη διατήρηση της απασχολησιμότητας.

6.3.8. Εξέταση των δυνατοτήτων δημιουργίας, ενίσχυσης ή ενεργοποίησης πρόσθετης υποδομής κατάρτισης

Με βάση τα πορίσματα της μελέτης, προκύπτει ότι η ύπαρξη υποδομής επενεργεί καταλυτικά για τη δημιουργία προσφοράς και ταυτόχρονα ζήτησης για δραστηριότητες κατάρτισης. Επομένως η **δημιουργία νέας υποδομής ή ενεργοποίηση υπάρχουσας υποδομής κατάρτισης** για συγκεκριμένες δραστηριότητες, αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για εξισορρόπηση της ποσοτικής και ποιοτικής προσφοράς κατάρτισης.

Η ενδυνάμωση της υποδομής κατάρτισης πρέπει να είναι **επιλεκτική** κατά περίπτωση, αφού ληφθούν υπόψη διάφορες πτυχές όπως οι επαγγελματικές κατηγορίες προς τις οποίες απευθύνεται, ο οικονομικός κλάδος και ο θεματικός τομέας στόχευσης καθώς και διάφορα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων-στόχων, όπως το μέγεθος.

Πριν από οποιαδήποτε ενέργεια κρίνεται σκόπιμο να συλλεγούν και να καταγραφούν πληροφορίες και στοιχεία ώστε να εντοπιστούν οι δυνατότητες της κάθε ενεργοποιημένης υποδομής κατάρτισης σε κάθε επαρχία. Αναμένεται ότι προς αυτή την κατεύθυνση θα είναι ιδιαίτερα διαφωτιστικά τα στοιχεία και τα συμπεράσματα της σχετικής μελέτης που διεξήγαγε η Αρχή για τα Ιδρύματα Κατάρτισης της Κύπρου.

Στη συνέχεια θα πρέπει να αναληφθούν **πρωτοβουλίες και ενέργειες σε συνεργασία με διάφορους φορείς**, όπως είναι τα Δημόσια Ιδρύματα, το Πανεπιστήμιο, οι εργοδοτικές και συντεχνιακές οργανώσεις καθώς και τα ιδιωτικά ιδρύματα και οργανισμοί που σχετίζονται άμεσα με την προσφορά κατάρτισης και ανάπτυξης του

ανθρώπινου δυναμικού, ώστε η υποδομή κατάρτισης να ενισχυθεί με τον κατάλληλο τρόπο και στον επιθυμητό βαθμό.

6.3.9. Αξιοποίηση του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών πληροφορικής στα θέματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού

Η αξιοποίηση σε μεγαλύτερο βαθμό του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών πληροφορικής αποτελεί καθοριστική προτεραιότητα για την ποιοτική και ποσοτική βελτίωση της παροχής κατάρτισης.

Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της νέας τεχνολογίας, θα συμβάλει στην πληρέστερη και συνεχή ροή πληροφοριών προς όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες, στα θέματα της κατάρτισης και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση του φάσματος του θεματολογίου κατάρτισης και στη μεγαλύτερη συμμετοχή επιχειρήσεων και ατόμων στις δραστηριότητες κατάρτισης.

Οι νέες τεχνολογίες θα μπορούσαν ενδεικτικά να χρησιμοποιηθούν, για :

- **Δημιουργία τράπεζας πληροφοριών ιδρυμάτων/οργανισμών κατάρτισης**, ώστε να υπάρχουν διαθέσιμα όλα τα στοιχεία που αφορούν τις υπηρεσίες που προσφέρουν.
- Συνέχιση και ποιοτική αναβάθμιση της **καταχώρησης στην ιστοσελίδα της Αρχής των μελετών της Αρχής**, ώστε να υπάρχει πρόσβαση στα στοιχεία, τα πορίσματα και τις εισηγήσεις που περιέχουν για άμεση αξιοποίηση τους από κάθε ενδιαφερόμενο και κυρίως από τα ιδρύματα κατάρτισης.
- Συνέχιση και ποιοτική βελτίωση της καταχώρησης στην ιστοσελίδα της Αρχής των **εγκριμένων προγραμμάτων κατάρτισης** καθώς και του **θεματολογίου προτεραιοτήτων κατάρτισης** για άμεση ενημέρωση τόσο των επιχειρήσεων και των εργοδοτούμενων τους όσο και των ιδρυμάτων και οργανισμών κατάρτισης.
- Βελτίωση της δυνατότητας χρήσης και αξιοποίησης του διαδικτύου και της τεχνολογίας των ηλεκτρονικών υπολογιστών σε σχέση με τις **διαδικασίες ενημέρωσης, υποβολής και έγκρισης προγραμμάτων κατάρτισης**.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα: Κατάρτιση Εργοδοτούμενων Μέσα στην Επιχείρηση

Σκοπός:

Παροχή κινήτρων για σχεδίαση, οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων από τις ίδιες τις επιχειρήσεις για αποτελεσματική και συστηματική κάλυψη των αναγκών κατάρτισης του προσωπικού τους.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Καλύπτονται ανάγκες επιχειρήσεων για:
 - ☆ Αρχική κατάρτιση νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού.
 - ☆ Επιμόρφωση υφιστάμενου προσωπικού.
- Τα προγράμματα μπορούν να εφαρμοστούν με εκπαιδευτές που είναι υπάλληλοι της επιχείρησης ή με άλλους εκπαιδευτές, από την Κύπρο ή το εξωτερικό.
- Υποβάλλεται σχετική αίτηση τουλάχιστον 15 μέρες πριν από την έναρξη του προγράμματος.
- Τα προγράμματα πρέπει να εγκριθούν από την Αρχή πριν από την υλοποίησή τους για να μπορέσουν να επιχορηγηθούν.

Οικονομική κάλυψη:

Καταβάλλεται χορήγηση στον εργοδότη που υπολογίζεται ανάλογα με το επίπεδο και τη διάρκεια του προγράμματος, καθώς επίσης την προέλευση των εκπαιδευτών. Το χορήγηση καλύπτει μέχρι 55% ή 75% των επιλέξιμων εξόδων κατάρτισης της επιχείρησης (για μεγάλες ή μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αντίστοιχα).

Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα:

Ιδρυματική Κατάρτιση στην Κύπρο

Σκοπός:

Η ενθάρρυνση των επιχειρήσεων για συμμετοχή με εργοδοτούμενους τους σε πολυεπιχειρησιακά προγράμματα που εφαρμόζονται, από κρατικά ή ιδιωτικά ιδρύματα κατάρτισης, σχολές και οργανισμούς.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Επιχορηγείται η συμμετοχή εργοδοτούμενων επιχειρήσεων σε προγράμματα που έχουν εγκριθεί από την Αρχή.
- Στα προγράμματα μπορούν να συμμετάσχουν εργοδοτούμενοι επιχειρήσεων ανεξάρτητα από μέγεθος και τομέα οικονομικής δραστηριότητας.
- Η συμμετοχή στα προγράμματα εξασφαλίζεται με συνεννόηση των επιχειρήσεων απευθείας με τους οργανωτές τους.
- Σε όλους τους συμμετέχοντες που θα ολοκληρώνουν το πρόγραμμα με επιτυχία, δίδεται από το διοργανωτή Πιστοποιητικό Κατάρτισης.
- Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος υποβάλλεται αίτηση για επιχορήγηση.

Οικονομική κάλυψη:

Καταβάλλεται χορήγηση στον εργοδότη σε σχέση με το δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα, που υπολογίζεται ανάλογα με το επίπεδο και τη διάρκεια του, καθώς επίσης και την προέλευση των εκπαιδευτών.

Το χορήγηση καλύπτει ποσοστό μέχρι 75% ή 55% του δικαιώματος συμμετοχής για συμμετέχοντες που προέρχονται από μικρομεσαία ή από μεγάλη επιχείρηση, αντίστοιχα.

Κατάρτιση στο Εξωτερικό

Σκοπός:

Μετάβαση και κατάρτιση στο εξωτερικό, με στόχο την κάλυψη αναγκών κατάρτισης επιχειρήσεων σε τομείς που σχετίζονται άμεσα με την εισαγωγή νέας τεχνολογίας και καινοτομιών στον τομέα της διεύθυνσης.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Επιχορηγείται η συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης στο εξωτερικό εφόσον η ανάγκη κατάρτισης δεν μπορεί να ικανοποιηθεί στην Κύπρο.
- Υποβάλλεται σχετική αίτηση τουλάχιστον 15 μέρες πριν από την ημερομηνία έναρξης του προγράμματος.
- Για κάθε πρόγραμμα εγκρίνεται η συμμετοχή ενός μόνο ατόμου από την ίδια επιχείρηση.
- Η επιχορήγηση καταβάλλεται μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος.

Οικονομική κάλυψη:

Καταβάλλεται χορήγηση που καλύπτει μέρος του κόστους που επωμίζεται η επιχείρηση για συμμετοχή στο πρόγραμμα το οποίο περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Δίδακτρα/δικαίωμα συμμετοχής στο πρόγραμμα.
- Έξοδα μετακίνησης του συμμετέχοντα (ναύλα και έξοδα διαμονής και διατροφής).
- Κόστος για τον απολεσθέντα εργάσιμο χρόνο του συμμετέχοντος.

Το ποσοστό κάλυψης του κόστους εξαρτάται από το μέγεθος της επιχείρησης (Μεγάλη ή Μικρομεσαία) και το είδος της κατάρτισης (Γενική ή Ειδική). Ανάλογα με τη διάρκεια του προγράμματος η επιχορήγηση δεν μπορεί να υπερβαίνει καθορισμένα ανώτατα όρια.

Στελέχωση Επιχειρήσεων

Σκοπός:

Πρόσληψη και κατάρτιση αποφοίτων Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με στόχο την ορθολογική στελέχωση επιχειρήσεων με διευθυντικό, εποπτικό και άλλο προσοντούχο προσωπικό.

A. Σχέδιο Στελέχωσης Επιχειρήσεων με αποφοίτους Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

- Αναβάθμιση επιχειρήσεων μέσω της πρόσληψης προσοντούχων και ικανών ατόμων, που έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν και να αποτελέσουν μέρος της βασικής στελέχωσής τους.
- Υποβοήθηση των νέων αποφοίτων για ομαλή και επιτυχή ένταξη τους στην αγορά εργασίας, μέσω της απόκτησης εργασιακής πείρας και εξειδικευμένων γνώσεων.
- Καλύπτονται επιχειρήσεις από όλους τους τομείς της οικονομίας.
- Εισδοχή στο Σχέδιο γίνεται πάνω σε συνεχή βάση.
- Τα προγράμματα διαρκούν 6 ή 12 μήνες, ανάλογα με της ανάγκες της θέσης και τα προσόντα του αποφοίτου και περιλαμβάνουν πρακτική και θεωρητική κατάρτιση.
- Συστηματική επίβλεψη της εύρυθμης λειτουργίας του Σχεδίου από την Αρχή.
- Καταβάλλεται μηνιαίο χορήγημα έναντι των επιλέξιμων δαπανών που επωμίζεται η επιχείρηση για την πρακτική και ιδρυματική κατάρτιση.

B. Μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Μεσογειακού Ινστιτούτου Διεύθυνσης (MIM)

- Παρέχει θεωρητική και πρακτική κατάρτιση σε αποφοίτους πανεπιστημίων για στελέχωση επιχειρήσεων σε διευθυντικές θέσεις.
- Το πρόγραμμα οργανώνεται από το MIM, που είναι το διεθνές σκέλος του Κέντρου Παραγωγικότητας, και διαρκεί από Σεπτέμβριο μέχρι Ιούλιο.
- Καλύπτονται επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σ' όλους τους τομείς της οικονομίας.
- Καταβάλλεται χορήγηση έναντι των επιλέξιμων δαπανών που επωμίζεται η επιχείρηση για την πρακτική και ιδρυματική κατάρτιση.

Αρχική Κατάρτιση Νέου Εργατικού Δυναμικού: Πολυεπιχειρησιακά Προγράμματα Κατάρτισης

Σκοπός:

Κατάρτιση νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας και ανέργων, με σκοπό την κάλυψη αναγκών σε επαγγέλματα στα οποία παρουσιάζονται σημαντικές ελλείψεις.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Οργανώνονται προγράμματα σε συνεργασία με το Κέντρο Παραγωγικότητας για κατάρτιση σε τεχνικά επαγγέλματα και το Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο για κατάρτιση σε ξενοδοχειακά επαγγέλματα. Ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες μπορούν να οργανωθούν προγράμματα και σε συνεργασία με ιδιωτικά ιδρύματα.
- Τα προγράμματα απευθύνονται σε αποφοίτους σχολών μέσης εκπαίδευσης και άνεργους ενήλικους που επιθυμούν να αποκτήσουν βασικές γνώσεις και δεξιότητες με σκοπό την άμεση απασχόληση τους.
- Τα προγράμματα διαρκούν από 12-24 εβδομάδες, ανάλογα με τις απαιτήσεις κάθε επαγγέλματος και περιλαμβάνουν θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα σε κέντρο ή ίδρυμα και πρακτική κατάρτιση σε επιχειρήσεις.

Οικονομική κάλυψη:

Καλύπτονται όλα τα έξοδα για το ιδρυματικό σκέλος των προγραμμάτων και επιπλέον καταβάλλεται εβδομαδιαίο επίδομα στους συμμετέχοντες. Στις επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν καταρτιζομένους καταβάλλεται χορήγηση για την περίοδο της πρακτικής κατάρτισης, που καλύπτει μέχρι 55% ή 75% των επιλέξιμων εξόδων κατάρτισης (για μεγάλες ή μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αντίστοιχα).

Πρακτική Κατάρτιση Φοιτητών - Μαθητών

Σκοπός:

Απόκτηση πρακτικών γνώσεων και δεξιοτήτων από φοιτητές και μαθητές με στόχο την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Καλύπτεται η πρακτική κατάρτιση:
 - ☆ Φοιτητών του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου
 - ☆ Φοιτητών του Ανώτερου Ξενοδοχειακού Ινστιτούτου
 - ☆ Μαθητών του ξενοδοχειακού κλάδου των Τεχνικών Σχολών
- Η επιλογή επιχειρήσεων και η τοποθέτηση των φοιτητών/μαθητών για πρακτική κατάρτιση, καθώς επίσης η παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου τους, γίνεται από τους οργανωτές των προγραμμάτων.
- Μετά τη συμπλήρωση της κατάρτισης οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις υποβάλλουν σχετική αίτηση μέσω του αντίστοιχου φορέα που οργανώνει τα προγράμματα.

Οικονομική κάλυψη:

Παρέχεται οικονομική βοήθεια στον εργοδότη, που καθορίζεται ανάλογα με το πρόγραμμα και τον κλάδο στον οποίο φοιτά ο φοιτητής ή μαθητής.

Κατάρτιση στο Σύστημα Μαθητείας

Σκοπός:

Παροχή κινήτρων σε επιχειρήσεις για κατάρτιση εργοδοτούμενων τους που φοιτούν στο Σύστημα Μαθητείας.

Χρήσιμες πληροφορίες:

- Το Σύστημα Μαθητείας στοχεύει σε νέους και νέες ηλικίας 15 χρονών και άνω που, μετά την αποφοίτησή τους από το γυμνάσιο, επιθυμούν να καταρτιστούν και απασχοληθούν σε τεχνικά επαγγέλματα.
- Η φοίτηση στο Σύστημα διαρκεί δύο χρόνια και περιλαμβάνει την παρακολούθηση μαθημάτων στην Τεχνική Σχολή και πρακτική κατάρτιση στη βιομηχανία.
- Την ευθύνη για τη διοίκηση του Συστήματος έχει το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και την ευθύνη για τη φοίτηση στις Τεχνικές Σχολές έχει το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.
- Επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν μαθητευόμενους υποβάλλουν αίτηση στην Αρχή για επιχορήγηση εξόδων της επιχείρησης για τις ημέρες φοίτησης τους στην Τεχνική Σχολή. Η αίτηση υποβάλλεται κατά την έναρξη του σχολικού έτους ή αμέσως μετά την πρόσληψη του μαθητευομένου.

Οικονομική κάλυψη:

Καταβάλλεται χορήγημα στον εργοδότη σε σχέση με το μισθό του μαθητευομένου για τις μέρες φοίτησης του στην Τεχνική Σχολή της επαρχίας του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2
ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΤΟ 2002

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1
ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Κατηγορίες κατάρτισης	Αριθμός προγραμμάτων κατάρτισης	Ποσοστιαία κατανομή προγραμμάτων κατάρτισης (%)
A. ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	134	3,92
Μονοεπιχειρησιακά	54	1,58
Συνήθη	11	0,32
Στελέχωση επιχειρήσεων	43	1,26
Πολυεπιχειρησιακά	80	2,34
Γαχύρυσμα	11	0,32
Σύστημα Μαθητείας	45	1,31
Πρακτική κατάρτιση μαθητών	14	0,41
Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΕΙΚ	5	0,15
Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΤΙ	4	0,12
ΜΙΜ	1	0,03
B. ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	3.286	96,08
Μονοεπιχειρησιακά	2.417	70,67
Συνήθη	1.989	58,16
Στο εξωτερικό	428	12,51
Πολυεπιχειρησιακά	869	25,41
Συνήθη	813	23,77
Ζωτικής σημασίας	51	1,49
Στο εξωτερικό	5	0,15
ΣΥΝΟΛΟ	3.420	100,00

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2
ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Αριθμός προγραμμάτων κατάρτισης	Ποσοστιαία κατανομή προγραμμάτων κατάρτισης (%)
Μεταποιητικές βιομηχανίες	477	14
Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό	28	1
Κατασκευές	96	3
Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	430	13
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	399	12
Μεταφορές, αποθήκευση και Επικοινωνίες	214	6
Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	446	13
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες	219	6
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	32	1
Εκπαίδευση	70	2
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	56	2
Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.	82	2
Επιχειρήσεις από διάφορους κλάδους	871	25
ΣΥΝΟΛΟ	3.420	100

Σημείωση:

Οι τομείς με πολύ μικρούς αριθμούς/ποσοστά δεν παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα και ενσωματώνονται στον κλάδο «Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.».

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3
ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Επαρχία	Αριθμός προγραμμάτων κατάρτισης	Ποσοστιαία κατανομή προγραμμάτων κατάρτισης (%)
Λευκωσία	2.035	60
Λεμεσός	631	18
Λάρνακα	348	10
Αμμόχωστος	169	5
Πάφος	237	7
ΣΥΝΟΛΟ	3.420	100

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Κατηγορίες κατάρτισης	Αριθμός Επιχειρήσεων	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων (%)
A. ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	600	13,39
Μονοεπιχειρησιακά	44	0,98
Συνήθη	6	0,13
Στελέχωση επιχειρήσεων	38	0,85
Πολυεπιχειρησιακά	556	12,41
Ταχύρρυθμα	60	1,34
Σύστημα Μαθητείας	295	6,58
Πρακτική κατάρτιση μαθητών	68	1,52
Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΞΙΚ	25	0,56
Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΤΙ	102	2,28
MIM	6	0,13
B. ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	3.883	86,61
Μονοεπιχειρησιακά	774	17,26
Συνήθη	539	12,02
Στο εξωτερικό	235	5,24
Πολυεπιχειρησιακά	3.109	69,35
Συνήθη	2.576	57,46
Ζωτικής σημασίας	436	9,73
Στο εξωτερικό	97	2,16
ΣΥΝΟΛΟ	4.483	100,00

Σημείωση:

Οι αριθμοί αναφέρονται σε συμμετοχές επιχειρήσεων. Αυτό σημαίνει ότι επιχειρήσεις που συμμετείχαν σε πέρα από μια κατηγορία προγράμματος, έχουν καταμετρηθεί πέραν της μιας φορές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Αριθμός επιχειρήσεων	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων (%)
Μεταποιητικές βιομηχανίες	677	20
Κατασκευές	448	14
Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	714	22
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	239	7
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	201	6
Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	231	7
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες	375	11
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	101	3
Εκπαίδευση	55	2
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	64	2
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	107	3
Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.	92	3
ΣΥΝΟΛΟ	3.304	100

Σημείωση:

- Οι τομείς με πολύ μικρούς αριθμούς/ποσοστά δεν παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα και ενσωματώνονται στον κλάδο «Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.».
- Η κατανομή των επιχειρήσεων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας είναι με βάση το σύστημα ταξινόμησης NACE. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μετράται η επιχείρηση μόνο μια φορά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
(ΑΠΟΚΛΙΣΗ ± %)

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων με βάση την απογραφή επιχειρήσεων 2000 (%) (1)	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (%) (2)	Απόκλιση κατανομών (2)-(1) (± %)
Μεταποιητικές βιομηχανίες	10	20	+10
Κατασκευές	10	14	+4
Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	28	22	-6
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	11	7	-4
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	7	6	-1
Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	2	7	+5
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες	6	11	+5
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	1	3	+2
Εκπαίδευση	2	2	0
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	4	2	-2
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	7	3	-4
Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.	12	3	-9

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
(% ΚΑΛΥΨΗΣ)

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Αριθμός επιχειρήσεων με βάση την απογραφή επιχειρήσεων 2000 (1)	Αριθμός επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (2)	Ποσοστό κάλυψης (2)/(1) (%)
Μεταποιητικές βιομηχανίες	6.270	677	11
Κατασκευές	6.199	448	7
Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	16.960	714	4
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	6.805	239	4
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	4.413	201	5
Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	1.012	231	23
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες	3.416	375	11
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	543	101	19
Εκπαίδευση	1.299	55	4
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	2.215	64	3
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	4.589	107	2
Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.	7.387	92	1
ΣΥΝΟΛΟ	61.108	3.304	5,4

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Μέγεθος επιχείρησης	Αριθμός επιχειρήσεων	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων (%)
1-9	1.347	41
1	174	5
2-4	579	18
5-9	594	18
10-49	1.003	31
50-249	408	12
250+	67	2
Μη ταξινομηθείσες επιχειρήσεις	479	14
ΣΥΝΟΛΟ	3.304	100

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.6
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (ΑΠΟΚΛΙΣΗ ± %)

Μέγεθος επιχείρησης	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων με βάση την απογραφή επιχειρήσεων 2000 (%) (1)	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (%) (2)	Απόκλιση κατανομών (2)-(1) (± %)
1-9	94,84	40,77	-54
1	57,52	5,27	-52
2-4	30,12	17,52	-13
5-9	7,20	17,98	+11
10-49	4,34	30,36	+26
50-249	0,71	12,35	+12
250+	0,11	2,27	+2

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.7
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (% ΚΑΛΥΨΗΣ)

Μέγεθος επιχείρησης	Αριθμός επιχειρήσεων με βάση την απογραφή επιχειρήσεων 2000 (1)	Αριθμός επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (2)	Ποσοστό κάλυψης (2)/(1) (%)
1-9	57.956	1.347	2,3
1	35.148	174	0,5
2-4	18.407	579	3,1
5-9	4.401	594	13,5
10-49	2.654	1.003	37,8
50-249	431	408	94,7
250+	67	67	100,0
Μη ταξινομηθείσες επιχειρήσεις	--	479	--
ΣΥΝΟΛΟ	61.108	3.304	5,4

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.8
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Επαρχία	Αριθμός επιχειρήσεων	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων (%)
Λευκωσία	1.583	48
Λεμεσός	856	26
Λάρνακα	464	14
Αμμόχωστος	177	5
Πάφος	224	7
ΣΥΝΟΛΟ	3.304	100

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.9
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ (ΑΠΟΚΛΙΣΗ ± %)

Επαρχία	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων με βάση την απογραφή επιχειρήσεων 2000 (%) (1)	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (%) (2)	Απόκλιση κατανομών (2)-(1) (± %)
Λευκωσία	39	48	+9
Λεμεσός	29	26	-3
Λάρνακα	16	14	-2
Αμμόχωστος	6	5	-1
Πάφος	10	7	-3

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.10
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ (% ΚΑΛΥΨΗΣ)

Επαρχία	Αριθμός επιχειρήσεων με βάση την απογραφή επιχειρήσεων 2000 (1)	Αριθμός επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (2)	Ποσοστό κάλυψης (2)/(1) (%)
Λευκωσία	23.767	1.583	7
Λεμεσός	17.822	856	5
Λάρνακα	9.539	464	5
Αμμόχωστος	3.954	177	4
Πάφος	6.026	224	4
ΣΥΝΟΛΟ	61.108	3.304	5,4

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Κατηγορίες κατάρτισης	Αριθμός συμμετεχόντων	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων (%)
A. ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	1.211	3,26
Μονοεπιχειρησιακά	63	0,16
Συνήθη	20	0,05
Στελέχωση επιχειρήσεων	43	0,11
Πολυεπιχειρησιακά	1.148	3,10
Ταχύρρυθμα	219	0,59
Σύστημα Μαθητείας	348	0,94
Πρακτική κατάρτιση μαθητών	257	0,69
Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΕΙΚ	78	0,21
Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΤΙ	240	0,65
MIM	6	0,02
B. ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	35.935	96,74
Μονοεπιχειρησιακά	23.498	63,26
Συνήθη	23.070	62,11
Στο εξωτερικό	428	1,15
Πολυεπιχειρησιακά	12.437	33,48
Συνήθη	11.388	30,66
Ζωτικής σημασίας	951	2,56
Στο εξωτερικό	98	0,26
ΣΥΝΟΛΟ	37.146	100,00

Σημείωση:

Ο όρος «Συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης» περιλαμβάνει και τις συμμετοχές ατόμων σε προγράμματα κατάρτισης πέραν της μιας φοράς. Επομένως τα αριθμητικά στοιχεία αφορούν συμμετοχές και όχι αριθμό ατόμων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Αριθμός συμμετεχόντων	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων (%)
Μεταποιητικές βιομηχανίες	5.037	14
Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό	682	2
Κατασκευές	1.868	5
Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	5.253	14
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	5.860	16
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	3.692	10
Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	8.003	22
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες	2.935	8
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	842	2
Εκπαίδευση	881	2
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	365	1
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	1.287	3
Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.	441	1
ΣΥΝΟΛΟ	37.146	100

Σημείωση:

Οι τομείς με πολύ μικρούς αριθμούς/ποσοστά δεν παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα και ενσωματώνονται στον κλάδο «Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.».

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΑΠΟΚΛΙΣΗ ± %)

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Ποσοστιαία κατανομή απασχολουμένων με βάση την απογραφή του 2000 (%) (1)	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (%) (2)	Απόκλιση (2)-(1) (± %)
Μεταποιητικές βιομηχανίες	14	14	0
Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό	1	2	+1
Κατασκευές	8	5	-3
Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	19	14	-5
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	12	16	+4
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	8	10	+2
Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	6	22	+16
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες	5	8	+3
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	15	2	-13
Εκπαίδευση	2	2	0
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	2	1	-1
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	5	3	-2
Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.	3	1	-2

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (% ΚΑΛΥΨΗΣ)

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Απασχολούμενοι με βάση την απογραφή του 2000 (1)	Συμμετέχοντες σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (2)	Ποσοστό κάλυψης (2)/(1) (%)
Μεταποιητικές βιομηχανίες	36.900	5.037	14
Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό	2.425	682	28
Κατασκευές	20.664	1.868	9
Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	52.309	5.253	10
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	32.366	5.860	18
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	21.234	3.692	17
Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	15.827	8.003	51
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες	14.234	2.935	21
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	40.679	842	2
Εκπαίδευση	5.150	881	17
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	5.680	365	6
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	12.890	1.287	10
Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.	8.112	441	5
ΣΥΝΟΛΟ	268.470	37.146	14

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.5
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Μέγεθος επιχείρησης	Αριθμός συμμετεχόντων	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων (%)
1-9	3.281	9
1	271	1
2-4	1.160	3
5-9	1.850	5
10-49	7.629	20
50-249	11.749	32
250+	13.255	36
Μη ταξινομηθέντα άτομα	1.232	3
ΣΥΝΟΛΟ	37.146	100

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
(ΑΠΟΚΛΙΣΗ ±%)

Μέγεθος επιχείρησης	Ποσοστιαία κατανομή απασχολούμενων με βάση την απογραφή του 2000 (%) (1)	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (%) (2)	Απόκλιση κατανομών (2)-(1) (±%)
1-9	40	9	-31
1	12	1	-11
2-4	18	3	-15
5-9	10	5	-5
10-49	18	20	+2
50-249	16	32	+16
250+	26	36	+10

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
(% ΚΑΛΥΨΗΣ)

Μέγεθος επιχείρησης	Απασχολούμενοι με βάση την απογραφή επιχειρήσεων 2000 (1)	Συμμετέχοντες σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (2)	Ποσοστό κάλυψης (2)/(1) (%)
1-9	107.442	3.281	3
1	32.818	271	1
2-4	46.741	1.160	2
5-9	27.883	1.850	7
10-49	48.444	7.629	16
50-249	42.192	11.749	28
250+	70.392	13.255	19
Μη ταξινομηθέντα άτομα	--	1.232	--
ΣΥΝΟΛΟ	268.470	37.146	14

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.8
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Επαρχία	Αριθμός συμμετεχόντων	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων (%)
Λευκωσία	23.272	63
Λεμεσός	6.217	17
Λάρνακα	3.165	8
Αμμόχωστος	2.128	6
Πάφος	2.364	6
ΣΥΝΟΛΟ	37.146	100

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.9
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ (ΑΠΟΚΛΙΣΗ ± %)

Επαρχία	Ποσοστιαία κατανομή απασχολούμενων με βάση την απογραφή του 2000 (%) (1)	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (%) (2)	Απόκλιση (2)-(1) (± %)
Λευκωσία	44	63	+19
Λεμεσός	27	17	-10
Λάρνακα	14	8	-6
Αμμόχωστος	6	6	0
Πάφος	9	6	-3

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.10
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ (% ΚΑΛΥΨΗΣ)

Επαρχία	Απασχολούμενοι με βάση την απογραφή του 2000 (1)	Συμμετέχοντες σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (2)	Ποσοστό κάλυψης (2)/(1) (%)
Λευκωσία	116.993	23.272	20
Λεμεσός	72.186	6.217	9
Λάρνακα	37.909	3.165	8
Αμμόχωστος	16.372	2.128	13
Πάφος	25.010	2.364	9
ΣΥΝΟΛΟ	268.470	37.146	14

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.11
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Επαγγελματική Κατηγορία	Αριθμός συμμετεχόντων	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων (%)
Διευθυντές	8.107	21,8
Επιστημονικό προσωπικό	7.586	20,4
Τεχνικοί βοηθοί	4.494	12,1
Γραφειακό προσωπικό	6.971	18,8
Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές	6.248	16,8
Τεχνίτες	3.170	8,6
Χειριστές μηχανημάτων και οδηγοί	108	0,3
Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης	265	0,7
Μη ταξινομηθέντες	197	0,5
ΣΥΝΟΛΟ	37.146	100,0

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.12
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
(ΑΠΟΚΛΙΣΗ ± %)

Επαγγελματική κατηγορία	Ποσοστιαία κατανομή απασχολουμένων με βάση την απογραφή του 2000 (%) (1)	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (%) (2)	Απόκλιση (2)-(1) (± %)
Διευθυντές	3,6	21,8	+18,2
Επιστημονικό προσωπικό	12,1	20,4	+8,3
Τεχνικοί βοηθοί	11,5	12,1	+0,6
Γραφειακό προσωπικό	13,3	18,8	+5,5
Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές	19,5	16,8	-2,7
Τεχνίτες	15,0	8,6	-6,4
Χειριστές μηχανημάτων και οδηγοί	8,6	0,3	-8,3
Επαγγέλματα μικρής εξειδίκευσης	16,1	0,7	-15,4
Άλλα επαγγέλματα	0,3	0,5	+0,2

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.13
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ
(% ΚΑΛΥΨΗΣ)

Επαγγελματική κατηγορία	Απασχολούμενοι με βάση την απογραφή του 2000 (1)	Συμμετέχοντες σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (2)	Ποσοστό κάλυψης (2)/(1) (%)
Διευθυντές	9.767	8.107	83
Επιστημονικό προσωπικό	32.465	7.586	23
Τεχνικοί βοηθοί	30.768	4.494	15
Γραφειακό προσωπικό	35.823	6.971	19
Υπάλληλοι υπηρεσιών και πωλητές	52.366	6.248	12
Τεχνίτες	40.212	3.170	8
Άλλα επαγγέλματα	67.069	570	1
ΣΥΝΟΛΟ	268.470	37.146	14

Σημείωση:

Οι επαγγελματικές κατηγορίες με πολύ μικρούς αριθμούς/ποσοστά δεν παρουσιάζονται στον πίνακα και ενσωματώνονται στην επαγγελματική κατηγορία «Άλλα επαγγέλματα».

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.14
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Φύλο	Αριθμός συμμετεχόντων	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων (%)
Άνδρες	22.206	59,8
Γυναίκες	14.940	40,2
ΣΥΝΟΛΟ	37.146	100,0

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.15
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ (ΑΠΟΚΛΙΣΗ ± %)

Φύλο	Ποσοστιαία κατανομή απασχολουμένων με βάση την απογραφή του 2000 (%) (1)	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (%) (2)	Απόκλιση (2)-(1) (± %)
Άνδρες	58	60	+2
Γυναίκες	42	40	-2
ΣΥΝΟΛΟ	100	100	

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.16
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ (% ΚΑΛΥΨΗΣ)

Φύλο	Απασχολούμενοι με βάση την απογραφή του 2000 (1)	Συμμετέχοντες σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 (2)	Ποσοστό κάλυψης (2)/(1) (%)
Άνδρες	155.493	22.206	14
Γυναίκες	112.977	14.940	13
ΣΥΝΟΛΟ	268.470	37.146	14

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.17
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Θεματικός Τομέας	Αριθμός συμμετεχόντων	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων (%)
Διεύθυνση	3.538	9
Ανάπτυξη και παραγωγή προϊόντων	682	2
Μάρκετινγκ/πωλήσεις	4.983	13
Χρηματοοικονομικά	4.328	12
Διαχείριση ποιότητας	2.887	8
Ανθρώπινο δυναμικό	6.593	18
Τεχνολογία	3.547	9
Περιβάλλον, ασφάλεια και υγιεινή	4.078	11
Γλώσσες	227	1
Θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης	580	2
Νομοθεσία, κανονισμοί και συμβάσεις	698	2
Εξειδικευμένα θέματα για συγκεκριμένα επαγγέλματα	4.478	12
Άλλα θέματα	527	1
ΣΥΝΟΛΟ	37.146	100

Σημείωση:

Οι θεματικοί τομείς με πολύ μικρούς αριθμούς/ποσοστά δεν παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα και ενσωματώνονται στο θεματικό τομέα «Άλλα θέματα».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

ΠΙΝΑΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝ ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Κλάδος οικονομικής Δραστηριότητας	Εισπράξεις Τέλους Κατάρτισης (£)	Ποσοστιαία κατανομή εισπράξεων Τέλους Κατάρτισης (%)
Γεωργία, κτηνοτροφία και θήρα	116.845	1,51
Μεταποιητικές βιομηχανίες	1.146.759	14,81
Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό	154.896	2,00
Κατασκευές	841.912	10,87
Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	1.436.914	18,55
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	836.103	10,80
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	691.988	8,94
Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	953.251	12,31
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες	544.276	7,03
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	93.085	1,20
Εκπαίδευση	218.979	2,83
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	105.746	1,37
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	418.242	5,40
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	140.167	1,81
Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.	44.926	0,57
ΣΥΝΟΛΟ	7.744.089⁽¹⁾	100,00

Σημείωση:

- (1) Το ποσό £7.744.089 αποτελεί τις εισπράξεις Τέλους που αφορούν το 2002 και δεν συμπίπτει με τις ταμειακές εισπράξεις της Αρχής από το Τέλος (£7.775.435) κατά το οικονομικό έτος 2002 που περιέχονται στο σκέλος των Εσόδων του Λογαριασμού Εσόδων και Εξόδων για το έτος αυτό.
- (2) Οι τομείς με πολύ μικρούς αριθμούς/ποσοστά δεν παρουσιάζονται στον πίνακα και ενσωματώνονται στον κλάδο «Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.».

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Μέγεθος απασχόλησης	Εισπράξεις Τέλους Κατάρτισης (£)	Ποσοστιαία κατανομή εισπράξεων Τέλους Κατάρτισης (%)
1-9	1.836.050	23,71
1	349.225	4,51
2-4	740.830	9,57
5-9	745.995	9,63
10-49	1.866.457	24,10
50-249	2.105.905	27,19
250+	1.935.677	25,00
ΣΥΝΟΛΟ	7.744.089	100,00

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Επαρχία	Εισπράξεις Τέλους Κατάρτισης (£)	Ποσοστιαία κατανομή εισπράξεων Τέλους Κατάρτισης (%)
Λευκωσία	4.240.622	55
Λεμεσός	1.844.616	24
Λάρνακα	717.193	9
Αμμόχωστος	391.557	5
Πάφος	550.101	7
ΣΥΝΟΛΟ	7.744.089	100

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4
ΥΨΟΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Κατηγορίες κατάρτισης	Ύψος χορηγίας της Αρχής σε επιχειρήσεις (€)	Ποσοστιαία κατανομή χορηγιών της Αρχής σε επιχειρήσεις (%)
A. ΑΡΧΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	511.408	12,92
Μονοεπιχειρησιακά	88.570	2,24
Συνήθη	7.554	0,19
Στελέχωση επιχειρήσεων	81.016	2,05
Πολυεπιχειρησιακά	422.838	10,68
Ταχύρρυθμα	47.451	1,20
Σύστημα Μαθητείας	197.704	4,99
Πρακτική κατάρτιση μαθητών	121.365	3,07
Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΞΙΚ	32.195	0,81
Πρακτική κατάρτιση φοιτητών ΑΤΙ	8.778	0,22
MIM	15.345	0,39
B. ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	3.447.563	87,08
Μονοεπιχειρησιακά	1.441.102	36,40
Συνήθη	1.121.339	28,32
Στο εξωτερικό	319.763	8,08
Πολυεπιχειρησιακά	2.006.461	50,68
Συνήθη	1.090.519	27,55
Ζωτικής σημασίας	777.678	19,64
Στο εξωτερικό	138.264	3,49
ΣΥΝΟΛΟ	3.958.971	100,00

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.5
ΥΨΟΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Κλάδος οικονομικής Δραστηριότητας	Ύψος χορηγίας της Αρχής σε επιχειρήσεις (£)	Ποσοστιαία κατανομή χορηγιών της Αρχής σε επιχειρήσεις (%)
Γεωργία, κτηνοτροφία και θήρα	35.348	1
Μεταποιητικές βιομηχανίες	804.116	20
Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό	59.391	2
Κατασκευές	323.664	8
Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	612.153	15
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	485.088	12
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	298.556	8
Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	544.820	14
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες	386.719	10
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	96.132	2
Εκπαίδευση	97.469	2
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	69.547	2
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	112.838	3
Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.	33.130	1
ΣΥΝΟΛΟ	3.958.971⁽¹⁾	100

Σημείωση:

- (1) Το ποσό των £3.958.971 δεν συμπίπτει με τα έξοδα κατάρτισης (£4.167.292) που περιέχονται στο σκέλος των Εξόδων του Λογαριασμού Εσόδων και Εξόδων για το οικονομικό έτος 2002.

Στο ποσό των £4.167.292 περιλαμβάνονται £336.195 που αφορούν χορηγίες για τα Σχέδια Συμβουλευτικών Υπηρεσιών και Υποδομής.

- (2) Οι τομείς με πολύ μικρούς αριθμούς/ποσοστά δεν παρουσιάζονται στο πίνακα και ενσωματώνονται στο κλάδο «Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.».

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.6
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΚΛΙΣΗΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΩΝ
ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΤΟΥ
ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Ποσοστιαία κατανομή χορηγιών της Αρχής σε επιχειρήσεις το 2002 (%) (1)	Ποσοστιαία κατανομή εισπράξεων Τέλους Κατάρτισης το 2002 (%) (2)	Απόκλιση κατανομών χορηγιών και εισπράξεων τέλους (1)-(2) (± %)
Γεωργία, κτηνοτροφία και θήρα	1	1	0
Μεταποιητικές βιομηχανίες	20	15	+5
Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό	2	2	0
Κατασκευές	8	11	-3
Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	15	19	-4
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	12	11	+1
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	8	9	-1
Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	14	12	+2
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες	10	7	+3
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	2	1	+1
Εκπαίδευση	2	3	-1
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	2	1	+1
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	3	5	-2
Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.	1	3	-2
ΣΥΝΟΛΟ	100	100	

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.7
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΩΝ ΧΟΡΗΓΙΩΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Εισπράξεις Τέλους Κατάρτισης το 2002 (£) (1)	Ύψος χορηγίας της Αρχής σε επιχειρήσεις το 2002 (£) (2)	Ποσοστό κάλυψης (2)/(1) (%)
Γεωργία, κτηνοτροφία και θήρα	116.845	35.348	30
Μεταποιητικές βιομηχανίες	1.146.759	804.116	70
Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και νερό	154.896	59.391	38
Κατασκευές	841.912	323.664	38
Εμπόριο, επιδιόρθωση αυτοκινήτων και ειδών ατομικής/ οικιακής χρήσης	1.436.914	612.153	43
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	836.103	485.088	58
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	691.988	298.556	43
Χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	953.251	544.820	57
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας και επιχειρηματικές δραστηριότητες	544.276	386.719	71
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	93.085	96.132	103
Εκπαίδευση	218.979	97.469	45
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	105.746	69.547	66
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	418.242	112.838	27
Άλλες δραστηριότητες μ.α.τ.	185.093	33.130	18
ΣΥΝΟΛΟ	7.744.089	3.958.971	51⁽¹⁾

Σημείωση:

- (1) Το ποσοστό 51% δεν συμπίπτει με το ποσοστό κάλυψης (53,6%), το οποίο προκύπτει με βάση τα έξοδα κατάρτισης (£4.167.292) και τις ταμειακές εισπράξεις της Αρχής από το Τέλος (£7.775.435) κατά το οικονομικό έτος 2002, που περιέχονται στο Λογαριασμό Εσόδων και Εξόδων για το έτος αυτό.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.8
ΥΨΟΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Μέγεθος Επιχείρησης	Ύψος χορηγίας της Αρχής σε επιχειρήσεις (£)	Ποσοστιαία κατανομή χορηγιών της Αρχής σε επιχειρήσεις (%)
1-9	711.093	18
1	78.277	2
2-4	243.456	6
5-9	389.360	10
10-49	1.011.174	25
50-249	1.060.348	27
250+	983.066	25
Μη ταξινομηθείσες χορηγίες	193.290	5
ΣΥΝΟΛΟ	3.958.971	100

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.9
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΚΛΙΣΗΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΩΝ ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ
ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Μέγεθος απασχόλησης	Ποσοστιαία κατανομή χορηγιών της Αρχής σε επιχειρήσεις το 2002 (%) (1)	Ποσοστιαία κατανομή εισπράξεων Τέλους Κατάρτισης το 2002 (%) (2)	Απόκλιση κατανομών χορηγιών και εισπράξεων Τέλους (1)-(2) (±%)
1-9	18	24	-6
1	2	4	-2
2-4	6	10	-4
5-9	10	10	0
10-49	25	24	+1
50-249	27	27	0
250+	25	25	0

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.10
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΤΗΣ
ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Μέγεθος απασχόλησης	Εισπράξεις Τέλους Κατάρτισης το 2002 (£) (1)	Ύψος Χορηγίας της Αρχής σε επιχειρήσεις το 2002 (£) (2)	Ποσοστό κάλυψης (2)/(1) (%)
1-9	1.836.050	711.093	39
1	349.225	78.277	22
2-4	740.830	243.456	33
5-9	745.995	389.360	52
10-49	1.866.457	1.011.174	54
50-249	2.105.905	1.060.348	50
250+	1.935.677	983.066	51
Μη ταξινομηθείσες	---	193.290	---
ΣΥΝΟΛΟ	7.744.089	3.958.971	51

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.11
ΥΨΟΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΟ 2002
ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Επαρχία	Ύψος χορηγίας της Αρχής σε επιχειρήσεις (£)	Ποσοστιαία κατανομή χορηγιών της Αρχής σε επιχειρήσεις (%)
Λευκωσία	2.362.794	60
Λεμεσός	755.796	19
Λάρνακα	399.050	10
Αμμόχωστος	187.148	5
Πάφος	254.183	6
ΣΥΝΟΛΟ	3.958.971	100

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.12
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΚΛΙΣΗΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΩΝ
ΚΑΤΑΝΟΜΩΝ ΧΟΡΗΓΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΤΟΥ
ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Επαρχία	Ποσοστιαία κατανομή χορηγιών της Αρχής σε επιχειρήσεις το 2002 (%) (1)	Ποσοστιαία κατανομή εισπράξεων Τέλους Κατάρτισης το 2002 (%) (2)	Απόκλιση κατανομών χορηγιών και εισπράξεων τέλους (1)-(2) (± %)
Λευκωσία	60	55	+5
Λεμεσός	19	24	-5
Λάρνακα	10	9	+1
Αμμόχωστος	5	5	0
Πάφος	6	7	-1

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.13
ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ ΤΗΣ
ΑΡΧΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΟ 2002 ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑ

Επαρχία	Εισπράξεις Τέλους Κατάρτισης το 2002 (£) (1)	Ύψος χορηγίας της Αρχής σε επιχειρήσεις το 2002 (£) (2)	Ποσοστό κάλυψης (2)/(1) (%)
Λευκωσία	4.240.622	2.362.794	56
Λεμεσός	1.844.616	755.796	41
Λάρνακα	717.193	399.050	56
Αμμόχωστος	391.557	187.148	48
Πάφος	550.101	254.183	46
ΣΥΝΟΛΟ	7.744.089	3.958.971	51

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

1:	Συνολικά στοιχεία για τα προγράμματα κατάρτισης που υλοποιήθηκαν το 2002	3
2:	Ταξινόμηση προγραμμάτων κατάρτισης	7
3:	Προγράμματα αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης	8
4:	Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης	10
5:	Συνολικό ποσοστό επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002	15
6:	Η συμμετοχή επιχειρήσεων από βασικούς οικονομικούς τομείς σε προγράμματα κατάρτισης	21
7:	Συγκριτικός πίνακας συμμετοχών επιχειρήσεων το 2002 κατά επαρχία	30
8:	Ποσοστιαία κατανομή συμμετοχών σε προγράμματα κατάρτισης σε βασικούς θεματικούς τομείς το 2002	59
9:	Χορηγίες Συνεχιζόμενης Κατάρτισης το 2002	67

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

1:	Ποσοστιαία κατανομή προγραμμάτων κατάρτισης το 2002 κατά κύρια δραστηριότητα κατάρτισης	9
2:	Ποσοστιαία κατανομή προγραμμάτων κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	11
3:	Ποσοστιαία κατανομή συνολικού αριθμού προγραμμάτων κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία	12
4:	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κύρια κατηγορία κατάρτισης	16
5:	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	18
6:	Απόκλιση κατανομών συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	20
7:	Ποσοστό κάλυψης συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	22
8:	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης	24
9:	Απόκλιση κατανομών επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης	26
10:	Ποσοστό κάλυψης συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης	27

11:	Ποσοστιαία κατανομή επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία	29
12:	Απόκλιση κατανομών συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία	31
13:	Ποσοστό κάλυψης συμμετοχών επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία	32
14:	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κύρια κατηγορία κατάρτισης	34
15:	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	35
16:	Απόκλιση κατανομών συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	37
17:	Ποσοστό κάλυψης συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	39
18:	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης	41
19:	Απόκλιση κατανομών συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης	42
20:	Ποσοστό κάλυψης συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης	43
21:	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία	44

22:	Απόκλιση κατανομών συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία	46
23:	Ποσοστό κάλυψης συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαρχία	47
24:	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαγγελματική κατηγορία	49
25:	Απόκλιση κατανομών συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαγγελματική κατηγορία	51
26:	Ποσοστό κάλυψης συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά επαγγελματική κατηγορία	53
27:	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά φύλο	55
28:	Απόκλιση κατανομών συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά φύλο	56
29:	Ποσοστό κάλυψης κατανομών συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά φύλο	57
30:	Ποσοστιαία κατανομή συμμετεχόντων σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά θεματικό τομέα	60
31:	Εισπράξεις τέλους κατάρτισης για το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	62
32:	Εισπράξεις τέλους κατάρτισης για το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης	63
33:	Ποσοστιαία κατανομή εισπράξεων τέλους κατάρτισης για το 2002 κατά επαρχία	64
34:	Ποσοστιαία κατανομή των χορηγιών της Αρχής το 2002 κατά κύρια δραστηριότητα κατάρτισης	66

35:	Ποσοστιαία κατανομή χορηγιών της Αρχής το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	69
36:	Απόκλιση κατανομών εισπράξεων τέλους κατάρτισης και των χορηγιών της Αρχής σε επιχειρήσεις που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	70
37:	Ποσοστό κάλυψης των χορηγιών της Αρχής σε σχέση με τις εισπράξεις τέλους κατάρτισης για το 2002 κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	72
38:	Ποσοστιαία κατανομή χορηγιών της Αρχής σε επιχειρήσεις που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά μέγεθος επιχείρησης	75
39:	Απόκλιση κατανομών εισπράξεων τέλους κατάρτισης και των χορηγιών της Αρχής σε επιχειρήσεις που συμμετείχαν σε προγράμματα κατάρτισης το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης	76
40:	Ποσοστό κάλυψης των χορηγιών της Αρχής σε σχέση με τις εισπράξεις τέλους κατάρτισης για το 2002 κατά μέγεθος απασχόλησης	78
41:	Ποσοστιαία κατανομή χορηγιών της Αρχής το 2002 κατά επαρχία	79
42:	Απόκλιση κατανομών χορηγιών της Αρχής και των εισπράξεων του τέλους κατάρτισης για το 2002 κατά επαρχία	80
43:	Ποσοστό κάλυψης των χορηγιών της Αρχής σε σχέση με τις εισπράξεις του τέλους κατάρτισης για το 2002 κατά επαρχία	81

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1998), «Οι Μικροεπιχειρήσεις της Κύπρου στο κατώφλι του 2000. Η συμβολή του ανθρώπινου δυναμικού».

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2000), «Ισοζύγιο Εργατικού Δυναμικού – Προβλέψεις 2002».

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1999), «Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις της Κύπρου στο κατώφλι του 2000: Ο Τομέας της Μεταποίησης».

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (1999), «Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις της Κύπρου στο κατώφλι του 2000: Ο Τομέας των Κατασκευών».

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2000), «Η Γεωγραφική Διάσταση των Προγραμμάτων και Σχεδίων της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού 1997-1998».

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2002), «Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού κατά το 2000».

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2003), «Πανόραμα Προσφοράς των Προγραμμάτων της ΑνΑΔ κατά το 2001».

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2000), «Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις της Κύπρου στο κατώφλι του 2000: Ο Τομέας των Υπηρεσιών».

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2000), «Τα Ιδρύματα Κατάρτισης της Κύπρου στο κατώφλι του 2000: Συμβολή στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού».

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2001), «Η Λειτουργία της Κατάρτισης σε Επιχειρήσεις της Κύπρου στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα: Συμβολή στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων».

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2001), «Αξιοποίηση σύγχρονων μεθόδων και τεχνολογιών κατάρτισης στην Κύπρο στο κατώφλι του 21^{ου} αιώνα. Συμβολή στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού».

Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, (2001), «Οι επιδράσεις της Συνεχούς Κατάρτισης στην αναβάθμιση των κυπριακών επιχειρήσεων στο κατώφλι του 2000».

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (1997), «Σχέδιο έκθεσης για την πρόσβαση στην επαγγελματική κατάρτιση στην Ευρωπαϊκή Ένωση».

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (1999), «e-Europe – Κοινωνία πληροφοριών για όλους».

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (2000), «Σχέδιο δράσης ηλεκτρονικής μάθησης».

European Commission, (1997), “93/404/EEC: Council recommendation of 30 June 1993 on access to continuing vocational training”.

European Commission, (2000), “e-Europe 2002 - An information Society for all”.

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (2000), «Εγγραφο Εργασίας των Υπηρεσιών της Επιτροπής: Υπόμνημα σχετικά με την εκπαίδευση καθόλη τη διάρκεια της ζωής».

Τμήμα Στατιστικής και Ερευνών, (2001), «Απογραφή Επιχειρήσεων 2000».